

Mirko Slosar

Glasbenik svojega časa

Barbara Kopačin

Bojana Kralj

Knjižnica Ludus · 52 · ISSN 2630-3809

Urednica zbirke · Silva Bratož

Mirko Slosar

Glasbenik svojega časa

Barbara Kopačin

Bojana Kralj

Mirko Slosar: glasbenik svojega časa

Barbara Kopačin in Bojana Kralj

Recenzentki · Brina Jež Brezavšček in Barbara Baloh

Ilustracije · Eda Birsá

Lektorirala · Neža Marija Slosar in Davorin Dukič

Prelom · Primož Orešnik

Knjižnica Ludus · 52 · ISSN 2630-3809

Urednica zbirke · Silva Bratož

Izdala in založila · Založba Univerze na Primorskem

Titov trg 4, 6000 Koper · www.hippocampus.si

Glavni urednik · Jonatan Vinkler

Vodja založbe · Alen Ježovnik

Koper · 2024

© 2024 Avtorji

Brezplačna izdaja

Brezplačna elektronska izdaja

<https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-376-0.pdf>

<https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-377-7/index.html>

<https://doi.org/10.26493/978-961-293-376-0>

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili
v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID 214762499

ISBN 978-961-293-376-0 (PDF)

ISBN 978-961-293-377-7 (HTML)

Glasba je čista umetnost, ki človeku lepša življenje.

Dr. Mirko Slosar

Vsebina

Knjigi na pot • 9

Po poti k glasbi • 11

Dr. Breda Oblak o dr. Mirku Slosarju • 13

Mirko (Federik, Friderik) Slosar (17. 10. 1942, Reka–11. 2. 2019, Jelšane) • 16

1 Življenje • 17

2 Zborovodja • 43

Kvartet Učiteljskega doma Koper (1959/60–1961/62) • 44

Otroški pevski zbor Osnovne šole Kuteževo pri Ilirski Bistrici
(1962/63, 1964/65) • 47

Otroški in mladinski pevski zbor Osnovne šole Pinka Tomažiča,
Koper (1968/69–1971/72) • 48

Mešani pevski zbor DPD Svoboda Izola (1968–1977) • 48

Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec, Ljubljana (1967–1969) • 49

Mešani mladinski pevski zbor Gimnazije Koper (1972–1981) • 49

Moški pevski zbor France Bevk Šmarje pri Kopru (1976–1979) • 55

Moški zbor društva upokojencev Koper (1977) • 57

Primorski študentski oktet – Obalni oktet • 57

Vokalna skupina Dijaškega doma Koper in miličniški oktet • 57

Mešani pevski zbor Obala Koper (1977–1992) • 59

Tržaški oktet (1985–1990) • 70

Učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič (1985–2003) • 72

Dekliški pevski zbor Igo Gruden (1987–1988) • 77

Portoroški zbor (1994–2003) • 77

Dekliški pevski zbor Sirene Pedagoške fakultete – Enote Koper
(2000–2014) • 80

Moški pevski zbor Dragotin Kette (2001–2015) • 82

3 Skladatelj • 85

4 Publicist, glasbeni kritik, predavatelj, član strokovnih komisij in znanstvenoraziskovalna dejavnost • 95

Publicist in glasbeni kritik • 95

Predavatelj, član strokovnih komisij in izvajalec znanstvenoraziskovalnih
dejavnosti • 97

5 Nagrade in priznanja • 101

Nagrade in priznanja za pevske zборе • 101

Nagrade in priznanja Mirku Slosarju • 104

Zahvalna pisma dr. Mirku Slosarju • 110

6 Pravljica • 113

Pravljica z glasbo • 115

Mirkove pravljice z glasbo • 118

Muca Copatarica • 125

Peter Klepec • 139

Mojca Pokrajculja • 158

Trije prašički • 184

Z glasbo do konca poti • 195

Zahvale • 197

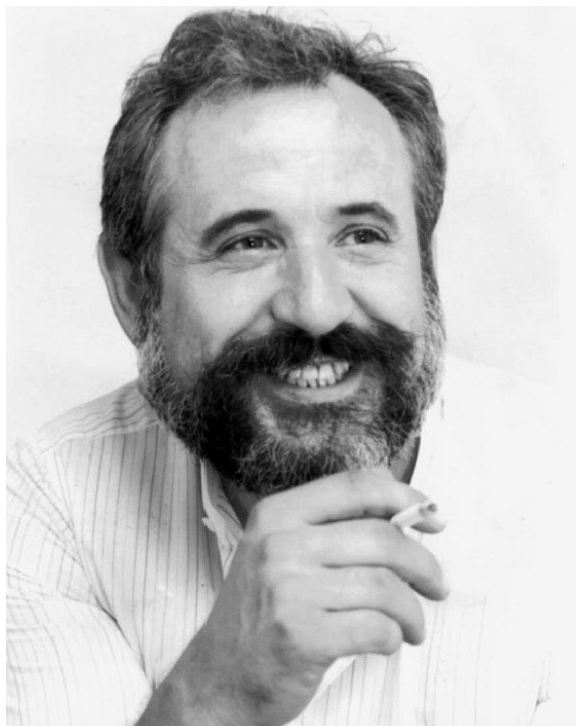
Recenziji • 201

Red. prof. Brina Jež Brezavšček • 201

Izr. prof. dr. Barbara Baloh • 203

Viri in literatura • 205

Knjigi na pot

»Dober tek vam želi Mirko Slosar!«, najpogostejša Mirkova izjava po uspešno opravljenih nalogah (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič)

Tako, kot je glasba, je tudi matematika univerzalni jezik. Velikokrat sva se o teh univerzalnih jezikih z Mirkom pogovarjala ob kavi v sejni sobi. Čeprav sem v najinih pogovorih poudarjala pomembnost matematičnega jezika, je Mirko vedno imel zadnjo besedo in glasbo v pogovoru zelo rad postavil na isto ali pa celo višjo raven.

Kot človek je bil izredno topel, karizmatičen, srčen in čustven. Imel je tudi zelo zanimiv način humorja. Mislim, da so ljudje s humorjem izredno inteligentni. S svojo osebnostjo je v svoji okolici izžareval osebnostne značajske poteze, s katerimi je med sodelavci in študenti dosegal veliko pozornosti. S pozitivno energijo, ki jo je prinesel, vstopajoč v fakultetne prostore, je spremenil razpoloženje, odnose, počutje in dejavnosti vseh prisotnih. Bil je osebnost, katere karizma je presegala osebe, s katerimi je služboval in deloval.

Spomnim se zanimivega srečanja, ko sva z Mirkom izvajala matematične in glasbene delavnice za študente. Študentje, čakajoči na začetek delavnic v atriju fakultete, so imeli z mano pogovor, ki se mi je zdel zanje primeren in zanimiv, v trenutku začetka delavnice pa sem bila zelo presenečena. Ob pojavi Mirka v atriju so študentke izbrale odhod v glasbeno delavnico. V atriju sem ostala sama brez besed.

Nihče mu ni bil kos na glasbenem področju, na katerem je deloval, saj je imel za seboj veliko umetniških dosežkov z zborovstva in izkušenj s pedagoškim delom. V pogovorih o umetnosti in pedagoškem delu se je izkazal kot preprosta oseba z veliko znanja in izkušnjami, ki jih je prenašal na mlajše sodelavce in študente.

Bil je umetnik na področju, ki med ljudi vnaša univerzalni jezik in doživetja ob ustvarjanju ter poustvarjanju glasbe. Bil je glasbenik svojega časa.

Prof. dr. Mara Cotič, dekanja UP PEF

Po poti k glasbi

Znanstvena spoznanja potrjujejo, da se v predšolski dobi in na razredni stopnji osnovne šole razvijajo temeljne glasbene sposobnosti in interesi z vedenjskimi vzorci. Ti obdobji sta nenadomestljivi za otrokov glasbeni razvoj, ker sta to obdobji otrokovega zorenja in se posamezne glasbene sposobnosti še spontano razvijajo. Razvite glasbene sposobnosti pa omogočajo otrokom raznovrstne glasbene dejavnosti, ki jih vodijo v bogastvo glasbenih vsebin.

V tem vzgojno občutljivem obdobju moramo pri otrocih oblikovati in razvijati potrebo po taki glasbi, ki bo vplivala in omogočala njihovo osebno rast in v njih vzbudila spoznanje ter potrebo po doživljanju estetskih vrednot. Ta potreba jih bo kot vedenjski model spremljala od otroštva do odraslega obdobja ter bo zaznamovala vse njihovo življenje. Tako bodo kot odrasle osebe prenašali pozitivne izkušnje na svoje otroke. Gre za to, da bo človek rad poslušal ali izvajal glasbo, da bo imel rad kulturnost, da mu bo glasba vir estetskega in vsestranskega užitka, skratka, da mu bo ukvarjanje z glasbo vir ugodja in boljšega psihičnega ter telesnega počutja.

Ob izvajanju ali poslušanju glasbe, ob glasbeni ustvarjalnosti ali ob pridobivanju osnovnih glasbenih znanj, morajo otroci zadovoljiti mentalne, socialne, emocionalne, telesne in estetske potrebe, saj bodo tako občutili zadovoljstvo in ugodje ob glasbi.

Glasba je tudi sredstvo sproščanja in deluje preventivno na psihične obremenitve ter strese otrok. Znanstveno je dokazan zdravilni učinek glasbe pri duševno in telesno motenih otrocih. Zato bi morala glasba postati del vseh učnih procesov v integriranem pouku in vsakodnevna praksa.

[Slosar, 1994, str. 46–47]

Biti učitelj je lep, vendar odgovoren in zahteven poklic. Učitelj in vzgojitelj morata biti igralca – umetnika vodenja vzgojno-izobraževalnega procesa. Občutljiva morata biti za vse otrokove potrebe. Dober učitelj vodi učence neprisiljeno v svet učenosti in človeških vrednot, učence spodbuja k iskanju, odkrivanju in ustvarjanju lepega v življenju in delu.

[Slosar, 2000a, str. 13]

Dr. Mirko Slosar je bil glasbeni pedagog, ki je poleg ustvarjanja in poustvarjanja glasbenih del svoje življenjsko delo posvetil zborovskemu petju. Prav s petjem je bogatil pevke in pevce od vrtca do konca življenja s petjem slovenskih in tujih ljudskih ter umetnih pesmi. Velik poudarek je namenil slovenski ljudski pesmi, te so zapisane tudi v pravljičah z glasbo, ki jih v tej monografiji prvič objavljamo. Pisati o bivšem sodelavcu, ki je v slovenski prostor »posejal pevsko seme« in je iz njega vzkalilo veliko naslednikov, je zahtevno in odgovorno delo. Zato v tej monografiji predstavljamo le nekaj informacij in podatkov, ki sva jih dobili v različnih časopisnih, knjižnih in elektronskih zapisih ter v spominih še živečih oseb, ki so delovale z dr. Mirkom Slosarjem. Monografija obsega le nekaj »drobtinic« uvodnega dela, ki je namenjeno bodočim raziskovalcem za lažjo orientacijo po bogati zapuščini »glasbenika svojega časa« na vseh področjih, kjer je deloval.

Monografija, ki vam jo predstavljamo, obsega zapis življenja in dela Mirka Slosarja na pedagoškem, zborovskem, zborovodskem, skladateljskem in publicističnem področju, nagrade in priznanja, ki jih je prejemal z različnimi pevskimi zasedbami ter za delo na pedagoškem in zborovskem področju, predstavljamo pa tudi zapise spominov še živečih učencev, dijakov, študentov, pevcev in sodelavcev, ki so se z njim srečali v šolskih klopih, v pevskih zborih, v šolah ali komisijah. Podrobneje predstavljamo tudi zapis dramatizacije štirih pravljič z glasbo z besedili in notnimi zapisi.

Glasbeno izobraževanje je dr. Slosarja spremljalo skozi celo življenjsko pot. Vedno je iskal novosti v glasbenih delih slovenskih in tujih skladateljev ter poti in metode, kako spodbuditi mlade k poustvarjanju glasbenih del iz različnih stilnih obdobj. Srečeval se je s skladatelji, ki so želeli, da se njihove zborovske skladbe izvajajo, in so mu jih pošiljali v pregled z željo, da bodo zazvene na koncertnih odrih. Sam je z analizami in izvajanjem bogatil svoje glasbeno znanje, za kar je zasluga tudi predavateljev v času študija in kasneje, ko so postali njegovi sodelavci.

Njegove glasbene sposobnosti in dosežke, ki jih je v svojem času delovanja dosegal, je spremljalo veliko glasbenikov in opazovalo njegov napredek. Med njimi je bila tudi njegova mentorica na doktorskem študiju, zaslužna profesorica glasbene didaktike na Slovenskem dr. Breda Oblak. Skupaj sta kasneje delovala kot člana v različnih komisijah za glasbo in s skupnimi moči »sejala glasbena semena« med mlade, nadobudne učence, študente, pevce in sodelavce. O njegovem poustvarjanju na zborovskem področju in o pedagoškem delu je pisala v svojih spominih.

Dr. Breda Oblak o dr. Mirku Slosarju

Z Mirkom Slosarjem se v njegovem prvem obdobju glasbenega delovanja osebno nisem srečala, poznala pa sem njegove umetniške dosežke, ki jih je uresničeval s svojimi pevskimi zbori. Na seminarskih srečanjih z učitelji iz Slosarjevega okolja sem naletela na vesti in ocene njegovega širšega delovanja, ki ga je opravljal kot pedagoški svetovalec za glasbeni pouk na koprski enoti Zavoda za šolstvo in kot urednik glasbenega programa Radio Koper – Capodistria. Nedvomno pa je bilo v ospredju petje in z njim zborovska pesem. Najina neposredna osebna srečanja so se tako zgodila na Reviji mladinskih zborov v Zagorju ob Savi in na Mladinskem pevskem festivalu v Celju. Glede na veliko število zborov, ki jih je vodil, naj omenim le nekatere izmed njih, kot so bili Mešani pevski zbor Obala Koper, Moški pevski zbor Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice in nenazadnje Učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič, ki je obenem postal tudi redni zborovodski seminar za učitelje in vzgojitelje.

Osrednje obdobje najinih srečanj se je nadaljevalo v 90. letih prejšnjega stoletja, ko se je Mirko Slosar odločil za podiplomski doktorski študij na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Študijska dokumentacija je dokazovala, da je kandidat Mirko Federik Slosar po končanem učiteljsčju nadaljeval študij na Oddelku za glasbeno vzgojo Pedagoške akademije v Ljubljani, zatem pa še na Oddelku za glasbeno pedagogiko Akademije za glasbo, kjer je diplomiral 25. 3. 1975. Sledil je magistrski študij iz zborovskega dirigiranja, ki ga je opravil na Fakulteti za glasbeno umetnost v Beogradu.

Doktorsko disertacijo z naslovom *Dejavniki uspešnosti razrednih učiteljev pri glasbeni vzgoji na razredni stopnji osnovne šole* je Mirko Slosar sklenil z javnim zagovorom leta 1995. Kot somentorja sva bila imenovana dr. Breda Oblak (Akademija za glasbo, glasbena pedagogika in didaktika) in dr. Leon Zorman (Filozofska fakulteta, metodologija s statistiko; profesor je kot zunanji sodelavec več let predaval tudi na Akademiji za glasbo).¹

V spominu mi je ostal Mirkov zagovor disertacije. Njegov povzetek je objavljen v zborniku *Akademija za glasbo: 1919-1939-1999* (2000b, str. 120): »Glasbenopedagoška praksa in izsledki raziskav opozarjajo, da so med

¹ Še krajši spominski utrinek: Na zagovoru pred številno publiko v povsem polni predavalnici sem opazovala spremenjeno Mirkovo obličje, ki je bilo tokrat – v primerjavi z njegovo običajno optimistično, veselo podobo – izrazito resno, prežeto z odgovornostjo. Enak videz in resnost dogajanja je izkazoval tudi Mirkov sin Anže, ki je sedel med publiko v zadnjem delu predavalnice. Ob koncu zagovora in razglasitvi mnenja komisije me je razveselil nadvse topel objem sina Anžeta z uspešnim očetom. Mirkov sin Anže Slosar iz Kopra (nekoč zlati maturant bežigraj-ske gimnazije v Ljubljani, diplomant Univerze Cambridge) je dandanes mednarodno uveljavljen astrofizik v ZDA – deluje na znanstvenem inštitutu Brookhaven National Laboratory.

razrednimi učitelji, ki so nosilci glasbene vzgoje na razredni stopnji osnovne šole, pomembne razlike v strokovni pripravljenosti za poučevanje predmeta. Najbolj opazne individualne razlike med učitelji so v razvitosti njihovih glasbenih sposobnosti, spretnosti, ustvarjalnosti in glasbenih znanjih, torej v dejavnostih, ki vplivajo na uspešnost pri glasbeni vzgoji. Na glasbeni razvoj posameznega učitelja je pomembno vplivalo družinsko okolje in zunajšolske glasbene dejavnosti, v katerih je aktivno sodeloval v obdobju splošnega izobraževanja, torej v obdobju spontanega glasbenega razvoja. Rezultati raziskave opozarjajo, da se v poznejših življenjskih obdobjih temeljne glasbene sposobnosti počasi razvijajo ali sploh ne. Zato študij na pedagoški fakulteti v okviru študijskih glasbenih programov ne more zagotoviti temeljnih glasbenih sposobnosti, ampak predvsem pogloblja že pridobljena glasbena znanja v smislu kvalitete in kvantitete. Razredni učitelji bi torej morali imeti že ob vpisu na pedagoško šolo razvite temeljne glasbene sposobnosti, spretnosti in znanja, ker le od takih lahko pričakujemo, da si bodo pridobili v času študija na pedagoški fakulteti ustrezno strokovno glasbeno izobrazbo za poučevanje predmeta.«

Dr. Mirko Slosar je bil po doktoratu izvoljen za docenta na Oddelku za razredni pouk na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, kjer je bil deležen velike naklonjenosti tako študentov kot kolegov. Odzval se je tudi študijskemu povabilu Univerze v Amsterdamu, kjer je svoje izkušnje nadgradil s specializacijo za področje muzikoterapije.

Močna pripadnost Primorski in naporne vsakodnevne vožnje v Ljubljano so ga v času ustanavljanja primorske pedagoške fakultete in univerze spodbudile, da se je vrnil v Koper. Tam se je ustalil, napredoval v izrednega profesorja in končno z upokojitvijo v zaslužnega profesorja.

Z Mirkom Slosarjem sva ostala z dr. Zormanom v stiku tudi po inavguraciji. Še več, postali smo dobri znanci in prijatelji. Mirko naju je večkrat obiskal in se nama oglašal s pozdravi na razglednicah iz krajev zborovskih turnej in potovanj v tujino (nekatero izmed njih še čuvam).

Zaradi svojega uspešnega delovanja v šolstvu je bil v času kurikularne prenovе imenovan v predmetno komisijo za glasbo. Kot njena predsednica sem se tedaj znašla v krogu izrazito aktivnih in prijetnih sodelavcev, kjer smo problematiko našega predmeta uspešno proučevali in argumentirana mnenja soglasno posredovali Nacionalnemu kurikularnemu svetu, katerega članica sem prav tako bila. V njem mi je bila podpora predmetne komisije v veliko pomoč. (V letu 1996 je bila v slovenskem prostoru odmevna odstopna izjava glasbenikov obeh kurikularnih teles spričo nesoglasij, ki so izhajali iz nerazumevanja našega šolskega predmeta. Glavni podpisnik izjave skupaj z ostali-

mi člani je bil dr. Mirko Slosar. S pomočjo glasbeno ozaveščene javnosti smo tedaj uspeli dokazati in zagotoviti glasbeni umetnosti v vzgoji in izobraževanju ustrežnejši položaj.)

Mirko Slosar je bil tudi avtor učbeniških gradiv za glasbeno vzgojo, tako v osnovnih šolah kot za predšolsko stopnjo. Stik z njim so tedaj predstavljale moje didaktične ocene oziroma recenzije. Tako sem leta 1993 recenzirala zbirko *Nackove pesmi za predšolske in šolske otroke*, leta 1996 pa *Pesmi za Nacka*. Ustvaril je tudi zanimiv delovni zvezek z dodanim tolkalcem, ki ga je spričo možnih vzgojno-izobraževalnih ciljev naslovil *Glasbena mavrica 2*.

V njegovem nenehnem zagonu zaradi številnih obveznosti ga je doletela in prisilno nekoliko umirila neizprosna bolezen. Njegov sopotnik je postal rak, kar mi je prišel zaupno povedat, vedoč, da ga bom razumela zaradi podobne izkušnje v lastni družini. Vest me je prizadela, čudila pa sem se, kako jo je Mirko sprejel. Kot vselej je bil še vedno poln optimizma, volje in zaupanja, da bo bolezen premagal, včasih se je celo pošalil na njen račun. Bolezen se je vlekla in Mirko je še vedno prihajal v Ljubljano. Rad je obiskoval svoje otroke, ki so se v Ljubljani šolali in sledili njegovi glasbeni poti. Ob teh prilikah se je oglasil pri meni še zadnjikrat.

Bilo je februarskega dne 2019, ko me je v časopisu pretresla osmrtnica in vest, da se je *dr. Mirko Slosar, priznani glasbeni pedagog in zborovodja*, za vselej poslovil.

Ljubljana, maj 2024

Dr. Breda Oblak

Mirko (Federik, Friderik)² Slosar
(17. 10. 1942, Reka–11. 2. 2019, Jelšane)

Rodimo se z glasbo v ritmu veselja in narave, ki se nam razodeva že z bitjem materinega srca. Prav ta glasba nas napaja še vse zgodnje otroštvo z mirom in srečo ... Glasba nam s preiščljeno vzgojo v otroški dobi lahko postane prijateljica, ki ji zaupamo, se ji izpovedujemo, se z njo pogovarjamo. Glasba nas notranje bogati, razveseljuje, tolaži, povezuje nas z drugimi prijatelji glasbe, seznanja nas z zakonitostmi narave in življenja. Z njeno pomočjo lažje najdemo svoje mesto v svetu, olepša in bogati nam vsakdanjost, razkriva nam lepoto in vzbuja v nas željo po ustvarjanju. Na nas vpliva kot blagodejno zdravilo duha.

[Slosar, 1993, str. 1]

² V zapisniku o zaključnem izpitu na Učiteljskišči Koper je zapisano Šlosar (Franc) Mirko Federik (SI PAK KP/0783, Mirko Slosar, Zapisnik o zaključnem izpitu, 1962, škatla 10). V Delovni knjižici pa je zapis Mirko Slosar – Friderik (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič).

Mirko s starši (osebni arhiv Marije Slosar Lenarčič)

Mirko Slosar, glasbeni pedagog, zborovodja, skladatelj, glasbeni kritik in publicist se je rodil na Reki 17. oktobra 1942 v delavski družini, materi Mariji Udovič³, trgovki, in očetu Francu, zidarju in gradbenemu delovodji. Mirku sta se nekaj let kasneje pridružila brat Boleslav⁴ in sestra Marija.⁵ Otroška leta je preživel v Jelšanah pri Ilirski Bistrici.

Osnovno šolo je obiskoval v svojem domačem kraju (od 1. do. 4. razreda) in takratno nižjo gimnazijo v Ilirski Bistrici (od 5. do 8. razreda)⁶. Glasba je bila

³ Marija Udovič je bila odlična in zelo muzikalna pevka. Nekaj let je igrala tudi v tamburaškem orkestru. (Pogovor z Mirkovo sestro Marijo Slosar Lenarčič, julija 2024.)

⁴ Brat Boleslav se je tudi glasbeno izobraževal. Obiskoval je pouk harmonike v Glasbeni šoli Ilirska Bistrica pri profesorju Glavini. Ker je želel igrati saksofon, se je v ob prihodu v Izolo eno leto učil še klarineta pri profesorju Babiču. Pel je tudi v Mirkovih pevskih sestavih. (Pogovor z Marijo Slosar Lenarčič julija 2024 in Boleslavom Slosarjem avgusta 2024.)

⁵ Sestra Marija je obiskovala Glasbeno šolo Ilirska Bistrica in študij glasbe nadaljevala na svoji poklicni poti. Na Akademiji za glasbo je diplomirala na Oddelku za glasbeno pedagogiko in kot profesorica glasbe poučevala na Glasbeni šoli Ilirska Bistrica. Bila je ustanoviteljica in umetniška vodja Komornega dekliškega zbora Vox Ilirica v Ilirski Bistrici. (Pogovor z Marijo Slosar Lenarčič julija 2024.)

⁶ V času obiskovanja nižje gimnazije v Ilirski Bistrici je prvo leto med tednom prebival v samostanu v Trnovem (Pardo, 2017).

Mirko z bratom Boleslavom in
s sestro Marijo pred domačo
hišo (osebni arhiv Marije Slosar
Lenarčič)

sestavni del njegovega življenja, zato je že kot otrok začel igrati harmoniko. Svet glasbenega znanja mu je predstavil, ga pri glasbenem ustvarjanju spodbujal in poučeval domači župnik Božidar Božič. Že pri devetih letih je občasno zamenjal stalnega organista v jelšanski cerkvi Antona Čekado in igral pri mladinski maši ter spremljal otroški pevski zbor, ki ga je vodil duhovnik Božič (Pardo, 2017, str. 5).

O svojih spominih na začetke glasbenega poustvarjanja je v intervjuju leta 1992 dejal (Vogelnik, 1992, str. 198):

Doma smo dosti peli. Župnik iz Jelšan me je naučil igrati harmonij, da bi poleg starega organista še kdo igral. Oče mi je od nekod privlekel staro harmoniko; škripala je in pihala, ampak jaz sem igral kar po svoje. Imel sem šest let. Potem sem v šoli nastopil s to harmoniko. Ko sem imel 10 let, sem šel v glasbeno šolo v Ilirski Bistrici. Glasba mi je bila vedno zelo pri srcu. Nekoč pa sem mislil, da bom študiral matematiko. Na vasi je veljalo mnenje, da se od muzike ne da živeti.

Jelšane, vaška cerkev in trgovina Mirkovega starega očeta Antona Udoviča. Ded Anton Udovič je bil med ustanovitelji Gasilskega društva Jelšane leta 1912. Ob 100. obletnici ustanovitve društva so v letu 2012 priredili slovesnost in parado (PGD Jelšane, b. l.).

Trnovo pri Ilirski Bistrici, samostan šolskih sester de Notre Dame (Ilirska Bistrica z okolico na razglednicah, 2011)

Zaključni razred nižje gimnazije v Trnovem, Ilirska Bistrica, Mirko sedi v drugi vrsti drugi z desne (osebni arhiv Marije Slosar Lenarčič)

Učiteljsiše Koper (Čebren, 2017) (foto arhiv SI PAK KP 100, Pokrajinski arhiv Koper)

Kasneje je obiskoval Glasbeno šolo Ilirska Bistrica. Tu je začel z igranjem klavirja pri Mariji Kirn in istočasno že pel v pevskem zboru glasbene šole.⁷

Po končani osnovni šoli je nadaljeval šolanje na koprskem učiteljsču (1957–1962) in istočasno obiskoval Glasbeno šolo Koper.

⁷ Pogovor z Mirkovim sošolcem Darijem Dujmovičem julija 2024.

Dixieland zasedba junija 1961, Mirko igra klavir (osebni arhiv Marije Slosar Lenarčič)

Tu ga je učil violončelo Miran Hasl, klavir Ivana Lipoglavšek, glasbeno teorijo pa Ivan Šček. V vseh teh letih študija je bil tudi pevec v različnih pevskih zasedbah⁸ (Koren, 1988). Na učiteljišču je prepeval pod vodstvom Mirana Hasla v mešanem pevskem zboru. Zbor je nastopal na proslavah in prireditvah v okoliških krajih, ob praznikih občine Koper, udeleževal se je občinskih in okrajnih revij ter sodeloval v združenih pevskih zborih. Zbor je na prireditvah včasih vodil tudi glasbeno nadarjeni Mirko Slosar (Hasl, 2013).

Ob rednem prepevanju v mešanem pevskem zboru je na pobudo takratnega zborovodje Hasla spremljal zборе na prireditvah. Tako ga kot mladega harmonikarja srečamo na nastopu 17. maja 1959 ob odkritju spomenika padlim borcem NOB v Marezigah, ko je spremljal združena pevska zbora Delavsko-prosvetnega društva Svoboda in zbor učiteljišča iz Kopra (Hasl, 2013, str. 145). Istega leta 1959 (24. 5. 1959) ga srečamo kot harmonikarja na reviji ljudsko-prosvetne dejavnosti na Titovem trgu v Kopru, ko je spremljal združene mladinske pevske zборе pod vodstvom Mirana Hasla (str. 146).

Na koncertu ob 10. obletnici Glasbene šole Koper (1959) je igral violončelo v šolskem orkestru pod vodstvom Ivana Ščeka in Vladimirja Lovca (Hasl, 2013, str. 168–169).

⁸ V času študija na učiteljišču v Kopru je pel v Moškem pevskem zboru Svoboda Koper, ki ga je vodil Vladimir Lovec, v mešanem mladinskem pevskem zboru in v kvartetu učiteljišča Koper (Koren, 1988, str. 395).

7BLUES zasedba, Mirko igra harmoniko (osebni arhiv Marije Slosar Lenarčič)

Da se je lažje preživiljal, je igral tudi v zabavnem orkestru z zasedbo Dixieland. V bendu je igral klavir, pisal zanj priredbe, si pomagal z notnimi zvezki z Opatijskega festivala in s skladbami iz Italije. Med člani zasedbe so bili njegovi sošolci iz učiteljskega, ekonomske šole in gimnazije.⁹ Kasneje je imel še sestav 7BLUES, kjer je igral harmoniko.¹⁰

Pri folklori je igral harmoniko, v orkestru glasbene šole je igral violončelo. Ker pa v dijaškem domu niso imeli gramofona, je ob sobotah igral harmoniko na domskih plesih (Vogelnik, 1992, str. 198).

Kot dijak učiteljskega ni mogel brez petja in igranja v različnih zasedbah, zato sta s prijateljem in sošolcem Darijem Dujmovičem tudi v dijaškem domu v Kopru ustanovila moški oktet. V njem so prepevali njuni sošolci iz učiteljskega in gimnazije.¹¹

Učiteljskega je Mirko zaključil 22. 6. 1962 s pisnim in z ustnim izpitom. Pisni del izpita je opravljal iz slovenščine, iz glasbe pa je imel domačo nalogo z naslovom »Glasbena vzgoja – del estetske vzgoje v reformirani šoli«¹². Ustni

⁹ Član te instrumentalne skupine je bil poleg Mirka Slosarja tudi Ivan Mavec (klarinet), ki je istočasno tudi pel v vokalnem kvartetu Učiteljskega Koper (pogovor z Darijem Dujmovičem julija 2024).

¹⁰ Pogovor z Marijo Slosar Lenarčič julija 2024.

¹¹ Poleg Mirka Slosarja in Darija Dujmoviča so peli še Dino Pucer, Dino Kodarin idr. (pogovor z Darijem Dujmovičem julija 2024).

¹² SI PAK KP/0783, Mirko Slosar, Zapisnik o zaključnem izpitu, 1962, škatla 10.

izpit so sestavljala vprašanja iz glasbe (instrumentalna glasba, umetniška vrednost skladb, zvrsti umetnosti, ki so povezane z glasbo, estetska vzgoja v zgodovinskem razvoju, problem lahke in resne glasbe). V obrazložitvi ocene je komisija zapisala: »Kandidat je pokazal prav dobro poznavanje glasbeno - estetske problematike na osnovnih šolah. Pokazal je svoji stopnji primerno splošno razgledanost.« Med člani komisije je bil tudi glasbenik in njegov učitelj glasbe Miran Hasl.¹³

O starejšem bratu Mirku je Boleslav povedal:¹⁴

Kot otrok se najbolj spomnim nedeljskih popoldnevov, ko nam je Mirko tudi na očetovo željo igral na njegovo majhno 24-basno harmoniko. Za nas, domače, da nam je polepšal nedeljske popoldneve. Ali je pesmi poustvarjal sam, nekaj not pa je dobil od tet iz Italije.¹⁵ Najbolj se spomnim pesmi »Papaveri, papaveri« in valčka »Na lepi modri Donavi«.

Ko sem bil v sedmem ali osmem razredu, je Mirko igral v instrumentalni zasedbi Dixieland v Ankaranu. Povabil me je, da pridem k njemu na počitnice. Mama mi je pripravila en velik sendvič z rolano panceto. Iz Jelšan sem šel na avtobus do Kopra, od tu pa na drugega do Ankaranu. Spal sem z njim v majhni postelji v bungalovih. Še dobro, da je Mirko v bungalov prihajal po igranju s skupino pozno ponoči ali zgodaj zjutraj, da sem se lahko naspal. Na kosilo me je povabil v restavracijo, kjer so oni jedli, da bova skupaj lahko pojedla njegov obrok. Bilo je toliko hrane, da je bilo še za enega premalo. Rekel sem mu, da bom raje jedel svoj sendvič. Še dobro, da so te počitnice trajale samo tri dni.

Pel sem z Mirkom v več sestavih. Velikokrat sem šel pomagat gimnazijskemu zboru, ko so šli na tekmovanje v Celje. Pel sem tudi pri Svobodi, v Študentskem oktetu, Obalnem oktetu, pri Obali. Spomnim se, da smo s Svobodo šli pet na revijo Primorska poje v Ajdovščino z dvema avtobusoma. Toliko pevcev je bilo pri enem zboru. Na koncu smo zapeli »Vstajenje Primorske« v priredbi Ubalda Vrabca.

Z Mirkom sva bila v glavnem, ko sva bila najstnika, veliko narazen. Jaz sem bil majhen, ko je on hodil na nižjo gimnazijo v Ilirsko Bistrico. Tudi jaz sem šel v 5. razred v Ilirsko Bistrico, ker v šoli v Jelšanih ni bilo tujega jezika, Mirko pa je bil že v Kopru ... Jaz sem kasneje šel v srednjo šolo

¹³ SI PAK KP/0783, Mirko Slosar, Zapisnik o zaključnem izpitu, 1962, škatla 10.

¹⁴ Zapis nastal v pogovoru z Mirkovim mlajšim bratom Boleslavom avgusta 2024.

¹⁵ Mamini sestre sta bili poročeni z dvema bratoma, obe v Molveno v Italiji (pogovor z mlajšim bratom Boleslavom Slosarjem avgusta 2024).

v Ljubljano. Z Mirkom sva se tako dobivala doma v Jelšanah in preživela kakšno uro skupaj le ob praznikih.

O svojem bratu je spregovorila in zapisala spomine njegova mlajša sestra Marija Slosar Lenarčič, profesorica glasbe in zborovodkinja Komornega deklškega zbora Vox Ilirica, pri katerem ji je pomagal in svetoval z glasbenimi napotki njen brat Mirko. Zapisala je:¹⁶

Moj starejši brat Mirko je živel hitro in polno. Bil je optimističen in je pozitivno zrl v prihodnost. Ta optimizem je prenašal na ljudi okrog sebe in ga obdržal tudi v težkem času bolezni. Na svet ni prinesel le glasbenega talenta in splošne inteligentnosti, temveč tudi veliko mero potrpežljivosti. Za njegove ideje, take in drugačne, sta bila prekratka dan in noč. Pomagati drugim, otrokom, mladim, starejšim, bolnim mu je prišlo v navado.

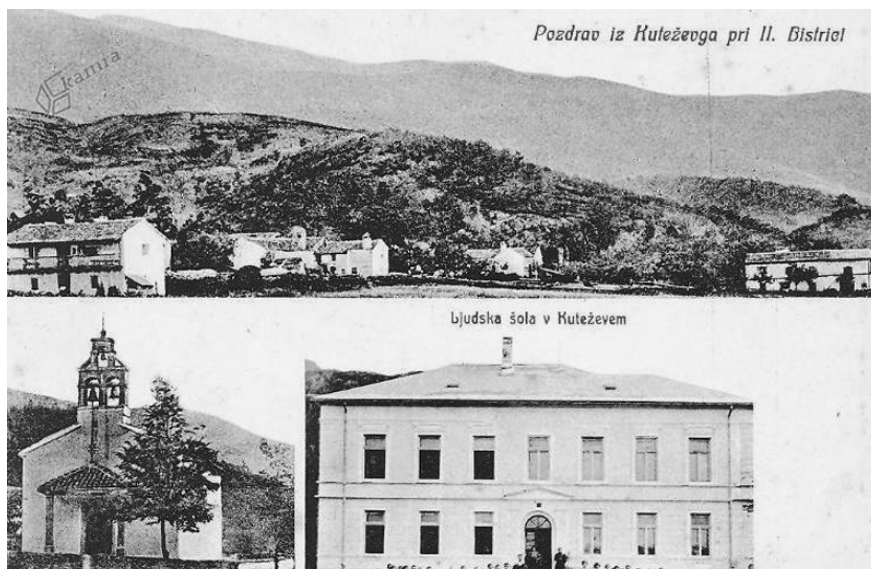
Kot otrok, star pet let, je bil izredno zvedav in radoveden. Začel je igrati harmoniko, ki jo je igral tudi v orkestru Glasbene šole Ilirska Bistrica. Tam je obiskoval tudi pouk klavirja in pel v pevskem zboru. Prvo leto nižje gimnazije (5. razred) je preživel v dijaškem domu samostana Trnovo - Ilirska Bistrica. Po besedah gospe Cilke Udovič iz Jelšan je bilo življenje tam za odrasčajoče otroke iz številnih okoliških krajev zelo težko. Imeli so domotožje, bili so večkrat lačni, prostori niso bili dovolj ogrevani. Naslednja tri leta se je od doma v šolo vozil s kolesom. Do mene in brata Boleslava je bil vedno pozoren in nama pomagal. Podpiral me je pri študiju glasbe in bil vesel, da sem v glasbeni šoli ustanovila komorni deklški zbor, kasneje poimenovan Vox Ilirica. Spremljal je vsa moja gostovanja po Evropi, Kanadi in ZDA ter mi pomagal tudi s strokovnimi nasveti.

Ko se je v kasnejših letih vrnil v domači kraj, se je razveselil skupnih srečanj družine in bližnjega sorodstva. Rad se je sprehajal po naravi v okolici Jelšan in obujal spomine.

Po končanem učiteljišču si je v poletnih mesecih (junij, julij, avgust 1962) našel zaposlitev v Ankaranu, v današnjem hotelu Adria, kjer je igral v ansamblu in tako začel s prvo redno zaposlitvijo.¹⁷

¹⁶ Zapis spominov Mirkove mlajše sestre Marije Slosar Lenarčič julija 2024.

¹⁷ Delovna knjižica dr. Mirka Slosarja (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič).

Kuteževo (Ilirska Bistrica z okolico na razglednicah, 2011)

V jeseni leta 1962¹⁸ je bil nameščen kot razredni učitelj na prvo službeno mesto v osnovno šolo v Kuteževu pri Ilirski Bistrici. Poučeval je matematiko in glasbeno vzgojo.¹⁹ Na šoli je bilo takrat zaposlenih šest učiteljev in štiri učiteljice; da je bilo na šoli toliko moških učiteljev, je bilo za tisti čas prava redkost. Tukaj je služboval v šolskem letu 1962/63, nakar je moral na služenje vojaškega roka v Bilečo. V letu 1964 ga je pot vodila v Bilečo, kjer je obiskoval šolo za rezervne oficirje, vodil pevski zbor in vojaški ansambel.^{20, 21}

V šolskem letu 1964/65, po vrnitvi z zaključenega vojaškega služenja, je delo učitelja nadaljeval v osnovni šoli v Kuteževem. V tem času sta s sošolcem in prijateljem Darijem Dujmovičem v vasi ustanovila tudi moški oktet, ki je deloval krajše obdobje. Nastopali so na proslavah in prireditvah v okoliških krajih.²² V naslednjem šolskem letu 1965/66 pa je poučeval v osnovni šoli v Jelšanah.²³

¹⁸ Leta 1961 so dijake učiteljišč obvestili, da jih Svet za šolstvo LRS ne bo več razmeščal na delovna mesta, saj so dekrete ukinili in so lahko sami zaposlili za delovno mesto učitelja (Cencič, 2004, str. 191).

¹⁹ SI PAK KP/0783/001, Zvočni zapisi, Dujmovič, Darij 22. 7. 2021, Intervju o šolanju na Učiteljišču Koper.

²⁰ Pogovor z Darijem Dujmovičem julija 2024.

²¹ Pogovor z Majo Slosar Jurečič julija 2024.

²² Pogovor z Darijem Dujmovičem julija 2024.

²³ Delovna knjižica dr. Mirka Slosarja (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič).

Mirkova prva služba v Kuteževem (osebni arhiv Marije Slosar Lenarčič)

Želja po izobraževanju ga je neutrudno gnala v nadaljnje šolanje. Po končanem služenju vojaškega roka je izbral med študijem matematike in študijem glasbe ter se odločil za slednjega. O tem, kakšna je povezava med matematiko in glasbo, je v intervjuju leta 1992 dejal (Vogelnik, 1992, str. 198): »Povezava med matematiko in glasbo je. Pri matematiki je bistveni ritem, tako kot pri glasbi. V obeh je prisotna logika. Logične sklope, ki jih srečamo v harmoniji, v melodiji, v glasbenih oblikah, najdemo tudi v matematičnih enačbah, izrekih in pravilih. S to povezavo se dosti ukvarja waldorfska pedagogika.«

S študijem glasbe je leta 1966 nadaljeval na Pedagoški akademiji v Ljubljani na Oddelku za glasbeno vzgojo, kjer je diplomiral leta 1968.²⁴ Tu so ga poučevali znani slovenski glasbeniki: Radovan Gobec, Alojz Srebotnjak, Slavko Mihelčič, Leon Žlebnik, Rafael Ajlec idr.

Po končanem študiju na Pedagoški akademiji ga je pot vodila na Obalo. Jeseni 1968 se je zaposlil kot predmetni učitelj glasbene vzgoje na Osnovni šoli Pinka Tomažiča v Kopru. Poučeval je glasbeno vzgojo ter vodil otroški in mladinski pevski zbor (Koren, 1988). Na omenjeni šoli je poučeval vse do 31. 8. 1972.²⁵

²⁴ Curriculum vitae, UP PEF, 2008. Gre za Slosarjev življenjepis, ki ga je pripravil ob priložnosti svoje habilitacije (kadrovska služba UP PEF).

²⁵ Delovna knjižica dr. Mirka Slosarja (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič).

Mirko Slosar kot učitelj glasbene vzgoje in razrednik 7.a na OŠ Pinka Tomažiča (osebni arhiv Lee Hedžet)

Mirko Slosar kot učitelj glasbene vzgoje in razrednik 8.a na OŠ Pinka Tomažiča (osebni arhiv Lee Hedžet)

Septembra 1972 je glasbeno znanje in poučevanje mladih nadaljeval z delom učitelja glasbe na Gimnaziji Koper, ki je takrat vključevala tudi vzgojiteljsko šolo in kasneje pedagoško gimnazijo. Nasledil je učitelja glasbe Ivana Ščeka²⁶. Na gimnaziji je poučeval glasbeno vzgojo, na Srednji pedagoški in vzgojiteljski šoli pa metodiko glasbene vzgoje.²⁷ Ves čas poučevanja je na šoli aktivno in zavzeto vodil tudi srednješolski mladinski mešani pevski zbor vse do leta 1982 in občasno tudi dekliški oktet.²⁸

Leta 1975 je končal študij glasbe na Oddelku za glasbeno pedagogiko na Akademiji za glasbo v Ljubljani. V tem obdobju je sodeloval v različnih zborovskih komisijah, v delovni skupini za novo slovensko himno²⁹ in drugod (Koren, 1988; Repe, b. l.)³⁰.

Na Gimnaziji Koper je poučeval do 31. 8. 1981, ko je odšel na novo delovno mesto na Zvezo kulturnih prosvetnih organizacij Koper. Tu je služboval le štiri mesece (do 31. 12. 1981).³¹

Dijakinja srednje vzgojiteljske šole v Kopru in kasneje sodelavka na Univerzi na Primorskem, Pedagoški fakulteti športna pedagoginja Giuliana Jelovčan je o dr. Mirku Slosarju zapisala:³²

Profesor Slosar je poučeval glasbeno vzgojo tudi na Srednji vzgojiteljski šoli Koper. Svet glasbe v predšolskem obdobju sem spoznala v 3. in 4. letniku (1978/79 in 1979/80). Najpomembnejša literatura je bila knjiga Mire Voglar *Otrok in glasba: metodika predšolske glasbene vzgoje*.

²⁶ Leta 1972 je umrl skladatelj in učitelj glasbe na Glasbeni šoli Koper in Gimnaziji Koper Ivan Šček, oče znanega zborovodje Matjaža Ščeka in njegove sestre, pianistke Alenke Šček Lorenz.

²⁷ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

²⁸ Dekliški oktet je vodil Matjaž Šček, občasno pa je k vodenju pristopil tudi Mirko Slosar. Tako ga zasledimo tudi na nastopu revije Naša pomlad leta 1978, v času, ko je Matjaž Šček zaključeval šolanje na Zavodu za glasbeno in baletno izobraževanje oz. v njegovem okviru Srednji glasbeni šoli v Ljubljani. (Pogovor Bojane Kralj z Matjažem Ščekom aprila 2024.)

²⁹ Leta 1982 je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije RK SZDL Slovenije predlagal obnovo javne razprave za novo slovensko himno. Takratno slovensko himno, »Naprej zastava slave« Davorina Jenka, so želeli zamenjati z novo. Na natečaj je leta 1982 prišla himna skladatelja Ubalda Vrabca, »Zdravljica«. Imenovana je bila delovna skupina: predsednik dr. Dragotin Cvetko, člani Bojan Adamič, dr. Marijan Breclj, Vilma Bukovec, Samo Hubad, Primož Kuret, Uroš Mahkovec, Stane Markič, Marko Munih, Andrej Rijavec, Alenka Saksida, Mirko Slosar in Ivan Vrbancič. Do dokončne izbire »Zdravljice« skladatelja Stanka Premrla za slovensko himno je prišlo leta 1990 (Repe, b. l.).

³⁰ Gl. tudi Slosarjevo stran v SICRIS-u, Informacijskem sistemu o raziskovalni dejavnosti v Sloveniji: <https://cris.cobiss.net/ecris/si/sl/researcher/7835>.

³¹ Delovna knjižica dr. Mirka Slosarja (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič).

³² Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Bojano Kralj junija 2024.

Poleg teoretičnih znanj je bilo treba vaditi tudi klavir in flavto. V času srednješolskih let sem bila velika ljubiteljica italijanske pop glasbe, ker pa vrtčevski otroci niso prepevali popevk, sem za maturo izbrala tudi glasbo. Znani pregovor, da »kdor poje, zlo ne misli«, priča o tem, da je petje povezano z dobro voljo. Otrokom pa je treba nuditi prijetno okolje z veliko petja. Maturo sem opravljala junija leta 1980. Prišel je glasbeni dan, kjer sem bila s prof. Slosarjem in komisijo na štiri oči. Izvlekla sem listek »Čuk se je oženil« in pesem zapela v različnih tonalitetah (C-dur, D-dur, E-dur). Poleg petja sem odgovarjala tudi na teoretično vprašanje. Vsebine se ne spomnim. Izpit sem uspešno opravila.

Z bivšim profesorjem glasbe sva kasneje postala sodelavca. Na enoto Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani (kasneje Univerze na Primorskem) me je na povabilo prof. Pišota pot zanesla leta 1997. Poučevala sem praktični del predmetov Didaktika športne vzgoje, Metodika gibalne/športne vzgoje, Gibalni razvoj otroka in Metodika gibalne/športne vzgoje – izbirni predmet. Prvi dan me je opozoril, da sva na TI. Zanimiva izkušnja, ko moraš svojega profesorja tikati.

Prišel je dan profesorjeve upokojitve. Pogostitev in prijetno druženje smo imeli v sejni sobi. Pripravila sem mu presenečenje. V polno sejno sobo, s potnimi dlanmi in kar nekaj treme, sem vstopila in zapela »Čuk se je oženil«. Ker pa tokrat ni bilo teoretičnega vprašanja (da bo izpit popoln), sem zapela refren pesmi »Barka iz perja« slovenskega pevca zabavne glasbe in kitarista Jana Plestenjaka. Prislužila sem si aplavz, brez komentarja.

Za zaključek svojih misli o dr. Mirku Slosarju sem izbrala citat Timea Varga: »Življenje je potovanje – poskrbimo, da bo radostno in polno nepozabnih trenutkov.«

1. januarja 1982³³ se je zaposlil na Radiu Koper Capodistria kot glasbeni producent, kasneje je postal urednik glasbenega programa in produkcije Radia Koper Capodistria. Kot glasbeni urednik je pogosto obiskoval koncerte in o njih pisal poročila ter kritike za različne revije in časopise.³⁴

Z delom na Radiu Koper Capodistria je prenehal 1. 11. 1989 in se ponovno vrnil na delovno mesto pri Zvezi prosvetnih kulturnih organizacij Koper, kjer je služboval do 31. 10. 1991.³⁵

³³ Delovna knjižica dr. Mirka Slosarja (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič).

³⁴ V pogovoru z Leo Hedžet maja 2024.

³⁵ Delovna knjižica dr. Mirka Slosarja (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič).

V letu 1991 je zaprosil za novo delovno mesto na Centru za glasbeno vzgojo Koper kot ravnatelj Glasbene šole Koper, a ni bil izvoljen (Hasl in Logar, 1992).

Kljub službovanju ga je ljubezen do glasbe vodila naprej. Študij glasbe je ob družinskih in službenih obveznostih nadaljeval. Vodenje pevskih zborov in želja po izobraževanju sta ga vodila v nadaljnje izobraževanje na področju zborovskega dirigiranja. Na Univerzi v Beogradu, na Fakulteti glasbenih umetnosti, je magistriral leta 1989 iz zborovskega dirigiranja v razredu Darinke Matić Marović.^{36, 37}

Kasneje je študij glasbe nadaljeval na Akademiji za glasbo v Ljubljani, kjer je 14. 7. 1995 doktoriral iz glasbene pedagogike pod mentorstvom dr. Brede Oblak in somentorstvom dr. Leona Zorman. Naslov doktorske disertacije je bil *Dejavniki uspešnosti razrednih učiteljev pri glasbeni vzgoji na razredni stopnji osnovne šole* (Slosar, 1995).

Z raziskovanjem na glasbenem področju je svoje delo namenil tudi muzikoterapiji v letih 1992 do 1994³⁸ in končal izpopolnjevanje s področja pomoči z glasbo – glasbene terapije v Nijmegenu na Nizozemskem (Sulič, 2019).

1. 11. 1991 se je kot visokošolski predavatelj zaposlil na Univerzi v Ljubljani na Pedagoški fakulteti in tam poučeval do 31. 12. 2003. Nato je v letu 2004 istočasno poučeval na Pedagoški fakulteti v Ljubljani in na Enoti v Kopru. Šele s 1. 10. 2004 se je za stalno zaposlil na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem.³⁹ Na Pedagoški fakulteti v Ljubljani je bil na Oddelku za razredni pouk nosilec predmeta Glasbene vsebine in didaktike glasbene vzgoje. Predaval je tudi na programih podiplomskega študija, na specialističnem študiju Pomoč z umetnostno - glasbeno terapijo in na magistrskem študiju Poučevanje na razredni stopnji, ter bil predstojnik katedre za glasbo in zborovodstvo.⁴⁰

Dva mandata je opravljal dela predstojnika Oddelka za razredni pouk Pedagoške fakultete v Ljubljani. V času njegovega predstojništva, leta 1999, so na oddelku uvedli program magistrskega študija Poučevanje na razredni stopnji. Sodeloval je pri pripravi, organizaciji in oblikovanju omenjenega programa.⁴¹

³⁶ Darinka Matić Marović (Herceg Novi, 6. 2. 1937–Beograd, 15. 7. 2020) je bila srbska dirigentka, prva ženska rektorica v Srbiji, in sicer Univerze umetnosti v Beogradu, ter dekanja Fakultete glasbene umetnosti (»Darinka Matić Marović«, b. l.).

³⁷ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

³⁸ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

³⁹ Delovna knjižica dr. Mirka Slosarja (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič).

⁴⁰ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

⁴¹ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

V času Slosarjevega predstojništva je bil dekan Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani prof. dr. Miran Čuk, ki je o njem povedal:⁴²

Z Mirkom sva bila zelo dobra prijatelja. Ko je pisal svojo doktorsko disertacijo, je v empiričnem delu moral uporabiti diskriminativno analizo, ki je drugačna oblika faktorske analize, pri čemer sem mu svetoval, kako naj jo naredi in kako naj podatke analizira.

Kot človek je bil izredno dober in zelo pošten. Vedno sem se nanj lahko zanesel. Kar je obljubil, je tudi naredil. Je bil »mož beseda«. Je bil človek akcije, izredno delaven. Ni izgubljal besed kot nekateri, ampak je delal. Na vseh področjih se je preveč izčrpaval.

Po njegovem delu se ga spominja sodelavec na pedagoških fakultetah Univerze v Ljubljani in Univerze na Primorskem v Kopru dr. Stanko Pelc, ki je v svojih spominih zapisal:⁴³

Prvi spomin ob imenu Mirko Slosar je spomin na njegov pozdrav, ob vstopu v mojo pisarno: »En lep dober dan voščim!« Pravzaprav se ne spomnim natančno besed, mi je pa ostala v spominu melodija, s katero jih je izrekel, in njegov glas. Seveda ne gre pozabiti tudi nasmeha. Če je za nekatere značilno, da naokrog hodijo zaviti v oblak parfuma, ki ga je nemogoče ne občutiti, je Mirko hodil naokrog zaviti v oblak pozitivne energije, ki si jo neizbežno moral začutiti.

Bila sva sodelavca na Oddelku za razredni pouk in na enoti tega oddelka v Kopru. Najpogosteje pa sva se srečevala, ko sem jaz opravljal delo prodekana za študijske zadeve na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Vrata moje pisarne v dekanatu so bila vedno odprta, in kadarkoli je Mirko prišel opraviti svoje pedagoško delo v Ljubljano, se je vedno oglasil tudi pri meni, da sva rekla kakšno, kar tako, pa tudi da sva se pomenila kaj o naših študentih in o delu, ki ga je bilo treba opraviti. Za delo mu ni bilo težko poprijeti, in ko sem jaz začel opravljati funkcijo prodekana, je brez obotavljanja od mene prevzel predstojništvo Oddelka za razredni pouk. Te dolžnosti so se najine kolegice in kolegi bolj kot ne vsi po vrsti izogibali, saj je pomenila dodatno delo, ne pa tudi dodatnega plačila ali razbremenitve. Za povrh je moral takrat prevzeti še vodenje Enote v Kopru. Mirko kot Mirko je to delo opravljal, ne da bi mu bilo težko, in

⁴² Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po pogovoru z Barbaro Kopačin julija 2024.

⁴³ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Bojano Kralj junija 2024.

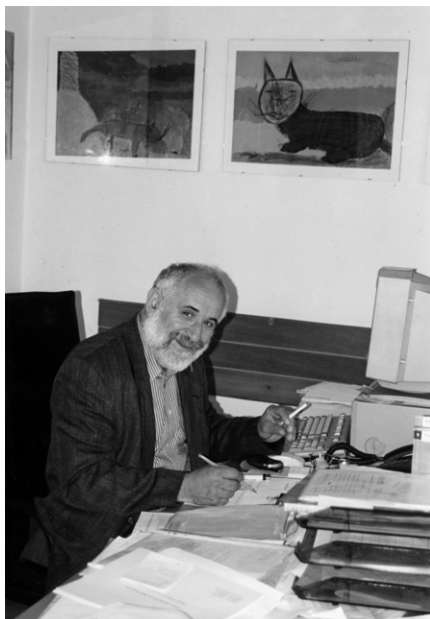
nikoli se ni pritoževal, da mu zmanjkuje časa ali da je preobremenjen. Pač ni bil tak tip človeka.

V tistem času je vodil Učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič, s ponosom pa je govoril tudi o »svojem« zboru Obala iz Kopra. Ob ukinjanju preizkusov znanja za vpis na univerzo, ki so jih zamenjali dosežki na maturi, si je z vsemi silami prizadeval za ohranitev glasbenega preizkusa za vpis na razredni pouk. Znal je tudi ustrezno strokovno utemeljiti, kako pomembno je, da imajo učitelji razrednega pouka vsaj nekaj temeljne glasbene nadarjenosti. Preizkus je sprva sicer ostal, pa čeprav le svetovalne narave, saj so se lahko vpisali tudi tisti, ki ga niso uspešno opravili. Kasneje pa se ga je povsem opustilo. Prav tako si je prizadeval za ohranitev izbirnega predmeta, pri katerem se študenti razrednega pouka naučijo osnov zborovodstva in hkrati delujejo kot fakultetni pevski zbor. Nedvomno je rezultat teh njegovih prizadevanj tudi to, da imamo danes na Pedagoški fakulteti v Kopru poleg zelo uspešnega ženskega zbora tudi moški pevski zbor. Tega bi bil Mirko nadvse vesel, saj je, kot mi je znano, v učiteljskem pevskem zboru zelo pogrešal moške glasove.

Še nečesa se spomnim. Kako rad je imel Mirko svoje Jelšane. Vedno me je vabil: »Pridi, boš videl, kako lepo je pri nas, bomo šli na Snežnik!« Pa si nikoli nisem vzel časa in njegovo vprašanje, »No, kdaj prideš, da gremo na Snežnik?«, je ostalo brez odgovora. Sva šla pa v tistem času, ko so izšle njegove *Pesmi za Nacka*, eno zimo z otroki na smučanje v Forni di Sopra. Moja žena in starejši sin sta ostala doma, ker sta zbolela, jaz sem zbolel prvi dan smučanja in tako sem v sobi kuhal vročino, Mirko pa je prevzel še mojo hčer in mlajšega sina, da sta imela vsaj onadva nekaj od tega našega smučarskega podviga. To je bilo namreč naše edino družinsko smučanje pa še pri tem je bil, po sili razmer, glavna očetovska figura Mirko.

Nazadnje naj omenim še to, da sem imel pri njem od prvega dne občutek, kot da se pozna že od nekdaj in kot da sva vrstnika, čeprav je bil desetletje in pol starejši od mene. Bil je pač človek, ki je znal vzpostaviti spoštljiv, enakovreden in iskren odnos s sogovornikom. Nikoli nisem opazil, da bi se hvalil s svojimi dosežki in silil v ospredje, čeprav je bilo stati spredaj (pred zborom) tako rekoč njegova službena dolžnost. Verjetno ga tako kot jaz v lepem spominu ohranjajo tudi številni drugi, ki so imeli z njim opravka.

Oktobra 1996 je postal predstojnik razrednega pouka Enote v Kopru ljubljanske Pedagoške fakultete (Janša Zorn, 1997, str. 46). Prvi mandat kot

Mirko Slosar v pisarni v času vodenja Enote Koper (arhiv UP PEF)

Dr. Mirko Slosar na novoletnem nastopu Glasbena voščilnica s študenti v avli Pedagoške fakultete v Kopru decembra 2011 (arhiv UP PEF)

predstojnik je opravljal do septembra 1998, drugega pa od oktobra 1998 do septembra 2000. Predstojniki oddelkov so bili imenovani za dveletno mandatno obdobje. Prav v obdobju njegovega predstojništva Enote v Kopru je po njegovi zaslugi in zaslugi ostalih članov senata ter zunanjih sodelavcev Enota kasneje imela poleg predstojnika enote tudi predstojnike oddelkov. In nekaj

let kasneje je Enota Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani v Kopru postala samostojna fakulteta, članica Univerze na Primorskem.⁴⁴

Istočasno je poleg vodenja koprskeske enote izvajal pedagoško delo na področju glasbe (Cencič, 2004, str. 203). Področje njegovega pedagoškega dela je bila didaktika glasbene vzgoje in dirigiranje (Slosar, 2000a). Oktobra 2004 je bil dokončno zaposlen samo na novoustanovljeni Univerzi na Primorskem, Pedagoški fakulteti v Kopru, s pedagoškim delom v Ljubljani je prenehal. Svoje glasbeno delo je ves čas posredoval mladim generacijam študentk in študentov ter skrbel za razvoj glasbene didaktike. 30. 6. 2014 je s poučevanjem prenehal in se upokojil. Njegovo delo na področju zborovstva in didaktike glasbe je ostalo ter je še danes »živo« med učitelji in učiteljicami v slovenskih šolah.

Dolgoletna vodja službe za splošne zadeve na Pedagoški fakulteti v Kopru od njenega začetka oz. pobude za ustanovitve Enote v Kopru in kasneje samostojne Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem gospa Orjana Gregorič je o dr. Mirku Slosarju kot sodelavcu v svojih spominih zapisala:⁴⁵

»Dobro jutro, dober dan ...«

Ko sem se po prvem materinstvu leta 1989 vrnila na svoje delovno mesto tajnice oddelka, so mi predstavili novega sodelavca, profesorja Slosarja, ki je na Oddelku za razredni pouk v Kopru, takrat še v okviru Pedagoške akademije Univerze v Ljubljani, prevzel področje glasbe, natančneje poučevanje glasbenih vsebin in didaktike glasbene vzgoje.

V tistem času na oddelku ni bilo veliko zaposlenih in vsi so ga že dobro poznali, saj so bili večinoma njegovi kolegi že v Gimnaziji Koper. Ker nisem prihajala iz vrst pedagoškega kadra, je bilo zame osebno takrat prvo srečanje z njim. Vedela sem le, da je glasbenik in da zelo uspešno vodi MePZ Obala iz Kopra, ostalo je bilo zame popolna neznanka.

Že po širokem nasmehu in močnem stisku roke z besedami »Jaz sem Mirko, me veseli!« sem dobila občutek, da je prijetna oseba. Prvi vtis je navadno tisti pravi in od takrat dalje sva se izjemno dobro razumela, tudi ko je kot predstojnik v dveh mandatih, od leta 1996 do 2000, vodil takratno koprsko enoto Pedagoške fakultete v Ljubljani.

Bil je dober sodelavec, spoštljiv, umirjen in vedno s prijazno besedo. Manj mu je ležalo oziroma ni mu bilo všeč administrativno delo, lahko bi celo rekli, da je bil s »papirji« nekoliko skregan. Veliko raje je zadeve

⁴⁴ Podatki iz arhiva UP PEF.

⁴⁵ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Bojano Kralj junija 2024.

urejal direktno – osebno ali po telefonu. Seveda ni potrebno posebej izpostavljati, da je bil pri tem izjemno uspešen. Zapisovali smo le tisto, kar je bilo res nujno, in za to sem bila zadolžena jaz. Bilo je tako – prvi opomnik, čakanje, drugi opomnik, čakanje, končno kratek zapis in telefonski zaključek, dovolj, konec. Sedaj, ko pregledujem in zbiram dokumentarno gradivo tistega obdobja, lahko potrdim, da je zapisanega res najmanj iz časa, ko je on vodil Enoto v Kopru.

Obstajala pa je stvar, kjer nisva bila nikoli na isti strani, in to je bilo kajenje v kabinetu. Še danes se dobro spomnim njegovega kabineta v drugem nadstropju, sedaj je namreč to moja pisarna, v katerega sem včasih le stežka vstopila zaradi dima in vonja po cigaretah. Ah, koliko besed, prerekanj in dopovedovanj o nesmislu, škodljivosti, neprimernosti kajenja, absolutno neuspešno. Besedni dvoboj je vedno dobil on in ni mi preostalo drugega kot to, da sem vsako jutro, preden je prišel v službo, dodobra prezračila kabinet.

O profesor Slosarju je v publikaciji veliko napisanega, saj sta se avtorici zelo potrudili poiskati dokumente in gradivo, ki priča o njegovem življenju in delu na glasbenem področju in tudi o njegovem delovanju na takratni koprski enoti ljubljanske Pedagoške fakultete, a najbrž ni nihče omenil dogodka, ki se je redno odvijal skozi generacije študentov vsako sredo v tednu, ko je bila na urniku glasba.

Vsako sredo zjutraj namreč se je v drugem nadstropju hiše Corner v predavalnici P5 zgodil, kot smo ga poimenovali, jutranji ritual »Dobro jutro, dober dan, mi želimo vam!«. Ko se je profesor Slosar pojavil na vratih predavalnice, so študenti v en glas zapeli jutranji pozdrav, ki je kmalu postal tradicionalna budnica. In če napev ni bil dovolj glasen in energičen, so ga morali ponoviti. Nato je sledilo glasno ploskanje in močno topotanje po ritmu, ki ga je spremljalo ubrano petje. Le redko zgrešen plosk, en sam topot ni padel iz ritma in pesem je preplavila hodnike celotne stavbe. Vsi, ki smo bili takrat v stavbi, smo bili deležni te posebne dobrodošlice. Tudi zunaj na ulici je marsikateri mimoidoči najprej začudeno dvignil pogled k odprtim oknom, iz katerih je odmevalo, nato pa z nasmehom za podarjeni pozdrav nadaljeval svojo pot.

Morda bi zgodbo o tem tradicionalnem pozdravu veliko bolje zapisali naši bivši študenti, ki so ga doživljali v prvi osebi, a meni se je tako vtisnil v spomin, da si še dandanes včasih, zgodaj zjutraj, ko je stavba še prazna in prva vstopim vanjo, zamrmram melodijo.

Mirko je znal človeka razvedriti in spraviti v dobro voljo. Že samo njegova pojava, njegov nasmeh in stavek »Ne se sekirat, zunaj je sonce,

naredi si lep dan ...» ti je izboljšal razpoloženje in delo je lažje steklo. Tudi po bolezni in upokojitvi sva ostala v stikih, redkih, a iskrenih. Vselej me je vprašal, če sem dobro, kako je v službi in kako so moji domači, in vedno mu bom hvaležna za vse spodbudne besede in misli, ki mi jih je namenil.

Še zadnjič smo profesorju Slosarju močno zaploskali in mu čestitali na slavnostni seji Akademskega zbora UP PEF junija 2016, ko mu je bil podeljen častitljiv naziv Zaslužni visokošolski učitelj UP PEF.

In ker ga ni več med nami, mi ne preostane drugega, kot da zaključim z mislijo: Mirko, hvala za vse!

Dr. Mirko Slosar je bil dolgoletni predavatelj na Pedagoški fakulteti v Ljubljani in v Kopru. Za svoje pedagoško delo je bil tudi nagrajen. Tako je leta 2007 prejel nagrado za življenjsko delo Ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije. V utemeljitvi so zapisali (Ministrstvo za šolstvo in šport, 2007, str. 15–16):

Dr. Mirko Slosar je v triinštiridesetletnem pedagoškem poklicu prehodil pot od razrednega do visokošolskega učitelja na področju glasbenega šolstva. Znanstveno-raziskovalno deluje na področju glasbene didaktike, glasbenega razvoja otrok in odraslih, preučuje tudi vpliv glasbe na otrokov celostni razvoj in pomoč z glasbeno terapijo. Vodil je raziskovalne projekte s področja pomena umetnostne in estetske vzgoje pri prenavljanju osnovne šole, vloge glasbe pri zgodnjem poučevanju tujega jezika ter vpliva glasbenih in športnih dejavnosti na otroke in mladostnike s posebnimi potrebami. Z vseh teh področij je objavil vrsto del v obliki monografij, znanstvenih člankov ter referatov z domačih in mednarodnih znanstvenih srečanj.

Širino nagrajenčevega dela kaže tudi njegova umetniška dejavnost, saj se kot dirigent posveča predvsem glasbeni poustvarjalnosti vokalne in vokalnoinstrumentalne glasbe za otroke. Bil je pobudnik oziroma ustanovitelj številnih otroških in mladinskih pevskih zborov in instrumentalnih skupin. Z Učiteljskim pevskim zborom Slovenije Emil Adamič, ki ga je vodil devetnajst let, je pripravljala in vodil glasbene učne ure za učence osnovnih šol in dijake srednjih glasbenih šol širom po Sloveniji. Petje v tem zboru pomeni poleg vrhunske umetniške dejavnosti tudi permanentno glasbeno izobraževanje. Učitelji lahko namreč tako nova spoznanja prenašajo na svoje učence, kar dviguje kakovost glasbene vzgoje. Med poustvarjalne dosežke nagrajenca lahko šteje-

mo krstne izvedbe skladb domačih in tujih avtorjev, zvočne in videoposnetke, samostojne radijske in televizijske oddaje, domača in mednarodna tekmovanja pevskih 15 zborov ter sodelovanja na mednarodnih festivalih v vlogi vabljenega dirigenta. Napisal je tudi vrsto skladb za otroške in odrasle pevske zборе.

Ob obveznostih visokošolskega učitelja deluje tudi kot mentor različnim pevskim zborom in zborovodjem ter je avtor vrste učbenikov in učnih gradiv za učence osnovne šole pa tudi študijskih gradiv za didaktiko glasbene vzgoje.

Za svoje delo na pedagoškem, znanstvenem in umetniškem področju je prejel številna domača in mednarodna priznanja in nagrade. Izredno razvejano nagrajenčevo delo kaže na njegovo uspešno poslanstvo v didaktiki glasbenega izobraževanja. Z uvajanjem sodobnih spoznanj ter

Podelitev nagrade dr. Mirku Slosarju za življenjsko delo v visokem šolstvu, Ljubljana, 2007. Na sliki z leve proti desni stojijo prof. dr. Saša A. Glažar, dr. Milan Zver in izr. prof. dr. Mirko Slosar (arhiv Ministrstva za vzgojo in izobraževanje).

novih metod v poučevanju je poskrbel za posredovanje bogate glasbene kulturne dediščine mladim rodovom, kar postaja v času tihe globalizacije za slovenstvo vse pomembnejše.

O sodelavcu na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem dr. Slosarju je svoje spomine strnil tudi sedANJI minister za vzgojo in izobraževanje dr. Darjo Felda. Zapisal je:⁴⁶

Prof. dr. Mirko Slosar je izžareval poseben čar, bil je umetnik po duši. Njegov pristop k ustvarjanju in delovanju je izviral iz njegove notranjosti in ni bil prav nič »tehničen«: na prav poseben samosvoj način je harmonijo prenašal na tiste kolege, sodelavce, študente in druge, s katerimi je kakor koli sodeloval. Glasba je bila njegov svet in prav rad je zaplaval vanj.

Profesorja Slosarja sem prvič srečal kot dijak na Gimnaziji Koper, ko nas je poskušal navduševati za glasbo. Povabil nas je tudi v pevski zbor in nekaj sošolk in sošolcev je ostalo v zboru do mature. Drugič sem profesorja Slosarja srečal približno 30 let kasneje, ko sem se zaposlil na novoustanovljeni Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem. Tedaj sva si delila majhno pisarno v drugem nadstropju še z drugimi kolegi in kolegicami. Tiste dni, ko je imel predavanja za študente, se je med odmori zadrževal v pisarni in pokadil marsikatero cigareto, da je nastala gosta megla.

Spominjam se, kako si je večkrat »brundal« kako melodijo in v mislih najbrž postavljajl note na črtovje ali pa iskal izvirno idejo, kako naj pevci v zboru odpojejo refren, da bo le-ta kar najboljše »vžgal«.

Za pedagoško delo je bil imenovan v zaslužnega visokošolskega učitelja Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem v letu 2016. V utemeljitvi so zapisali:⁴⁷

Izr. prof. dr. Mirko Slosar se je v zgodovino glasbene umetnosti na Slovenskem zapisal kot izjemen zborovodja, ki s pretanjenim čutom za interpretacijo glasbenih del in oblikovanje zborovskega zvoka poustvarja slovensko in tujo zborovsko literaturo. Njegov prispevek k razvoju zborovstva na Slovenskem se kaže v številnih prvih izvedbah novitet, pa

⁴⁶ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Barbaro Kopačin avgusta 2024.

⁴⁷ Utemeljitev Priznanja za zaslužnega visokošolskega učitelja UP PEF (arhiv UP PEF).

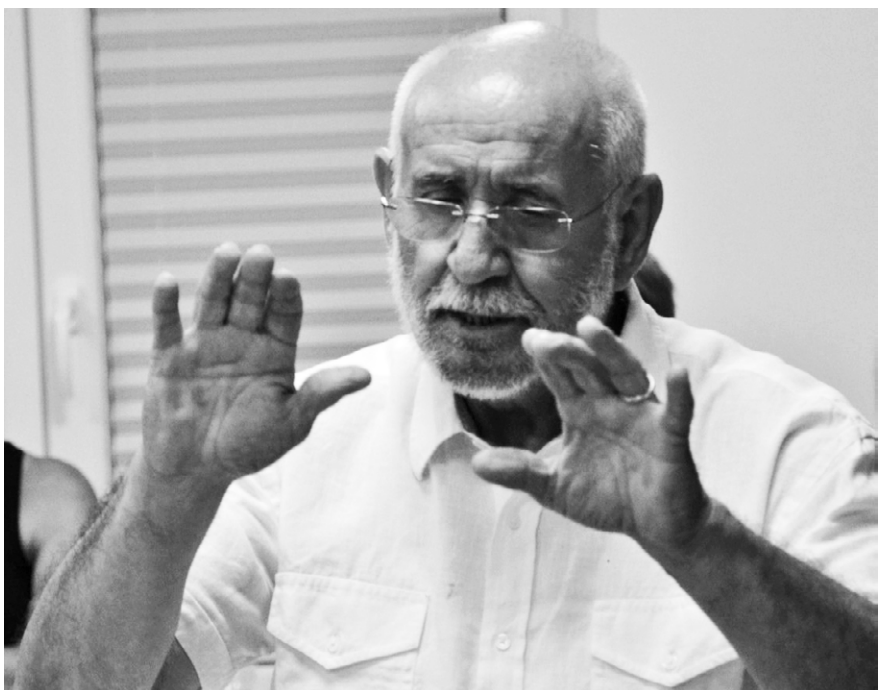
tudi v negovanju ljubiteljske glasbene kulture. Za dosežke na glasbenem in kulturnem področju je dr. Mirko Slosar prejel več nagrad, kot so na primer Zlata plaketa Zveze kulturnih organizacij Slovenije za strokovno delo na področju mladinskega zborovskega petja in za sodelovanje na revijah mladinskih pevskih zborov Slovenije; Gallusovo plaketo kot najvišje republiško priznanje Zveze kulturnih organizacij Slovenije za umetniške dosežke; Srebrno plaketo Sklada za ljubiteljsko kulturo Republike Slovenije ter leta 2007 prejeta Nagrado Republike Slovenije za življenjsko delo na področju vzgoje in izobraževanja.

V akademski prostor je vstopil v 90. letih prejšnjega stoletja. Kot predstojnik Oddelka za razredni pouk v Ljubljani in predstojnik Enote v Kopru ljubljanske Pedagoške fakultete je, še pred ustanovitvijo Univerze na Primorskem, organizacijsko vodil in vsebinsko sooblikoval visokošolski prostor za izobraževanje učiteljev, s posebnim poudarkom na inoviranju pouka italijanskega jezika na razredni stopnji osnovne šole. Znanstveno in strokovno pa je deloval na področju glasbene pedagogike. Doktoriral je na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani, pod mentorstvom zasl. prof. dr. Brede Oblak. Na osnovi dolgoletnih izkušenj s poučevanjem glasbe in raziskovanjem didaktike glasbe je razvil teoretična izhodišča za nov pristop h glasbenemu opismenjevanju, ki temelji na doživljanju glasbe in slušnem zavedanju funkcij dominante in tonike. Slednje avtor opredeljuje kot naravno hrbtenico melodičnega posluha oziroma harmonskega posluha in posluha za tonalnost. Na omenjenem odnosu dominante-tonike in principu slikovnega glasbenega zapisa sta inovativno zasnovana didaktična kompleta za glasbeno vzgojo v prvem in drugem razredu osnovne šole. Omenjeni pristop h glasbenemu opismenjevanju je bil tudi tema mnogih izobraževanj za učitelje, ki jih je dr. Mirko Slosar izvajal doma in v tujini. Še danes nam odzvanja v ušesih sigla, s katero so študentje študijskega programa Razredni pouk začeli predavanja pri predmetih Glasbene vsebine in Didaktika glasbene vzgoje: »Dobro jutro, dober dan, mi želimo vam.«.

Vselej je verjel v glasbo kot umetnost. Zato ne preseneča kritičen zapis v uvodu priročnika za učitelje Glasbena mavrica, v katerem izpostavi: »Od glasbene vzgoje, ki bi temeljila na vsakdanji medijski glasbi dvomljive kakovosti, ne moremo pričakovati uspešnega in sodobnega glasbenega pouka in ne celostnega glasbenega razvoja učencev. V sferi popularnosti ne bomo našli glasbenih vrednot, ki bi vzgajale. Izgovor, da je ta glasba učencem blizu, lahko uporabijo le tisti, ki ne ločijo med bližino in vsiljivostjo; da je tak glasbeni pouk sodoben pouk zaradi

Podelitev Priznanja dr. Mirku Slosarju za zaslužnega visokošolskega učitelja Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem v letu 2016 (arhiv UP PEF)

Mirko Slosar ob 35. obletnici MePZ Obala na Škofijah 6. julija 2013 ob dirigiranju »Oče naš hlapca Jerneja« (osebni arhiv Jožeta Pegana)

vnašanja 'sodobne glasbene vsebine', pa lahko trdijo tisti, ki imajo za sodobno glasbo le izdelke današnje glasbeno zabavne industrije in ne poznajo pravih razsežnosti današnjega sodobnega glasbenega ustvarjanja.«

Če povzamemo. Dr. Mirko Slosar je s svojim umetniškim poustvarjanjem ter z vodstveno-organizacijskim, izobraževalnim in znanstveno-raziskovalnim delom oplemenitil glasbeno umetnost, sooblikoval akademski prostor Univerze na Primorskem in prispeval k razvoju glasbene pedagogike kot znanstvene vede. Za dosežke na omenjenih področjih mu Pedagoška fakulteta Univerze na Primorskem podeljuje nagrado zaslužni visokošolski učitelj Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem.

Po 52 letih poučevanja je vstopil v tretje življenjsko obdobje, kjer je z glasbenim delom nadaljeval v ožjem krogu prijateljev glasbe, tako otrok kot odraslih.⁴⁸

⁴⁸ Zapis po pogovoru z Majo Slosar Jurečič julija 2024.

V okviru splošne kulture in umetnosti zavzema pomembno mesto glasba. Glasba je v bistvu nenehna človekova potreba po oblikovanem zvočnem okolju, izražanju in ustvarjalnosti. Danes je glasba kot psihološki fenomen primerljiva z govorom, saj je postala del vsakdanje stvarnosti in vsakomur dostopna. Njene vrednote pa preko glasbenih aktivnosti in glasbene vzgoje vplivajo in oblikujejo raven splošne in glasbene kulture posameznika. Pevski zbor, kot najbolj množična oblika splošne glasbene vzgoje in glasbenega izražanja, omogoča pevcem, da razumejo, doživljajo in usvojijo raznolike vrednote glasbenih vsebin, ki po svoji aksiološki plati predstavljajo lestvico vrednostnih ravni od komercialne – modne glasbe do glasbenih del, ki so postala nadčasovna. Glasbena vzgoja v okviru pevskih vaj in koncertnih nastopov razvija pri pevcih s svojo oblikovalno vlogo globlji, senzibilnejši odnos do glasbe. To se pri pevskem zboru uresničuje s poudarjanjem glasbenih vrednostnih ravni ter z različnimi dejavnostmi, ki oživljajo glasbene vsebine in pri pevcih razvijajo glasbene sposobnosti, spretnosti in znanja. Vse to omogoča pevcem sprejemanje in doživljanje bogastva glasbenih umetniških vrednot različnih glasbenih zvrsti in oblik izražanja pa tudi vrednot iz drugih kulturnih, umetniških in moralnih področij. Umetnost. Najbolj množična oblika kulturne dejavnosti. Najširša oblika glasbene vzgoje. Pomembna oblika vzgoje in izobraževanja. Pomembno etično, estetsko in splošno vzgojno sredstvo. Nosilec pozitivnih idej. Socialna umetnost. Najmočnejše sredstvo za ohranjanje ljudskega izročila. Naša svojstvenost. Bistveni in skoraj nepogrešljivi del kulturnih in drugih prireditev. Oblika sproščanja. Hrana za pevčevo dušo. Na postavljen vprašanje bi lahko poiskali še nešteto odgovorov, pa kljub temu bi se še kaj našlo, kar bi govorilo v prid zborovskemu petju.

[Rojc, 1998, str. 26–27]

Za zборе, ki sem jim dirigiral, in za zborovodske seminarje nisem imel pri izbiri vsebin in programov nobene afinitete do določenega skladatelja ali stilnega obdobja. Vedno sem iskal »bisere«, da sem iz njih lahko ustvaril enotnost v mnogoterosti glasbenih vsebin. Vedno sem

iskal novo, drugačno, v pričakovanju nečesa še nedoživetega in še nepreizkušenega. Programsko sem bil vedno aktualen in nekoliko pred drugimi. Prav to je prinašalo nove vrednote v domačo in tujo kulturo. [...] Človeški glas je najbolj popoln instrument. Iz človeškega grla lahko izrabimo paletu zvočnih barv in odtenkov v vseh dinamičnih niansah, ki pri poslušalcu izzovejo najrazličnejše odtenke čustvenih razpoloženj.

[Slosar v Pardo, 2017, str. 5–6]

V posameznih življenjskih obdobjih vodenja pevskih zborov zborovodja dr. Mirko Slosar ni opazil, da bi bil bolj ali manj uspešen. Svojo mladostno energijo je z leti nadomeščal z izkušnjami. Dejal je, da je uspešnost zborovodje povezana z njegovimi dednimi glasbenimi lastnostmi, njegovo izobrazbo, z osebnimi lastnostmi in s pedagoškim znanjem. Uspešnost zbora pa je odvisna tudi od pevcev, njihovih ciljev, starosti in pevskih izkušenj (Pardo, 2017, str. 5–6).

Obdobje vodenja in število pevskih zborov je bilo v času njegovega glasbenega delovanja številčno. Začetek sega v šolsko leto 1959/60, ko je začel z vodenjem vokalne skupine Učiteljska Koper.

Kvartet Učiteljska Koper (1959/60–1961/62)

Kot zborovodja se je Mirko Slosar predstavil v srednješolskih letih, ko je na učiteljsku v Kopru pel v mešanem mladinskem pevskem zboru in v kvartetu, ki ga je tudi vodil (Koren, 1988, str. 395).

Moški kvartet so ustanovili na pobudo dijaka Darija Dujmoviča leta 1960 in so ga sestavljali dijaki tretjega letnika učiteljske: Ivan Mavec, 1. tenor, Herkul Jerman, 2. tenor, Mirko Slosar, 1. bas, in Darij Dujmovič, 2. bas, vsi dijaki učiteljske in prijatelji. Nastopali so na različnih prireditvah in proslavah na šoli ter v okolici, na prireditvi *Pokaži, kaj znaš* leta 1961⁴⁹, na sindikalnih proslavah po različnih koprskih podjetjih in na povabilo tudi v Trstu (v dvorani Stadion na 1. maj). Peli so slovenske ljudske pesmi. Prva pesem, s katero so se mladi dijaki predstavili občinstvu in začeli vaje, je bila ljudska pesem »Ko so fantje proti vasi šli«. Na nastopih jih je spremljal in njihovo vokalno izvajanje kritično ocenjeval njihov učitelj glasbe Miran Hasl, ki jih je za dosežke večkrat pohvalil. Za Slosarja je bilo vodenje kvarteta začetek zborovske poti. Poleg vodenja kvarteta in petja v njem sta s sošolcem Darijem Dujmovičem sodelovala tudi pri vodenju dekleškega⁵⁰ in mešanega mladinskega pevskega zbora

⁴⁹ Na javni radijski oddaji Radia Koper *Pokaži, kaj znaš* je leta 1961 nastopila tudi pevka Elda Viler.

⁵⁰ Dekleški pevski zbor in mešani mladinski pevski zbor je ob prihodu na učiteljsko v Koper ustanovil Miran Hasl. Kasneje je ustanovil še manjšo zasedbo dekleškega pevskega zbora,

Kvartet učiteljišča Koper na nastopu v javni radijski oddaji Radia Koper *Pokaži, kaj znaš* jeseni 1961 v Gledališču Koper. Z leve proti desni: Ivan Mavec, Erkl (Ercole) Jerman, Mirko Slosar, Darij Dujmovič (osebni arhiv Darija Dujmoviča)

kot zborovodja ter pianist. Dujmovič je zasedel mesto zborovodje, Slosar pa mesto za klavirjem, mesto pianista. To so bile njune šolske dejavnosti, ki so jih kot dijaki v pevskem zboru ali pa v gledališki skupini izvajali v večernih urah.⁵¹

Kvartet je po odhodu vseh štirih dijakov z učiteljišča prenehal z delovanjem. Fantje so pristopili kot pevci v druge pevske zasedbe.

Dijak učiteljišča, Mirkov sošolec in pevec v moškem kvartetu Darij Dujmovič, se svojega sošolca Mirka Slosarja spominja z besedami:⁵²

sestavljenega iz deklet prvega letnika. Ta zbor je bil namenjen praktičnemu delu za tiste dijake, ki so se odločili za nadaljnji študij glasbe. Pri tej zasedbi so se dijaki in dijakinje učili o načinu dela z zborom, študiju zborovskih pesmi, dirigiranju idr. Vse, kar so z dekleškim zborom na vajah izvajali, so predstavili na proslavah, na dnevih učiteljišča in staršem. Tako je svoje delo in znanje z zborom pridobival tudi Mirko Slosar v času srednješolskega izobraževanja na Učiteljišču Koper (Hasl, 2013).

⁵¹ SI PAK KP/0783/001, Zvočni zapisi, Dujmovič, Darij, 22. 7. 2021, Intervju o šolanju na Učiteljišču Koper. Darij Dujmovič je bil Mirkov sošolec na Nižji gimnaziji v Trnovem pri Ilirski Bistrici in na Učiteljišču Koper.

⁵² Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja v pogovoru z Darijem Dujmovičem, Bojano Kralj in Barbaro Kopačin julija 2024.

Midva sva bila sošolca kar 12 let. Najprej na nižji gimnaziji v Ilirski Bistrici, potem sva šla na učiteljišče in na Pedagoško akademijo v Ljubljani. Spomnim se, da se je na nižjo gimnazijo v Ilirsko Bistrico Mirko iz Jelšan vozil z biciklom. Že v Ilirski Bistrici sva pela, in ko sva prišla v Koper na učiteljišče, sva se takoj vključila v moški pevski zbor DPD Svoboda, ki je ga vodil Vladimir Lovec, na učiteljišču pa smo imeli mešani zbor. Glasbo nas je na učiteljišču učil Hasl. Ko sva za zabavo med odmori ali na druženjih v disonanci pela istrske pesmi, kastavske, s kjer je istrska lestvica, so nama velikokrat rekli, da fušava.

Na učiteljišču smo imeli obvezno smučanje, v Kranjski Gori smo bili na smučarskem tečaju. Leta 1961 smo delali tudi izpit za motor, saj smo se, če bi se po končanem šolanju zaposlili v odročni šoli, morali do nje pripeljati. Imeli smo tudi dramsko skupino in dirigiranje, da bi vodili zbore, ko se bomo zaposlili.

Na mojo iniciativo smo v tretjem letniku leta 1960 ustanovili kvartet. Z njim smo veliko nastopali, tudi v Trstu smo nastopali. Veliko smo peli po delovnih kolektivih (Iplas, Luka ...). Nastopi niso bili plačani, dali so nam pit in jest in smo bili veseli. Ambicije smo imeli, da bi naredili en kvaliteten kvartet, ampak Lovec, Šček in Hasl se niso imeli časa ukvarjati z nami. Zato sem spodbudil Mirka, da bi nas imel on, ker je igral klavir. Bili smo tudi na reviji Pokaži, kaj znaš. Bili smo na isti reviji kot Elda Viler. Ona je zmagala. Lahko bi mi, ampak je ona. In ob Mirkovi 50. obletnici dirigiranja sem organiziral v Ilirski Bistrici grande fešto, kjer je naš kvartet v prvi sestavi zapel z MoPZ Dragotin Kette, ki ga je v tistem času vodil, pesem »Ko so fantje proti vasi šli«, našo prvo pesem, ki smo jo peli.

Učiteljišče smo zaključili junija 1962. Mirko je bil izredno dober za matematiko, jaz pa za jezike in sva eden drugemu pomagala. Oba sva bila štipendista občine Ilirske Bistrice, zato sva morala to štipendijo odslužiti in sva šla oba delat na Kuteževo. On je učil matematiko, glasbo in 5. razred. Na OŠ Kuteževo nas je bilo zaposlenih šest fantov in štiri dekleta. V vasi v Kuteževem sva organizirala oktet, zbrala sva odlične pevce, nastopali smo na revijah. Eno leto in pol sva delala v Kuteževem in potem sva šla v vojsko. Mirko je bil v Bileći, v šoli rezervnih oficirjev. Ko je prišel iz vojske, se je zaposlil na OŠ Pinka Tomažiča, tu je vodil tudi otroški in mladinski zbor in 1966. v jeseni sva se vpisala na Pedagoško akademijo v Ljubljani. Mirko je kot izredni študent študiral glasbo, jaz pa zemljepis in zgodovino. Stanovala sva na Topniški ulici pri noni od tiste deklice, ki je igrala Mojco v tem drugem *Kekcu*. Mirko jo je še matematiko inštruiral.

Mirko si je kupil enega fičkota, ki se je ves čas kvaril. En dan naju je skozi okno gledal oče od »Mojce«, ko sva menjevala gumo, ki je bila prazna. Pa naju je gospod vprašal: »Kva se je zgodil?« Mirko je odgovoril: »Vlja sm ga prešupiu.« Pa on spet: »Kuga?« Pa Mirko spet: »Vlja sm ga prešupiu.« Nikakor se nista mogla sporazumeti.

V Ljubljani sva imela težave tudi z razumevanjem ur. Ko so nam rekli, da se dobimo četrto na osem, nikoli nisva vedela, kdaj sva morala biti na dogovorjenem mestu.

V času našega študija smo Vodopivce spet obudili, oživel. Mirko je zbor vodil, jaz sem pa zrihtal prostor. Takoj se nas je zbralo 20. Začeli smo s preprostimi pesmicami. Takrat je bila 15. obletnica Vodopivcev. In pri Vodopivcih sva z Mirkom prepevala do leta 1969, ko sva zaključila študij. Vodenje je za njim prevzel Žličar, Nanutov učenec (pri njem je končal dirigiranje). Mirko je bil nekaj let še na OŠ Pinka Tomažiča in leta 1969 se je zaposlil na Gimnaziji Koper. Tudi v Kopru sva sodelovala. Jaz sem bil najprej ravnatelj na OŠ Dekani, potem sem šel za ravnatelja na OŠ Janka Premrla Vojka, ki je bila vadnica Pedagoške akademije, kjer se je Mirko kasneje zaposlil. Ta čas sva spet veliko sodelovala, saj so študentje hodili na našo šolo hospitirat. K meni na šolo je hodil kaditi in sem ga velikokrat pregovarjal, da bi nehal kaditi, on pa je šel k odprtemu oknu in je kadil naprej. Sam sem pa moral zapirati vrata, da učiteljice ne bi videle, da se pri meni v pisarni kadi.

Midva ne bi bila tako dobra prijatelj, če se ne bi ujemala in dopolnjevala. Jaz sem malo kolerik in mi je bil, tako kot sedaj gledam na najino prijateljstvo, vedno podrejen. Tudi, kam bova šla jest, sem jaz določal. In sem mu večkrat rekel, da on ne bi bil nikoli za ravnatelja, ker moraš biti bolj odločen in znati delati s papirji. On ni bil odločen in ni rad delal s papirji. Bil je človek akcije, bil je vrhunski pedagog in glasbenik, znal je zamahniti z rokami in ljudje smo mu čudežno sledili. Bil je izredno čustven človek.

Otroški pevski zbor Osnovne šole Kuteževo pri Ilirski Bistrici (1962/63, 1964/65)

Ob prvi zaposlitvi v Osnovni šoli Kuteževo pri Ilirski Bistrici je vodil otroški pevski zbor in z njim nastopal na šolskih proslavah in prireditvah (Sulič, 2019). Na šoli je poučeval matematiko in glasbo na predmetni stopnji.⁵³

⁵³ SI PAK KP/0783/001 Zvočni zapisi, Dujmovič, Darij 22. 7. 2021, Intervju o šolanju na Učiteljski šoli Koper.

Otroški in mladinski pevski zbor Osnovne šole Pinka Tomažiča, Koper (1968/69–1971/72)

Kasnejša zaposlitev kot učitelja glasbene vzgoje v Osnovni šoli Pinka Tomažiča v Kopru je pri Mirku pokazala prve vidnejše začetke zborovske kvalitete petja. Z otroškim zborom je nastopil na zaključni prireditvi Naša pomlad leta 1971, z mladinskim zborom pa leta 1971 in 1972 (Šuštar idr., 2000, str. 42).

Mešani pevski zbor DPD Svoboda Izola (1968–1977)

Ob poučevanju v Osnovni šoli Pinka Tomažiča v Kopru je vodil tudi Mešani pevski zbor DPD Svoboda Izola od jeseni 1968, ko sta se združila ženski in moški pevski zbor v mešani pevski zbor. Vodenje tega je prevzel Mirko Slosar. Zbor se je udeleževal občinskih prireditev in proslav, revije Primorska poje⁵⁴ (Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske, 1974, 1976), partizanskih srečanj ter tekmovanja Naša pesem v Mariboru. Na tekmovanju je zbor osvojil zlato in srebrno plaketo (Koren, 1988, str. 395). Zbor je nastopal na prireditvah in proslavah v zamejstvu, v Nemčiji, snemal na koprskem in tržaškem radiu. Nastopili so tudi na 8. kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije. Udeležili so se Abrašičevih dnevvov v Valjevu, kjer so med nastopi zborov iz različnih delov Jugoslavije prejeli srebrno plaketo (Orel, 2017). Po njegovem odhodu je vodenje zbora prevzela zborovodkinja Zlatka Knez (Jelerčič, 1999, str. 84).

Nadja Kljun (rojena Mihačič) je kot pevka v MePZ Svoboda v spominih na Mirka povedala:⁵⁵

⁵⁴ Z zborom je nastopil na reviji Primorska poje 13. 3. 1971 v Kulturnem domu v Trstu; spored: E. Adamič: »Večerna pesem«, A. Srebotnjak: »Kraška pesem«, V. Ukmar: »In če sem samo vetru brat« (Zveza slovenskih kulturnih društev, Združenje pevskih zborov Primorske, 1971). 25. 3. 1972 je nastopil na reviji v Domu kulture v Ajdovščini z naslednjimi sporedom: J. Ravnik: »Ženica«, F. Marolt: »Venci veili«, A. Srebotnjak: »Pesem« (Zveza slovenskih kulturnih društev, Združenje pevskih zborov Primorske, 1972). Leta 1973 je nastopil s pesmimi: A. Lajovic: »Lan«, I. Dekleva: »Rapsodija«, U. Vrabec: »Bratci veseli vsi« (Zveza slovenskih kulturnih društev, Združenje pevskih zborov Primorske, 1973). Naslednje leto (1974) je spored obsegal pesmi: M. Kogoj: »Stoji, stoji mi polje«, M. Gabrijelčič: »Vetri v polju«, U. Vrabec: »Polka je ukazana« (Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske, 1974). 14. 3. 1975 je zbor v Postojni na reviji zapel: J. Pavčič: »Če rdeče rože zapade sneg«, I. Matetič-Ronjgov: »Istrska Mantinjada«, D. Švara: »Moj očka so mi rekli«. Istega leta je zbor pel tudi v Trstu, in sicer 5. 4. ob 70-letnici rojstva skladatelja Ubalda Vrabca. Spored je obsegal Vrabčeve skladbe: »Slovenska pesem«, »Rdeča tulpa« in »Polka je ukazana« (Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske, 1975). 3. 4. 1976 je zbor na reviji v Kopru zapel: U. Vrabec: »Rdeča tulpa«, »Vstajenje Primorske«, M. Pozajic: »Dunje ranke« (Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske, 1976). Na zadnji reviji pod Slosarjevim vodstvom, 27. 3. 1977 v Gorici v Italiji, so zapeli: M. Tomc: »Pesem svitanica«, U. Vrabec: »Rdeča tulpa«, S. Osterc: »Tri belokranjske« (Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske, 1977).

⁵⁵ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja v pogovoru z Bojano Kralj in Barbaro Kopačin julija 2024.

K zboru Svoboda sem se priključila, ko sem iz Čelj prišla v Koper. Stara sem bila 16 let. V zboru so bili večinoma mlada dekleta in fantje, le nekaj je bilo starejših. K zboru me je pripeljal Mirkov brat, Bole. Najbolj mi je ostala v spominu vaje za sproščanje telesa. Vedno smo vaje začeli s počepi ob petju pesmi »Moj očka ima konjička dva«, ob čemer smo se zelo sprostiti in se smejali, saj je tudi Mirko z nami telovadil. Nič mu ni bilo težko.

Spomnim se pesmi »Škrjanček poje«, ker smo jo snemali v vinogradih v Cetorah za koprsko televizijo. Peli smo še zelo veliko drugih ljudskih pesmi in tudi take, s katerimi smo šli na tekmovanje. Spomnim se tekmovanj Naša pesem v Mariboru, kjer smo dosegali najvišje priznanje.

Med nami so se stkala prava prijateljstva, povsod smo šli skupaj. Hodili smo skupaj v hribe, bili smo na Slavniku, Nanosu. Veliko smo prepevali in komaj smo čakali na pevske vaje. Po vajah smo šli peš domov in po cesti peli.

Mirko mi je ostal v zelo lepem spominu, kot zelo družaben človek, zavzet mlad zborovodja, tako da smo takrat še mi mladi pevci zborovodjo in sebe pevsko nadgrajevali iz vaje v vajo.

Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec, Ljubljana (1967–1969)

V času študija glasbe v Ljubljani je krajše obdobje vodil tudi Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec v Ljubljani, in sicer od leta 1967 do 1969 (Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec, b. l.).⁵⁶ Gre za zbor, ki so ga in ga še vedno sestavljajo pevci s Primorske. Po krajši prekinitvi delovanja zbora in na pobudo Mirka ter njegovega prijatelja Darija Dujmoviča so s prihodom primorskih študentov v Ljubljano delovanje zbora ponovno obudili in začeli z vajami. Vodenje je prevzel Slosar in začeli so s programom slovenskih ljudskih pesmi. Vaje so imeli v prostorih na Starem trgu, kjer je bila tudi Pedagoška akademija. Pri organizaciji in pomoči iskanja primernih prostorov jim je pomagala takratna dekanja Pedagoške akademije Aleksandra Kornhauser Frazer.⁵⁷

Mešani mladinski pevski zbor Gimnazije Koper (1972–1981)

Službovanje na Gimnaziji Koper je prineslo novo poglavje zborovodstva. Tu je po večletni prekinitvi ponovno⁵⁸ začel delovati Mešani mladinski pevski zbor

⁵⁶ APZ Vinko Vodopivec je pred njim vodil skladatelj Marijan Gabrijelčič. Slosar je vodenje prevzel za njim in ga leta 1968 predal novemu zborovodji Nikolaju Žličarju (Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec, b. l.).

⁵⁷ Pogovor s Tomom Šajnom, Darijem Dujmovičem in Dimitrijem Grljem julija 2024.

⁵⁸ »Začetki Mešanega mladinskega pevskega zbora Gimnazije Koper segajo pravzaprav že v

Dekliški oktet Gimnazije Koper (osebni arhiv Filipa Krtelja)

Gimnazije Koper, ki ga je v šolskem letu 1972/73 ponovno oživel in vodil Mirko Slosar. Dijaki so imeli že ustanovljen tudi moški oktet in občasno dekliški oktet. Obe zasedbi, mladinski mešani zbor in dekliški oktet, sta nastopala na prireditvah in tekmovanjih. Dekliški oktet je sodeloval tudi kot študijska pevsko skupina na seminarju za učitelje glasbene vzgoje v Kopru med 22. in 25. 12. 1979 (Slosar, 1979).

V zborniku nastopov ob 30.-letnici revije Naša pomlad je zapisano, da je mešani mladinski zbor nastopil 19-krat, dekliški oktet gimnazije pa enkrat (Šuštar idr., 2000, str. 28). Z dekliškim oktetom je nastopil dvakrat na reviji Primorska poje, in sicer leta 1980 v Ilirski Bistrici⁵⁹ in leta 1981 na Opčinah v Italiji (Jelerčič, 1999, str. 89).

daljno leto 1948, ko je na takratni Slovenski gimnaziji v Kopru pričel delovati pevski zbor pod vodstvom Josipa Ostruške. Vodstvo zbora je po letu 1950 pa vse tja do 1958 nadaljeval Stanko Tavželj. Žal je z ustanovitvijo osemletne osnovne šole in posledičnim odhodom nižje-gimnazijcev zborovsko petje na gimnaziji zamrlo» (*Simfonic voices: »Mladi pojejo«*, 2016).

⁵⁹ Na reviji Primorska poje 1980 je dekliški oktet zapel naslednje pesmi: A. Scarlatti: »Canzonetta«, P. Lipar: »Žanjica« in Z. Kodalyja: »Večer v gorah« (Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske, 1980). Na drugi reviji Primorska poje, leta 1981 na Opčinah v Italiji, pa so dekleta zapela koroško ljudsko »Svatski rej«, »Adoramus te, Christe« J. Brahmsa in »Bilo vavek veselo« I. Matetiča Ronjgova (Zveza slovenskih kulturnih društev in Združenje pevskih zborov Primorske, 1981).

Mirko Slosar z Mešanim mladinskim pevskim zborom Gimnazije Koper v Zagorju ob Savi leta 1973 (osebni arhiv Lee Hedžet)

Mirko Slosar z Mešanim mladinskim pevskim zborom Gimnazije Koper v Zagorju ob Savi leta 1973 (osebni arhiv Lee Hedžet)

Z mešanim mladinskim pevskim zborom se je Slosar udeleževal pevskih tekmovanj v Zagorju pri Celju in na Mladinskem pevskem festivalu v Celju ter prejemal najvišja priznanja (Koren, 1988, str. 395). Ob teh uspehih je Slosar

Mešani mladinski pevski zbor Gimnazije Koper z Mirkom Slosarjem na pevski reviji v Kopru spomladi 1973 (osebni arhiv Filipa Krtelja)

dejal (1979, str. 12): »Skupaj smo dosegli že lepe uspehe na petih revijah v Zagorju, letos pa se bomo že četrtič udeležili Festivala mladinskih zborov v Celju. Z gimnazijskim zborom veliko nastopamo, ob zaključku šolskega leta pa vsako leto priredimo samostojen koncert.«

O izbiri programa za srednješolski pevski zbor pa je dejal (Slosar, 1979, str. 12):

Za tak sestav mladih pevcev je literature odločno premalo. Slovenski skladatelji pišejo za odrasle zборе, za predmutacijske sicer manj, a vendarle več, kot za srednješolske – pomutacijske zборе. Priredbe ljudskih pesmi skoraj ne pridejo v poštev, ker zahtevajo zbor z večjim obsegom, predvsem z močnejšimi basi. Prav tako je težko najti primerne skladbe iz obdobja klasike in romantike. Tako se večinoma omejujejo na renesančna in sodobna dela. V teh se je pojem tonalitete in disonance zelo razširil, nekateri skladatelji se poslužujejo aleatorike. [...] Kako te novosti sprejemajo mladi? Mladi niso pokvarjeni z durom in molom. Disonance jih ne motijo, aleatorika pa včasih celo omogoča prilagoditev sposobnostim oziroma obsegu zbora.

Nekdanja učenka, pevka in glasbena urednica na Radiu Koper Capodistria Lea Hedžet se spominja zborovodje Mirka Slosarja z besedami:⁶⁰

⁶⁰ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Barbaro Kopačin maja 2024.

Mirko Slosar z Mešanim mladinskim pevskim zborom Gimnazije Koper na Mladinskem pevskem festivalu v Celju leta 1974 (osebni arhiv Lee Hedžet)

Dr. Mirko Slosar je kot glasbenik, predvsem kot zborovodja, močno razgibal glasbeno življenje druge polovice 20. stoletja v Kopru. Kot pedagog pa je z glasbo »okužil« številne otroke in mladostnike. Med temi sem bila tudi sama, saj je bil sedem let moj učitelj glasbe in pet let moj zborovodja. In naključje je hotelo, da sva bila potem še sedem let sodelavca na Radiu Koper.

Najprej me je (od šestega do osmega razreda) poučeval na OŠ Pinka Tomažiča, kamor je prišel v šolskem letu 1968/69 in takoj postal eden najbolj priljubljenih učiteljev. V sedmem in osmem razredu je bil tudi moj razrednik, potem pa je usoda poskrbela, da sva se oba istočasno »preselila« na Gimnazijo Koper, kjer je Mirko Slosar leta 1972 nadomestil nenadno preminulega legendarnega profesorja Ivana Ščeka. Ker sem se dve leti kasneje (delno tudi po njegovi zaslugi) odločila za študij muzikologije, sem njegove ure »poglobljanja za maturo« obiskovala tudi v tretjem in četrtem letniku gimnazije, torej do leta 1976. Obenem je (že od leta 1969 pa vse do 1982) na gimnaziji vodil mladinski mešani zbor, v katerega sem se vključila že v prvem letniku, saj mi je poleg druženja z vrstniki nudil tudi izjemno priložnost skupinskega muziciranja. Pod vodstvom Mirka Slosarja je imelo to muziciranje poseben čar, saj je bil zelo karizmatičen zborovodja, ki je s svojo muzikalnostjo in izrazno močjo znal izvleči največ iz mladih pevcev. Zato je bil ta zbor v naši generaciji

zelo priljubljen, štel je nad 60 članov in kmalu je začel posegati po najvišjih odličjih na državnih in mednarodnih tekmovanjih v Zagorju ob Savi in Celju, s svojim posnetkom pa se je uvrstil tudi na tekmovanje BBC. V tem času je prof. Slosar, ki je v tem času tudi dokončal študij na Akademiji za glasbo, prevzel še vodenje Mešanega zbora DPD Svoboda iz Isole, kamor je povabil tudi nekaj najbolj zagrizenih pevcev iz gimnazije. Med njimi sem bila tudi sama, tako da sem imela v tistih letih kar intenzivno pevsko obdobje, v katerem sta na gimnaziji nastala še dva okteta; najprej fantovski, ki ga je prav tako vodil Mirko Slosar, potem pa smo še dekleta (ne vem, ali za konkurenco ali zaradi družbe) ustanovila svojega pod vodstvom Matjaža Ščeka. Takrat je bil to prvi v nizu izjemno uspešnih zborovodij, ki so se rojevali iz Slosarjevih zborovskih vrst. Sledili so mu še Marko Vatovec, Sindija Šiško in Maja Cilenšek, vsi trije so kasneje po nekaj let vodili gimnazijski (oz. srednješolski) zbor.

Po maturi (1976) sem imela manj stikov s primorskimi zbori, saj sem se med študijem v Ljubljani priključila APZ Tone Tomšič. Mirko Slosar pa je zapustil izolski zbor in ustanovil Mešani zbor Obala v Kopru, ki je bil prav tako (ali še bolj) uspešen kot prejšnji. Leta 1982 je zapustil tudi gimnazijo in se zaposlil kot glasbeni producent na Radiu Koper. Tam so se takoj po koncu mojega študija najine poti spet srečale, saj me je kot štipendistko RTV Ljubljana čakalo delo na koprski radijski postaji. Mirko Slosar je tam ostal do leta 1989, zadnja štiri leta celo kot urednik glasbenega uredništva. Ker je v tem času tudi nadaljeval študij na beograjski glasbeni akademiji, kjer je opravil doktorat pod mentorstvom slovite dirigentke Darinke Matić Marović, je začel še poučevati na Pedagoški fakulteti v Kopru, kjer je po odhodu z Radia Koper sklenil svojo kariero.

In čeprav najino radijsko sodelovanje ni bilo vedno uglašeno na iste frekvence, sva tudi v kasnejših letih ostala v lepih odnosih, saj smo ga kot odličnega zborovskega dirigenta pogosto vabili v naše oddaje.

Spomine na delovanje gimnazijskega pevskega zbora je ob 25. letnici Gimnazije Koper v svoji knjigi *V vrtincih časov* zapisala Almira Marušič (2015, str. 260–291), razredna učiteljica v Osnovni šoli Janka Premrla Vojka Koper in žena nekdanjega ravnatelja Gimnazije Koper Milana Marušiča.

Bližal se je konec šestdesetih let in s tem praznovanje 25-letnice gimnazije. Odločili so se, da bodo akademijo organizirali v lastni režiji. Toda, kako? Potrebujejo pevski zbor, čemur je sledil sklep: vsi dijaki razen četrtošolcev naj se udeležijo avdicije, kjer bo profesor glasbe preveril

njihov posluh. Izbranih je bilo 120 dijakov in dijakinj. Takoj so začeli z rednimi vajami, in tako je kljub dvomljivcem na gimnaziji nastal mešani pevski zbor. Ob 25-letnici gimnazije so pevci napolnili oder koprskega gledališča in zapeli, kakor so se pač zmogli naučiti v tem kratkem času. Poželi so velik aplavz.

Toda ko je bilo proslavljanja konec, je profesor po nekaj dneh prišel k Marušiču in povedal, da bo zbor verjetno razpadel, zato ga je prosil, naj se udeleži sestanka pevcev. Ko je vstopil v učilnico, so zaploskali, on pa jih je začel prepričevati, naj vendar vzdržijo v zboru, saj bodo doživljali tudi lepe trenutke, ne le vaje. Takrat se je oglasil dijak, zelo navdušen pevec, in vprašal: »Kdo vam je rekel, da ne bomo peli? Zbor se bo ohranil, čeprav v manjšem številu, in pika!« Pri priči so ga izvolili za predsednika zbora. Res se je ohranil ta mešani pevski zbor in nastala sta še dva okteta: moški in ženski. Mešani pevski zbor se je obdržal do današnjih dni, imel je velike uspehe in je na Celjskem festivalu dosegel celo zlato odličje, za kar ima največ zaslug profesor glasbe Mirko Slosar ter vztrajnost in zvestoba pevcev. Ko so se vrnili v Koper, so prišli ob treh zjutraj zapet pod okno ravnateljja. Vsa soseska je ploskala in nikomur ni bilo žal za moten spanec.

Moški pevski zbor France Bevk Šmarje pri Kopru (1976–1979)

V tem obdobju je vodil tudi Moški pevski zbor France Bevk Šmarje pri Kopru (Kljun, 1979, str. 12). Vodenje je prevzel po zborovodji Alojziju Boštjančiču 12. aprila 1976 in nadaljeval dve sezoni. Z njim je nastopal na proslavah, prireditvah, komemoracijah, ob postavitvi temeljnega kamna za obalni dijaški dom v Kopru, 17. septembra 1978 je zbor nastopil na proslavi v Komnu na Krasu ob 35. letnici priključitve Primorske k Jugoslaviji in na gostovanjih ter ob vabilih pevskih zborov iz Slovenije. Zbor je bil leta 1976 odlikovan z bronasto plaketo Zveze rezervnih vojaških starešin (Koštiál, 1984). Med prireditvami, ki se jih je zbor udeleževal, je izstopala revija Primorska poje. Pod Slosarjevim vodstvom so nastopili na Primorski poje v Pivki⁶¹, leta 1977, in v Izoli⁶², leta 1978 (Jelerčič, 1999, str. 114). V decembru 1979 je zborovodja Mirko Slosar vodenje

⁶¹ Na reviji Primorska poje v Pivki, 26. 3. 1977, je zbor zapel naslednje pesmi: A. Srebotnjak: »70.000«, P. Jereb: »O kresu«, F. Marolt: »Kaj bi jaz tebi dal« (Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske, 1977).

⁶² Z Moškim pevskim zborom France Bevk iz Šmarij pri Kopru je Slosar na reviji Primorska poje 16. 4. 1978 v Kulturnem domu v Izoli nastopil z naslednjim sporedom: I. Šček: »Londonderry air«, B. Simič: »Oj, Moravo«, R. Simoniti: »Podgorski mornarji« (Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske, 1978, str. 35).

zboru zapustil. Nekaj časa je bil zbor brez vodje, nakar je vodenje prevzela Rožana Koštiál.

Spomine na dr. Mirka Slosarja nam je zaupal tudi pevec Mešanega pevskega zbora Obala in kasneje tudi Moškega pevskega zbora France Bevk Šmarje pri Kopru Filip Krtelj.⁶³

Šmarski pevci pri Mirkovi Obali

Povedati moram, da nisem nikoli prepeval v šmarskem moškem zboru pod Mirkovo taktirko. Z bodočo ženo Sonjo Tomažin pa sva bila pri Obali od samega začetka. Bila sva tudi par, prva poročena Obalnika in ponosna starša čistokrvne Obalke, hčere Polone.

Mirko, ki je MoPZ France Bevk Šmarje vodil od 1976 do 1979, je svoj nabor pevcev za MePZ Obala začel že pri izolskem mešanem pevskem zboru, dekliškem gimnazijskem ženskem oktetu ter zbral nekaj pevcev iz gimnazijskega zbora in nenazadnje »vpoklical« še nekaj moških pevcev iz Šmarij, ki so nekaj časa ostali v obeh zbora, potem pa so se v večini odločili za Mirkota in Obalo. Šmarčanom to ni bilo po godu, saj so odšli nekateri vodilni pevci: Renato Bonaca, Niko Gorela, Franko Germanis, Vojko Koterle, Srečko Felice Jelen ...

Pri meni je bilo obratno. Zaradi družinskih obveznosti sem prenehal peti pri Obali in se 1982. leta priključil moškemu zboru ter najprej prepeval pod vodstvom Iva Lešnika in kasneje z Rožano Koštiál. Tako sem zvest KD France Bevk že skoraj pet desetletij. Pri začetkih Mirkove Obale sem opravljal funkcijo tajnika, jo nadaljeval v Šmarjah in sedaj sem že 25 let predsednik šmarskega društva. Pisalo se je leto 1982. Bil sem dvoživka.

Pel sem pri obeh zbora in opravljal funkcijo tajnika še pri Obali, ki se je odpravila na svoje veliko gostovanje v Ameriko. Priprave so bile zahtevne. Tedaj je Obala izdala celo svojo prvo kaseto z željo, da bi jo uspešno prodajala na turneji. Sam sem okleval med tem, ali naj grem z njimi v Ameriko ali naj počakam, da moja žena Sonja rodi. Odločil sem se za drugo. Obala je odšla in se vrnila, Sonja pa še ni rodila. Polona je privekala skoraj teden dni po povratku Obalnikov, ki so takoj po porodu zapeli pod oknom stare porodnišnice v Kopru. Vse sem po prepevanju povabil v gostilno Pri angelu v Šalari, kjer so mi pevci zagodli, mi napolnili katrco s steklenimi kozarci in jedilnim priborom. Na poti domov me je ustavila policija, me priprla in končal sem zgodbo

⁶³ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Barbaro Kopačin junija 2024.

na koprskem Okrajnem sodišču, spoznan za krivega. Tudi to so zgodbe iz Mirkove Obale.

Moški zbor društva upokojencev Koper (1977)

Med pevskimi zbori, ki jih je vodil le kratek čas, sodi tudi Moški zbor društva upokojencev Koper. Z njim je nastopil na reviji Primorska poje leta 1977 v Križu pri Trstu⁶⁴ v Italiji. Po njegovem odhodu je vodenje prevzel Verjanko Babič (Jelerčič, 1999, str. 88).

Primorski študentski oktet – Obalni oktet

Krajše obdobje je vodil tudi Primorski študentski oktet⁶⁵, sestavljen iz študentov, ki so bili predhodno tudi pevci gimnazijskega pevskega zbora. Umetniški vodja okteta je bil Matjaž Šček, ki je vodenje zaradi študijskih in drugih obveznosti občasno prepustil tudi Mirku Slosarju. Z oktetom je Slosar nastopil na reviji Primorska poje v Lesah leta 1981. Kasneje se je oktet preimenoval v Obalni oktet. Sedež vokalnega sestava se je iz Kopra preselil v Izolo. Vodenje je prevzel Matjaž Šček. Mirko Slosar je z omenjenim sestavom po presledkih vodil oktet in z njim nastopil leta 1985 na reviji Primorska poje v Novi Gorici ter nekaj let kasneje, leta 1991, na Proseku v Italiji. Izmenjava okteta je nekaj let prehajala iz rok Matjaža Ščeka v roke Mirka Slosarja ter Marka Vatovca in Ivana Lešnika (Jelerčič, 1999, str. 85).

Vokalna skupina Dijaškega doma Koper in miličniški oktet

Med vokalnimi sestavi je Slosar tri leta vodil vokalno skupino Dijaškega doma v Kopru in nekaj let kasneje tudi miličniški oktet v Kopru.⁶⁶

Zborovodje se pevec Vinko Kljun spominja z besedami:⁶⁷

V Koper sem prišel iz Brkinov 1966. leta na Šolski center kovinarskih strok v Kopru in sem bil stanovalec Dijaškega doma. Moška populacija

⁶⁴ Na reviji Primorska poje v Križu pri Trstu, 20. 3. 1977, so zapeli: F. Juvanec: »Spomin na zimski večer«, I. Šček: »Mogočna reka«, F. Marolt: »Kaj bi jaz tebi dal« (Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske, 1977).

⁶⁵ S Primorskim študentskim oktetom je 5. 4. 1981 nastopil na reviji Primorska poje v Lesah z naslednjim sporedom: F. Marolt: »Pojdam u Rute«, »Koleda« in »Zagorski zvonovi« (Zveza slovenskih kulturnih društev, 1981, str. 31). Oktet je vodil Matjaž Šček, Mirko Slosar je le občasno prišel na vaje in z njim nastopil v času odsotnosti umetniškega vodje Ščeka (pogovor Matjaža Ščeka z Bojano Kralj aprila 2024).

⁶⁶ Podatek je iz pogovora dobila Barbara Kopačin s pevcem Vinkom Kljunom aprila 2024.

⁶⁷ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja v dogovoru z Barbaro Kopačin aprila 2024.

v domu je bila pretežno iz Brkinov, Krasa in zgornje Vipavske doline. Večina nas je doma v družini s starši in na vasi prepevalo. Tako smo se po vsaki obvezni učni uri, ki je bila v popoldanskem času, zbrali v parku na Vergerijevem trgu in zapeli po fantovsko. Mirko je bil takrat zaposlen na gimnaziji in učil gimnazijski oktet. Našemu vzgojitelju Albertu Primožiču, ki tudi izvira iz Brkinov, med drugim je ustanovil tudi škofijski oktet, je takrat svetoval, da bi zbral nekaj fantov in nas začel učiti prepevati drugače. Tako smo ustanovili Vokalno skupino iz Dijaškega doma, ki je nastopala za potrebe srednjih šol v Kopru. Pevska skupina je obstajala tri leta, dokler nas ni večina končala šolanje. Večina nas je šla pet v takratni pevski zbor Simon Gregorčič iz Kopra. Mirko je na vaje pevske skupine kot tudi pevskega zbora večkrat prihajal in svetoval zborovodjem, kako naj delujejo kot zborovodje. Vsi smo se smejali, ko je prišel na vaje in zahteval od pevcev, da imamo 15 minut telovadbe. Telovadba je potekala tako, da smo se pevci razprostrli po prostoru, stegnili roke vodoravno pred sabo in v ritmu pesmi »En hribček bom kupil« ali »Moj očka ima konjička dva« delali počepe, s tem pa tudi dihalne vaje. Starejši pevci zbora Simon Gregorčič so se teh vaj večinoma izogibali in na vaje zato 15 minut zamudili.

Potem sem se z Mirkom srečal leta 1982. Takrat sem bil zaposlen v Varnost Slovenija in direktor Vasja Popit je poskušal napraviti v Celju kongres vseh varnostnikov družbenega premoženja. Seveda je bilo na tem kongresu potrebno imeti tudi nekaj kulturnega programa. Varnostniki (8.600 varnostnikov, ki so varovali družbeno premoženje) so imeli v tistem času status industrijske milice. Ker sem z družino hodil na počitnice v naš dom v Planino pod Golico in smo varnostniki zvečer zapeli ob kozarcu, je direktor Vasja ukazal, da ustanovimo pevski zbor, ki bo čez dva meseca moral že nastopati v Celju v dvorani Golovec. Kot ljubitelj zborovskega petja sem direktorju obljubil, da bomo v naslednjem tednu že imeli pevski zbor, pa ni šlo tako gladko in hitro. Poiskal sem Mirka in ga s težavo seznanil. Takrat je miličniški oktet, ki ga je imel Mirko, nehal delovati. Prišla sva na idejo, da bi iz vseh varnostnih služb na območju Obale (takratni miličniki, cariniki in penelogi – pazniki v zaporu in tudi iz vrst varnostnikov) sestavili pevski zbor. Kar čez noč se nas je zbralo več kot 60 pevcev. Mirko je po avdiciji polovico izločil. Tudi ti pevci so bili verjetno dobri, toda Mirko je zahteval preveč. Predstavil nam je zborovodjo Biščak Jožeta, ki nas je potem učil osem let. Mirko se je zelo trudil, da bi iz teh pevcev povlekel čim več, vendar leta, kajenje, nočne izmene ... naredijo svoje. Enkrat na mesec je prihajal na pevske

vaje tudi sam in Jožetu pomagal pri učenju. Pevski zbor je nalogo opravil, saj je pred več kot 5.000 varnostniki zapel več pesmi in poželi smo velik aplavz in pohvale. Z nami je bil tudi Mirko, predstavili smo ga direktorju in ga postavili na častno mesto na kongresu. Imel je tudi kratek govor o pomenu pevske kulture.

Mešani pevski zbor Obala Koper (1977–1992)

V času službovanja na Gimnaziji Koper je na njegovo podbudo nastal Mešani pevski zbor Obala Koper, ki ga je ustanovil leta 1977 in vodil vse do leta 1992. Pobuda za nastanek zbora je nastala s pevci Mešanega mladinskega pevskega zbora Gimnazije Koper.⁶⁸

O nastanku pevskega zbora je Mirko Slosar v intervjuju z Leo Hedžet leta 2007 (Hedžet, 2007, str. 19) povedal:

Na takratni ZKO ni bilo posluha za naše zamisli, zato smo se organizirali sami, našli smo si prostor za vaje, ki nam ga je odstopil prof. Skok, takratni ravnatelj Dijaškega doma. Sami smo si morali ogrevati in priskrbe ti drva. Pri tem je bil še posebej zavzet tedanji predsednik zbora Stane Gustinčič, ponosen prvi predsednik zbora z velikimi ambicijami. Šele po prvih uspehih so nas sprejele koprskie institucije in nam tudi pomagale, čeprav si je zbor vselej prizadeval, da bi postal del mesta. Zato smo se udeleževali vseh občinskih nastopov, srečanj in jubilejev v raznih podjetjih, kjer smo si zbirali sponzorska sredstva. [...] Tudi ime smo si izbrali kar sami, ko smo se hoteli prijaviti na tekmovanje v Maribor in ugotovili, da rabimo ime. Nikakor se nismo mogli odločiti za nobenega narodnega heroja niti kakega drugega velikega moža, želeli pa smo poudariti, da pevci tega zbora prihajajo z vse slovenske obale, tako smo zboru nadeli ime Obala.

Z zborom je dosegel vidne uspehe na tekmovanjih doma in v tujini (Italija, Avstrija, Nemčija, Jugoslavija in drugod). Postajal je vedno prepoznavnejši

⁶⁸ Pobudnika in organizatorja za nastanek Mešanega pevskega zbora Obala Koper sta bila pevec Bojan Šturm, takrat še pevec Mešanega mladinskega zbora Gimnazije Koper, in Mirko Slosar. Načrtovala sta ustanovitev novega zbora, ki naj bi vključeval pevke in pevce po končani srednji šoli. Zbor je z delovanjem začel septembra 1977 z ustanovnim srečanjem, kjer se je zbralo okoli 30 pevcev Mladinskega mešanega zbora Gimnazije Koper in še nekaj pevcev iz drugih zborov ter iz zamejstva. Zbor Obala se je poimenoval šele s prijavo na tekmovanje Naša pesem v Mariboru leta 1978: ker so v zboru peli pevci in pevke iz Slovenske Istre ter iz zamejstva, se je zborovodja odločil in pevkam ter pevcem predlagal ime Obala (Slosar, 2017, str. 13).

Mešani pevski zbor Obala Koper na tekmovanju Naša pesem v Mariboru leta 1978 (osebni arhiv Filipa Krtelja)

Mešani pevski zbor Obala Koper na tekmovanju Naša pesem v Mariboru leta 1980 (osebni arhiv Filipa Krtelja)

Mešani pevski zbor Obala Koper na 17. tekmovalju C. A. Seghizzi v Gorici leta 1978 (osebni arhiv Filipa Krtelja)

pevski sestav z vrhunskimi dosežki na področju zborovstva. Slosar kot ume-
tniški vodja, pobudnik za nastanek zbora in dolgoletni zborovodja, je s pevci
in pevkami sestavljal ter izvajal program iz slovenske in tuje glasbene zaklad-
nice, skrbel za razvoj vokalne tehnike pevcev, za študij zahtevnega programa
iz različnih stilnih obdobj, tako vokalnega kot vokalno-instrumentalnega. Z
zborom je letno pripravljala štiri programske sklope skladb: program ljudskih
pesmi, tekmovalni program, program slovenskih zborovskih novitet za sne-
manje na Radiu Koper Capodistria in program za državne praznike ter prosla-
ve. Slovenski skladatelji⁶⁹ so zborovodji pošiljali skladbe, da so jih krstno iz-
vajali in posneli na koprskem radiu. Zbor je skladbe snemal tudi za italijanske
in nemške radijske postaje. O snemanju skladb na koprskem radiu je dejal
(Hedžet, 2007 str. 19):

Najbolj se spominjam gospoda Ivana Siliča, ki je bil ob naših začetkih
še producent v studiu, in nas med snemanji za vsako malenkost ustavil.
[...] On je tudi dal pobudo, da bi zbor Obala postal »radijski zbor«, ki bi

⁶⁹ Skladbe so pošiljali naslednji skladatelji: Pavle Merkù, Alojz Srebotnjak, Marijan Gabrijelčič,
Marijan Lipovšek, Ubald Vrabec, Lojze Lebič, Jakob Jež, Uroš Krek in drugi (Slosar, 2017, str. 14).

posnel vse, kar je nastajalo novega na področju zborovske glasbe na Primorskem pa tudi širše v Sloveniji. Zato smo veliko snemali novitete Merkuja, Srebotnjaka, Gabrijelčiča, Kreka, Vrabca ... in s tem bogatili arhiv. Izvajali smo tudi številne novitete iz svetovne zborovske literature, tako se spominjam Schaefferjeve skladbe *Epitaph for Moonlight*, Folkeja Rabeja, obnovili pa smo tudi arhiv slovenske »klasike«.

Slosar je vedel, da je zbor slovel po programski pestrosti in izvajalski zahtevnosti skladb. Sam je dejal (Slosar, 2017, str. 14): »Zmeraj sem iskal bisere, da sem lahko iz njih ustvaril enotnost v mnogoterosti glasbenih vsebin. Vedno sem iskal novo, drugačno, v pričakovanju česa še nedoživetega in še ne preizkušenega.«

Kot pevec in kasneje tudi sodelavec Bojan Šturm je Mirka Slosarja spremljal najdaljše obdobje njegovega življenja. V spominih je zapisal:⁷⁰

Mirka Slosarja sem spoznal, ko je bil še zelo mlad, jaz pa sem bil še osnovnošolec. Ko je prišel v Koper, je namreč stanoval kot podnajemnik pri sosedih. Vezalo nas je tudi poznanstvo, saj je bila njegova žena Marija sovaščanka mojega očeta iz Senožeč.

Kasneje pa sva z Mirkom preživela kar dolgo obdobje, od gimnazije, najprej je bil moj profesor glasbenega pouka in zborovodja gimnazijskega zbora, katerega sem bil član, kasneje sodelavec na gimnaziji, jaz sem se že po štirih letih študija vrnil v Koper in dobil službo kot profesor športne vzgoje. Kasneje pa sva bila tudi sodelavca na Pedagoški fakulteti v Kopru.

Mirko nas je že v gimnazijskem obdobju (bili smo tipični pubertetniki) navdušil, da smo postali del Mladinskega mešanega zbora Gimnazije Koper. V tistem obdobju in tudi kasneje, dokler je še poučeval na gimnaziji, je Mirko znal pridobiti mlade pevke in pevce z neko svojo, danes težko razumljivo, močjo in privlačnostjo. Peti v zboru, ki je dosegel tudi zelo dobre rezultate na državnih in mednarodnih tekmovanjih, je pomenilo tudi imeti poseben status na gimnaziji, takrat je to pomenilo, da si bil »frajer«. Takrat je na gimnazijo prišlo učiti tudi nekaj mladih profesorjev, s katerimi smo se dobro »ujeli«, pa tudi v takratnem ravnatelju Milanu Marušiču smo imeli veliko oporo, saj je imel zelo dober »posluh« za delovanje zbora. Spomnim se, mislim, da sem bil že v 4. letniku, smo se vračali s tekmovanja v Celju, kjer smo dobili zlato plaketo. Ura je bila

⁷⁰ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Bojano Kralj junija 2024.

že čez polnoč, veselje in pesem po nastopu, na avtobusu, ko smo prišli v Koper in ideja, da gremo zapet podoknico našemu ravnatelju. In res, avtobus nas je peljal pod stanovanjski blok našega ravnatelja (Glagoljaška ulica). »Vstala Primorska«, »Slovenci kremeniti« je bil repertoar ob treh zjutraj. Policije ni bilo, je bil pa aplavz tudi iz sosednjih oken. Vzporedno z zborom smo nekateri, ki nas je zborovsko petje najbolj prijelo, ustanovili še moški oktet, seveda je bil Mirko tisti, ki nas je najbolj vzpodbujal in vodil.

Mirko je meni in nekaterim kar usodno zaznamoval potek življenja.

Pred ustanovitvijo MePZ Obala je vodil Mešani pevski zbor Svoboda iz Izole. Nekaj pevcev gimnazijskega zbora je povabil v Izolo, kjer smo kakšno leto peli. Vendar se je kmalu izkazalo, da je Mirko želel zbor mladih in ambicioznih pevcev. Tako je leta 1977 nastal Mešani pevski zbor Obala. Jaz sem bil takrat že drugo leto študija v Ljubljani in sem bil tudi že član APZ Tone Tomšič, vendar je bila ideja zbora Obala močnejša. Mirko je takrat v meni in še nekaterih drugih (Boris Palčič) imel oporo predvsem v organizacijskem smislu. Prvih deset let v Obali sem preživel kot pevec in eden tistih, ki smo organizacijsko vodili zbor. Tisto, kar pa nas je kar nekaj zaznamovalo v tem obdobju, je bilo to, da smo v zboru dobili življenjske sopotnike, jaz Ester, Boris Sonjo, Branko Janjo, Filip Sonjo, kasneje pa še drugi. V tem obdobju smo nekateri moški nadaljevali tudi s petjem v manjšem sestavu, najprej kot Primorski študentski oktet, kasneje kot Obalni oktet Izola. Tudi v teh sestavih nam je Mirko velikokrat pomagal kot mentor.

Kot sodelavca sva se z Mirkom dobila tudi na Pedagoški fakulteti v Kopru, on glasbeni pedagog, jaz športni pedagog. Ob vsakem srečanju sva obujala spomine na obdobje Obale. Zagotovo je bil ta zbor njegov najljubši med vsemi sestavi, ki jih je vodil, in teh je bilo veliko.

Pevci in nekdanji predsednik Mešanega pevskega zbora Obala Boris Palčič je svoje spomine strnil v zapis:⁷¹

Pesem s Krasa

S spominom je tako kot z opazovanjem zvezd. Obakrat se zazremo v preteklost. In tako kot poskuša zvezdogled v vsej neskončni množici zvezd izbrati eno, se nanjo osredotočiti in jo poimenovati, tako se naš spomin z nadsvetlobno hitrostjo premika v galaksiji minljivih utrinkov,

⁷¹ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Bojano Kralj junija 2024.

da bi našel trenutek, ki bo še posebej močno zasijal in posvetil v brezdanjo temo.

Če ti ne boš moj

Če hočeš govoriti o začetkih Obale, moraš prehoditi dolgo pot, v neko drugo stoletje, v državo in družbeni sistem, ki ju ni več. Takrat je bilo pravzaprav vse drugače. In vendar ... bilo je tudi vse mogoče. Tako se spomin kar naenkrat znajde med dekleti in fanti, med katerimi so sicer mnogi teden preživljali v daljni Ljubljani, da bi v petek, kar se le da hitro, zapustili morečo meglo in se odpravili soncu in večernim vajam naproti. In tam nas je čakal on: leta 1977 je bil to mlad, a na Slovenskem že uveljavljen dirigent Mirko Slosar. Naš ustanovitelj. Tisti, zaradi katerega je potem bilo vse tako, kot je bilo.

Lan

Za nas je bil Mirko car. Vedno poln samozavesti, optimizma, z izjemno energijo, vedno v gibanju, vedno na poti. Zdelo se je, da se njegova Dijana (pojasnilo za mlajšo publiko, govorimo o njegovem avtu) nikoli ne ustavi. No, včasih jo je bilo vseeno potrebno malo poriniti ... Tudi mi smo se navzeli njegovega optimizma. Skupaj z njim smo bili prepričani, da smo ali pa vsak čas bomo najboljši zbor v Sloveniji, Jugoslaviji in še kje drugje ... Takoj smo se odpravili osvajat Evropo in ... se zaleteli v realnost. Malo smo se začudeno pogledali, ampak takoj zatem je prevladala trezna presoja ... OK, nismo še najboljši na svetu, ampak to je zgolj vprašanje mesecev, če ne dni ...

Pesem o svobodi

Mirko je bil po eni strani preprost, nikoli vzvišen in vedno dostopen, po drugi strani pa načitan in sposoben poglobljenega vpogleda v marsikaj, ne zgolj v glasbo. In vendar nas je znal najbolj očarati s svojo skorajda nagonsko glasbeno intuicijo. Trenutki, ko se je na odru zgodilo nekaj takega kot ... ekstaza, ko se je kot po nekakšnem čudežu vse poklopilo in poravnalo, ti trenutki so bili seveda redki, a vendar so se zgodili in pustili za sabo neizbrisno sled. Mogoče bi kdo oporekal, da gre pri tem za pretirano, romantično, viharliško dojemanje umetnosti ... mogoče ima prav ... ampak ... tisti trenutek se je vseeno zgodil, v vsej svoji lepoti in resničnosti.

Oče naš

Mirkova Obala je z leti postala manj zaletava, včasih pretiran začetniški optimizem je zamenjala na uspehih utemeljena samozavest, počasi, vendar vztrajno se je razvijala v pravo institucijo. Postali smo eden najboljših slovenskih zborov. Na tekmovanjih v Mariboru smo bili pravi iskalci zlata, Evropo smo obdelali podolgem in počez, naši letni koncerti so postali odmevni glasbeni dogodki, na katerih smo predstavili veliko prav za nas napisanih novitet slovenskih skladateljev. Ob vsem intenzivnem dogajanju niti nismo opazili, da se počasi staramo. Mirkovi kot oglje črni lasje so skoraj neopazno osiveli, bivši najstniki so se poročili, nekdanja domovina je resno zbolela, a Obala ... Obala pa je ostala zdrava in mlada.

Signore delle cime

Po trinajstih letih je nastopil trenutek slovesa. Razšli smo se prijateljsko in si zaželeli srečno pot. Kaj bo z Obalo brez Mirka? To je marsikoga skrbelo. A je navsezadnje preživela ločitev od svojega ustanovitelja in odrasla, tako kot odraste mladenka, ko zapusti varno gnezdo svojih staršev. Kaj bo počel Mirko brez Obale? To ni skrbelo nikogar. Si bo že kaj izmislil! In si je. Še naprej je vodil pevske zbore in ob tem prehodil izjemno kariero univerzitetnega profesorja. A svojega najljubšega otroka ni nikoli pozabil. In Obala njega tudi ne.

La montanara

Bilo je leto 1982, ravno smo se vrnili iz Amerike, ko smo na koncertu ob 5. obletnici zbora povabili vse prisotne na koncert, ki ga bo Obala organizirala ob svoji 25. letnici, torej leta 2002. Nenavadno povabilo je seveda sprožilo smeh med publiko in je tudi bilo mišljeno kot šala, kot znanstvenofantastični skok v daljno prihodnost. Nihče ni zares verjel, da se bo Obala uspela prebiti v naslednje tisočletje. Pa vendar ... kje je že leto 2002? Počasi, počasi tone v pozabo. Ni ga več. Mirkova Obala pa je še vedno tu, pred nami. In to ... je lepo.

Ive

Tudi pevka Mladinskega mešanega pevskega zbora Gimnazije Koper, Dekliškega okteta Gimnazije Koper in Mešanega pevskega zbora Obala Koper Melita Černe (rojena Mislej) je spomine na zborovodjo Mirka Slosarja povzela v svoj zapis:⁷²

⁷² Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Bojano Kralj junija 2024.

Od nekdaj sem rada pela. Najprej z mamo doma, nato v vrtcu in v osnovni šoli v vseh mogočih pevskih zborih in v deklškem oktetu, s katerim sem nastopila na Veselem toboganu. V šolskem letu 1981/1982 sem pričela obiskovati gimnazijo oziroma tedaj Srednjo pedagoško in naravoslovno matematično šolo (SPNMS) v Kopru. Bili smo prva generacija usmerjenega izobraževanja. Profesor Mirko Slosar je poučeval glasbo na tej šoli in že pri prvi uri je v razredu bila obvezna avdicija. Kar polovico razreda je na podlagi avdicije usmeril v gimnazijski pevski zbor, ki ga je vodil na šoli. Nekateri smo se odzvali, na koncu pa sem dejansko jaz bila edina, ki sem pri zboru pela vsa štiri leta. Poleg veselja do petja, ki je v tem zboru bilo vrhunsko, je bila udeležba v pevskem zboru na srednji šoli še posebno doživetje zaradi druženja z vrstniki. Še posebno dekleta smo rada pogledovala proti fantovski zasedbi, po navadi so bili basi tisti bolj popularni. Naš Mirko je spretno uspel brzdati razposajeno mladino in nas peljal proti vedno boljši vokalni tehniki. Tako smo vidne rezultate dosegali v Celju in v Zagorju. Mislim pa, da je to bila nekakšna »pripravljalnica« za Mešani pevski zbor Obala. V jeseni 1983 sem se odzvala Mirkovemu povabilu in pričela peti tudi pri Obali, dve sezoni sem pela pri obeh zborih. Za 17-letnico je bila tedaj Obala kot nekakšna »obljubljena dežela«. Tu smo spoznali ljudi, ki so v lokalnem okolju bili uveljavljeni na raznih področjih. V tistih letih je bila velika prednost Obale tudi to, da smo potovali v tujino, kar ni bilo tako enostavno kot sedaj. Že mojo prvo sezono smo gostovali v Italiji, Nemčiji in Grčiji. Zato da sem se udeležila turneje po Grčiji, sem celo izpustila maturantski izlet. Mirko je imel posebne »trike«, kako iz nas na odru izvabiti najboljše. Želel je, da smo na odru nasmejani, in če ne drugače, je to dosegel tako, da nam je, ko se je po poklonu publiku obrnil k nam, pokazal jezik. Z nasmejanim izrazom na obrazu smo lažje držali intonacijo. Že preden je Prešernova »Zdravljica« postala himna, je bila naš uvod v koncertni program. Zapeli smo jo na začetkih koncertov tako, da nam je Mirko brundal intonacijo med tem, ko smo v vrsti hodili na oder, in ko se nam je pridružil, je takoj »zadirigiral« in smo jo zapeli kot presenečenje za publiko, saj na odru ni dajal intonacije. Tako smo zapeli prvo in zadnjo kitico (»Prijetli obrodile« in »Žive naj vsi narodi«). Po nastopih pa je bil čas za »šank dela«. To je bila naša interna oznaka za zakusko po nastopih ali po vajah. Seveda smo se razpeli tudi tu oziroma še bolj kot na odru. Mirkova priljubljena pesem ob zakuskah je bila »Ribce po murjici pvavajo«. Velikokrat smo jo morali na zakuskah ali zabavah ob rojstnih dnevih peti, da smo se je že malo naveličali. Zato smo Mirka ukanili, in sicer smo pogruntali, da

ima ta pesem enako intonacijo kot »Če ti ne boš moj«. Tako smo enkrat, potem ko nam je skrbno, za vsak glas posebej, dal intonacijo za »Ribce«, namesto te pesmi vsi začeli s pesmijo »Če ti ne boš moj« in odpe-
li slednjo. Seveda nam ni zameril, ampak se je temu iskreno nasmejal. Nasploh smo se veliko zabavali in uživali po nastopih in po vajah. Mirko je imel res veliko zakladnico pesmi in nam je dirigiral in dajal intonacije eno za drugo, tako da smo na druženjih res veliko prepevali. Moram priznati, da sem ravno ta del Mirkovega vodenja Obale najbolj pogrešala, potem ko nas je po sezoni 1989/1990 zapustil. Ravno zaradi tega smo se v času njegovega vodenja pevci počutili bolj povezani. Sama sem pri Obali nato pela do 20. obletnice leta 1997.

Pevce Mešanega pevskega zbora Obala Koper, srednješolski profesor Jože Pegan, je v pogovoru z Barbaro Kopačin obujal spomine na zborovodjo.⁷³

Začel sem peti že med študijem v Ljubljani, bil sem med soustanovitelji Študentskega pevskega zbora, ki se je kasneje preimenoval v Primorski akademski zbor Vinka Vodopivca. Takrat ga je vodil Anton Nanut.

Mirka pa sem prvič spoznal, že ko je v Senožeče pripeljal Mešani pevski zbor Svoboda iz Izole ob otvoritvi spomenika padlim borcem. V Koper sem prišel, ker se je pokazala velika potreba po strokovnjakih, ki bi predavali na srednji tehnični šoli. Tako sem v Koper prišel leta 1962 in se zaposlil na srednji tehnični šoli. Takoj ob nastanku Mešanega pevskega zbora Obala Koper leta 1977 sem se zboru priključil. Resno smo hodili na vaje in naštudirali veliko programa in hodili vsak teden nekam pet. Najbolj se spomnim prvih petih tekmovanj v Mariboru, s katerih smo vedno prišli domov z eno nagrado. Prva je bila srebrna, vse naslednje pa zlate. Takrat smo bili nabiti z znanjem. Povsod so nas iskali. Peli smo po Istri, na Krasu in po celi Sloveniji. Tudi v tujino in čez lužo smo širili našo pesem. V Ameriko so nas povabili preko Dunaja. Prijavilo se je preko deset pevskega zborov, kjer smo imeli kot neko avdicijo, da smo lahko šli v Ameriko. Imeli smo tudi že vnaprej določen program.

Ko sem pel že v Portorožu, je pevski zbor Obala imel koncert ob 35. obletnici delovanja na Škofijah. Po koncertu smo se družili ob pogostitvi in vsi stari pevci smo želeli ponovno zapeti ob Mirkovi interpretaciji kot vedno ob takih priložnostih pesem »Oče naš hlapca Jerneja«. Mirka smo komaj prepričali, da smo jo v takem razpoloženju zapeli, kar sem

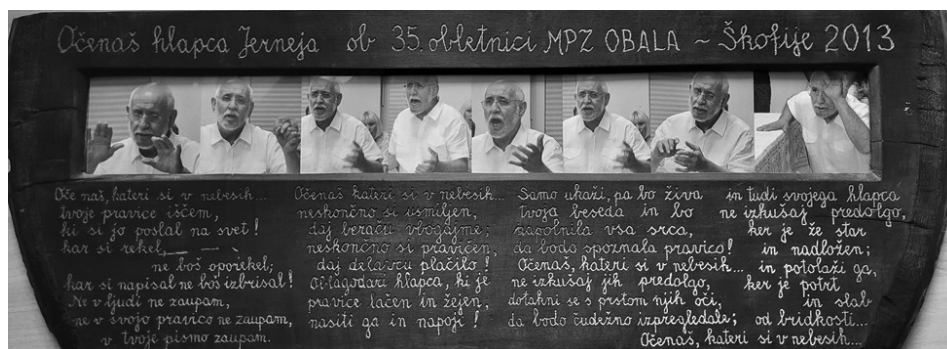
⁷³ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Bojano Kralj junija 2024.

Mirko Slosar pri Obali. Na fotografijah Jožeta Pegana, ki se je zelo rad ukvarjal s fotografijo, sta vidni celotna interpretacija Slosarjevih dirigentskih gibov in izrazna obrazna mimika pesmi (osebni arhiv Jožeta Pegana).

Fotografska razstava ob 25. obletnici Portoroškega zbora. Jože Pegan, profesor, ljubiteljski fotograf in pevec, je s svojim fotografskim aparatom spremljal Mirkove nastope, prireditve in jubileje. Ob 25. letnici Portoroškega zbora je pripravil razstavo fotografij delovanja Portoroškega zbora in Mirkovega poustvarjanja. Od leve proti desni ob pogovoru stojijo Mirkova žena Maja Slosar Jurečič, Mirko Slosar, Jože Pegan (osebni arhiv Darinke Čoga).

Darilo bivšega pevcu Jožeta Pegana Mirku Slosarju ob 35. obletnici Mešanega pevskega zbora Obala Koper. Na fotografijah Jožeta Pegana sta vidni celotna interpretacija Slosarjevih dirigentskih gibov in izrazna obrazna mimika ob petju pesmi »Oče naš hlapca Jerneja«, s pripisanim besedilom (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič).

izkoristil, da sem to Mirkovo interpretacijo fotografiral. Zelo temeljito sem spremljal njegovo dirigiranje, da sem na vsak Mirkov gib pritisnil na fotoaparatus. Ko je zbor pel naglas, se je tudi Mirko povzpел na prste. Ko je zbor pel potih, se je na tla počepnil tako, da smo ga tudi pevci komaj videli. Naredil sem niz fotografij. Te fotografije sem razvil. V dogo od soda sem vžgal besedilo pesmi in nad besedilom sem sestavil zaporedje osmih fotografij. Mirku sem vedno sledil, čeprav sem pel drugje.

Tržaški oktet (1985–1990)

V času vodenja Mešanega pevskega zbora Obala Koper je Slosar leta 1985 sprejel povabilo za vodenje Tržaškega okteta. Kot zagnan zborovodja je pristopil k oktetu kot dodatni umetniški vodja in kot pomočnik predhodnemu umetniškemu vodji Janku Banu. Tri leta sta izbirala vsak svoj program skladb in jih z oktetom samostojno izvajala, kar je bilo tudi v dogovoru s pevci. Ideja ni bila navdihujoča, zato se je Janko Ban kasneje umaknil in vodenje je prevzel Slosar. Z oktetom se je udeleževal različnih prireditev in tekmovanj doma ter v tujini. Posnel je tudi gramofonsko ploščo in zvočno kaseto *Rokovanja* leta 1987 (Slosar in Tržaški oktet, 1987).⁷⁴ Leta 1990 je k oktetu pripeljal solistko Aleksandro Pertot, ki je v jeseni istega leta prevzela vodenje Tržaškega okteta (Pangerc, 2020).

Slosar je ob 15. obletnici delovanja Tržaškega okteta v *Primorskem dnevniku* 22. decembra 1985 (1985b, str. 9) zapisal naslednje:

Tržaški oktet deluje na stičišču slovenske in italijanske kulture. Jedro njihovega repertoarja sestavljajo skladbe slovenskih tržaških skladateljev. Visoka poustvarjalna umetniška raven in program sta dokaz, da je tržaška pokrajina še živo središče slovenskega glasbenega življenja in ustvarjanja. [...] V petnajstih letih so tržaški pevci mnogokrat koncertirali po Sloveniji, Jugoslaviji, Avstriji, prepotovali so vso Italijo. Italijansko občinstvo je začelo spoznavati in sprejemati slovensko pesem.

V knjigi Borisa Pangerca *Zapisani petju* (2020) so umetniški vodje zapisali svoje spomine na vodenje Tržaškega okteta. V knjigi, ki je sicer izšla po njegovi smrti, je Slosar na željo avtorja o Tržaškem oktetu zapisal naslednje (Pangerc, 2020, str. 17):

Tržaški oktet je skupina moških srednjih let, ki so jo združevali ljubezen do petja in prizadevanja za dosego skupnega cilja. Skupina moških, ki

⁷⁴ Na gramofonski plošči in zvočni kaseti *Rokovanja* so naslednje pesmi: »Pa se sliš'«, primorska ljudska, priredil K. Pahor; »Dober večer ljubo dakle«, koroška ljudska, priredil U. Vrabec; »Kalin-ka«, ruska ljudska, priredil M. Rijavec; »Ne sedi djemo«, makedonska ljudska, priredil P. Milošević; »La montanara«, besedilo in glasba A. Ortelli; »Na trgu«, D. Kette, uglasbil V. Mirk; »Vive l'amour«, anglo-ameriška napitnica, prepisal E. Križmančič; »Odnosvučno gremik kolokolčik«, ruska ljudska, priredil S. Žarov; »Auld lang syne«, stara škotska arija, besedilo R. Burns; »La niña blanca«, španska ljudska, priredil V. Vodušek; »Jakú sem si ---«, češka ljudska; »Signore delle cime«, besedilo in glasba B. de Marzi; »Lušno je vigred«, koroška ljudska, priredil Z. Švikaršič (Slosar in Tržaški oktet, 1987).

se je barvno glasovno ujemala. Skupina moških, v kateri si je vsak prizadeval, da bi s svojimi pevskimi danostmi in sposobnostmi čim več prispeval k umetniški poustvarjalni rasti. Vsak član okteta je bil pripravljen žrtvovati ogromno prostega časa in materialnih dobrin za dvig kvalitete petja. [...] V tistem času je bil nosilec in simbol najžlahtnejše pevske kulture ne le v zamejstvu, ampak tudi v matični deželi in širšem kulturnem prostoru.

Umetniški vodja in zborovodja različnih pevskih zasedb na Tržaškem Janko Ban je o sodelovanju z Mirkom Slosarjem zapisal:⁷⁵

Mirko Slosar je sodeloval pri Tržaškem oktetu od 31. oktobra 1985 do 29. junija 1990. Pred njim sem od 1. septembra 1979 bil jaz umetniški vodja Tržaškega okteta. Moja prva ugotovitev je takrat bila, da mora skupina glede na svoje ime, Tržaški oktet, vrednotiti predvsem skladbe slovenskih tržaških avtorjev: tistih, ki so se v Trstu rodili, in tistih, ki so na Tržaškem tudi za krajši čas delovali. In nato tudi druge slovenske skladatelje iz dežele Furlanije - Julijske krajine ter ljudske pesmi s tega področja. Takrat sem bil urednik na Radiu Trst A za resno in zborovsko glasbo in sem iste smernice realiziral tudi v radijskih oddajah. Najbolj viden rezultat take programske usmeritve Tržaškega okteta sta bila dva koncerta v okviru dveh abonmajskih sezon Glasbene matice v Kulturnem domu v Trstu leta 1984 in 1987 in vinilna plošča *Umetne in ljudske pesmi Slovencev v Italiji*. Programi so vsebovali skladatelje od druge polovice 19. stoletja do sodobnosti in priredbe ljudskih pesmi od Tržaškega do Kanalske doline. Ti programi so zahtevali od pevcev precejšen študijski in izvedbeni napor. Sami so si torej zaželeli tudi drugačnega in mednarodnega repertoarja, a jaz tega nisem obvladal; pa tudi nisem iz družinskih in službenih obveznosti imel ne časa ne namena, da bi ga začel proučevati. Na srečo je ta izziv sprejel Mirko Slosar, takrat že večletni izkušeni dirigent z uspešnimi dosežki na najvišji ravni slovenskega zborovskega petja. V določenih aspektih tudi moj vzornik. Tako sva vzporedno sodelovala z oktetom skoraj tri leta, od 31. oktobra 1985 do 30. aprila 1988, vsak s svojimi programskimi izbirami. Še danes sem Slosarju zelo hvaležen, da je razširil glasbena obzorja Tržaškega okteta in mu omogočil nova pevska doživetja.

⁷⁵ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja ob pogovoru z Bojano Kralj maja 2024.

Učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič (1985–2003)

Slosar je vodil tudi Učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič iz Ljubljane, ki so ga sestavljali učitelji in učiteljice iz različnih krajev Slovenije. Prevzel ga je v sezoni 1984/1985 po odhodu zborovodje Ivana Vrbanciča in ga vodil 17 let. Bil je čas velike kadrovske zagate in ustvarjalne krize. Z njegovim prihodom je zbor začel številčno in kvaliteto rasti, saj je s svojim bogatim znanjem, z zborovodskimi izkušnjami in sposobnostmi med pevce zbora vnesel nov ustvarjalni duh in polet za uspešno delo. Zbor je dosegal viške in padce, se privajal novim okoliščinam, se loteval novih projektov, blestel in žarel v plamenu vzvalovanih čustvenih vzgibov na domačih ter svetovnih odrih in pri vsem tem ohranjal zdravo jedro pevskega zbora. Najplodovitejše obdobje zbora pod Slosarjevim vodstvom je bilo leto 1997. Začelo se je s snemanjem CD-plošče in kasete priredb slovenskih ljudskih pesmi. Sledili so turneja po Kanadi in ZDA, sodelovanje na 3. Wagenfeldskih pevskih dnevih v Wagenfeldu v Nemčiji, jesensko potovanje v Grčijo in po vrnitvi domov nastopi širom po Sloveniji (Razpotnik, 2005).

Z zborom se je leta 1992 in 1999 udeležil državnega tekmovanja Naša pesem v Mariboru in dosegel srebrno ter bronasto plaketo. Poleg tekmovanja je z zborom izvedel turneje in gostovanja po Skandinaviji, v Franciji, na Nizozemskem, v Nemčiji, Grčiji, na Švedskem in Slovaškem (Razpotnik, 2005).

Kot profesor na Pedagoški akademiji in kasneje na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani je v zbor pripeljal nove pevce. Učiteljski pevski zbor je v njegovem obdobju deloval kot stalni seminarski zbor, saj je predstavljal možnost prenašanja izkušenj v različne pevske sestave, ki so jih vodili člani Učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič. Mirko Slosar je v ta namen v zbor uvedel tudi zborovodske učne ure, kjer je bil zbor v vlogi demonstratorja, dirigent pa v vlogi animatorja. Z veliko mero občutka za aktiviranje pevcev je prikazal različne načine dela v zboru in tako pevski zbor na neposreden način približal poslušalcem (»Dr. Mirko Slosar – prejemnik nagrade za življenjsko delo v visokem šolstvu«, 2007, str. 5). V času vodenja zbora Mirka Slosarja je leta 1997 UPZ Emil Adamič izdal tudi zvočno kaseto *Hribi še beli so*, na kateri je 18 pesmi.⁷⁶ Z vodenjem zbora je prenehal 7. 2. 2003 z zadnjim koncertom v Brežicah. Njegovo delo je nadaljeval zborovodja Sebastjan Vrhovnik (Razpotnik, 2005).

⁷⁶ Na zvočni kaseti *Hribi še beli so* so naslednje pesmi: »V snegu«; »Rib'ce po murjici pjavajo«; »Kaj ti je deklica«; »O ti preburna ženska stvar«; »Teče mi vodica«; »Kadar Zila noj Drava«; »Kaj pa je tebi ljubica«; »Dečle to m'povej«; »Moja kosa je križavna«; »Dober večer«; »Ive«; »Rasti, rožmarin«; »Lastovki v slovo«; »Večernica«; »Venite rožce moje«; »Dečva moja je foušarica«; »Trauniče so že zelene«; »Ena sama reč me griva« (gl. Slosarjevo stran v SICRIS-u: <https://cris.cobiss.net/ecris/si/sl/researcher/7835>).

Učitelji pevski zbor Slovenije Emil Adamič na letnem koncertu v Slovenski filharmoniji v Ljubljani leta 1995 (osebni arhiv Marjete Rztresen)

Predsednica Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič Nanda Guček Mirku Slosarju podeljuje zlati znak zbora za deset let vodenja Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič na letnem koncertu v Slovenski filharmoniji v Ljubljani leta 1995 (osebni arhiv Marjete Rztresen)

Učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič na vaji pred letnim koncertom leta 1995
(osebni arhiv Marjete Raztresen)

Kot pevec se zborovodje Mirka Slosarja v Učiteljskem pevskem zboru Slovenije Emil Adamič spominja Sebastijan Mavrič:⁷⁷

Če je »glasba najmočnejša oblika čarovnije«, kar je nekoč zapisal ameriški glasbenik Marilyn Manson, potem je bil profesor dr. Mirko Slosar prav gotovo čarovnik. Kot študent Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani in kot pevec Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič sem tudi sam imel čast doživeti njegovo glasbeno čaranje, na kar sem zelo ponosen. Neizmeren talent in posluh ter predvsem smisel za glasbo so mu omogočili, da je tudi iz nekoliko manj nadarjenih pevcev izvil več, kot so si sami upali misliti. Študentje smo hitro ugotovili, da ima profesor Slosar glasbo neizmerno in resnično rad in da želi, da to ljubezen kot bodoči učitelji z največjim zanosom prenašamo naprej, med naše otroke, učence, med ljudi. Profesor Mirko Slosar je bil velik glasbeni ambasador in zanj v glasbi ni bilo meja. Če se je pojavila ovira, jo je znal s svojim neverjetnim šarmom in prešernim »ješjvskim«⁷⁸ nasmeškom elegantno zaobiti. Glasbeni čarovnik pač ...

⁷⁷ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Barbaro Kopačin maja 2024.

⁷⁸ »Ješjvskim« – jelšanskim, iz vasi Jelšane (rodni kraj dr. Mirka Slosarja).

Učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič na letnem koncertu v Zavodu Sv. Stanislava v Ljubljani leta 2000 (osebni arhiv Marjete Rztresen)

Spomine na srečanje z zborovodjem Mirkom Slosarjem je zapisala tudi profesorica razrednega pouka in pevka Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič Alenka Jenko Boh:⁷⁹

»Sreča je srečati prave ljudi, ki v tebi pustijo dobre sledi,« je napisal pesnik Tone Pavček. Eden izmed takih na moji poti je prav gotovo dr. Mirko Slosar, izjemen pedagog in vrhunski umetnik v zborovstvu, predvsem pa človek, pisan z veliko začetnico.

Imela sem srečo, da sem več kot dvajset let sodelovala v Učiteljskem pevskem zboru Slovenije Emil Adamič ki ga je takrat vodil dr. Mirko Slosar. K pevskem zboru me je povabil, ko sem opravljala izpit na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Že dalj časa sem čutila željo po prepevanju v zboru, a se za to nekako nisem mogla odločiti. Na njegovo povabilo in vzpodbudo pa sem se z velikim veseljem priključila vajam, ki so bile najprej v Celju in nato v Ljubljani. Več let sem bila tudi tajnica zbora.

Bili smo kot velika družina, ki smo se družili res samo eno soboto na mesec in občasno na vajah ob vikendih ter na pevskih turnejah, saj smo

⁷⁹ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja ob dogovoru z Majo Slosar Jurečič maja 2024.

Naši pevci presenetili rojake v Kanadi in ZDA

S svoje najdaljše turneje se je vrnil zbor Emil Adamič – Z novimi mladimi pevci še višja raven

Z uspešnimi koncerti in priložnostnimi nastopi v Torontu, Hamiltonu, Clevelandu in New Yorku je Učiteljski pevski zbor Slovenije Emil Adamič končal svojo doslej najdaljšo turnejo. V kulturnih domovih in cerkvah so navdušili kanadske in ameriške Slovence, ki so posebej čustveno spremljali slovensko pesem, segali pa tudi po zgoščenki in kaseti, ki ju je zbor posnel prav za to pot »čez lužo«.

Nase izseljence, od katerih se je velika večina lepo uveljavila na tujem, so zlasti pritegnile starejše skladbe iz naše glasbene zakladnice, zaradi posebnega načina petja pa navdušila čička ljudska pesem Ive, ki jo je za zbor slovenskih učiteljev priredil njihov dirigent prof. dr. Mirko Slosar. Tudi po njegovem prepričanju je turneja lepo uspela. Bila je namreč nov dokaz kakovosti tega vokalnega sestava, kajti z vseh strani je bilo slišati, da tako dobrega zbora še ni bilo med našimi izseljenci. Nastop na tujem pa bo seveda lahko prispeval tudi k zborovi notranji utrditvi ter nadaljni kvalitetni rasti.

»Verjamem, da je na drugi strani oceana nastopilo že nekaj boljših slovenskih zborov, toda očitno smo mi poleg petja navdušili tudi s prijaznostjo, nasmehom in prešernostjo, s čimer drugi mo-

rebiti niso. Te lastnosti pa so dane prav našemu zboru, saj ga sestavljajo učitelji. To pa ima žal tudi temnejšo plat, kajti zaradi narave poklica, v katerem prevladujejo ženske, tudi zboru manjkajo moški glasovi. Kljub temu, da je celo na akademiji med 120 slušatelji vsega pet fantov, računamo, da bi le pritegnili še nekaj moških, kar bi prispevalo k še višji kakovosti našega petja in uvrstitvi med najboljše slovenske zборе,« poudarja dirigent Mirko Slosar.

Učiteljski zbor namreč že vse od svojega nastanka pred dobrih sedmimi desetletji uredi dvojno poslanstvo. S koncertnim delovanjem – letos jih denimo čaka še nastop v Nemčiji – umetniško podajajo in širijo slovensko sodobno glasbo ter pesmi iz naše ljudske zakladnice, hkrati pa izobražujejo tudi zborovodje.

VLADO PODGORŠEK

Učiteljski zbor Slovenije Emil Adamič

Časopisni članek s turneje
Učiteljskega pevskega zbora
Slovenije Emil Adamič po Kanadi in
ZDA maja 1997 (osebni arhiv Marjete
Raztresen)

na vaje prihajali iz cele Slovenije, a smo si bili vedno pripravljeni pomagati, tako profesionalno kot tudi privatno.

Zbor je bil prvenstveno namenjen glasbenemu izpopolnjevanju in izobraževanju učiteljev, kot pomoč pri delu v razredu in vodenju šolskih pevskih zborov. To nalogo je zbor pod vodstvom dr. Mirka Slosarja res dlično opravljal. Neprestano, včasih tudi nezavedno, nas je glasbeno usmerjal, nam dajal zgled in občutek, da zmoremo.

Poleg koncertov na domačih odrih smo se odpravili tudi na glasbene festivale po Evropi. Bili smo na Nizozemskem, v Nemčiji, na Slovaškem in na Švedskem. Prav posebna pa je bila turneja po Kanadi in ZDA, kjer smo prepevali za tam živeče Slovence.

Dirigent je znal potegniti iz pevcev najboljše. Verjetno zaradi načina vaj nismo bili tehnično najboljši, a interpretacije pesmi so bile vedno unikatne. Znali smo slediti dirigentu, zato naše muziciranje nikoli ni bilo naučeno, kot se sedaj pogosto dogaja tudi pri najboljših zboreh, pač pa vedno odvisno od tega, kako je dirigent v danem trenutku pesem čutil. Naša stara dolgoletna pevka Agneta je rada dejala »Mirko zna na odru iz kruha narediti potico« in res je bilo tako.

Ko danes gledam nazaj, vem, da brez tega zbora ne bi mogla dati svojim učencem tistega, kar sem jim zaradi pridobljenih izkušenj lahko. Seveda je bil za vse najbolj zaslužen prav dirigent dr. Mirko Slosar.

Če bi ga imenovala mojster, bi mu naredila krivico, kajti od mojstra do umetnika je še nekaj bistvenih in za veliko večino nikoli osvojljivih stopničk.

Zato hvala, Mirko, da sem bila lahko del zgodbe tega prav posebnega pevskega zbora.

Dekliški pevski zbor Igo Gruden (1987–1988)

Zamejski pevci, ki so bili navdušeni nad uspehi Mešanega pevskega zbora Obala Koper, so delo zbora spremljali z navdušenjem. Leta 1987 so Mirka Slosarja⁸⁰ povabile za zborovodjo tudi nabrežinske pevke. V tem letu je predhodni zborovodja Dekliškega pevskega zbora Igo Gruden zapustil zborovodja Matjaž Šček.⁸¹ Tako je Slosar za leto dni prevzel vodenje tega dekliškega sestava. Z njim je nastopil na reviji Primorska poje in na zaključnem koncertu v štivanski cerkvi, kjer so v prvem delu koncerta zapeli Kogojeve *Otroške pesmi*, v drugem pa priredbe slovenskih ljudskih pesmi (Rojc, 1998, str. 24–26).

Portoroški zbor (1994–2003)

V času priprave doktorske disertacije se je vodenju pevskih zborov posvečal manj angažirano kot običajno. Po prenehanju vodenja pevskega zbora Obala je leta 1994 pristopil k Portoroškemu zboru in ga vodil do leta 2003. Ta zbor je prevzel od takratne zborovodkinje Helene Jureš⁸², ki je zbor pripeljala do zahtevnosti, ki so ji bili takratni pevci in pevke zmožni slediti. Slosar je delo nadaljeval in stopnjeval s kvalitetnim delom in izborom skladb, sodelovanjem na pevskih revijah ter tekmovanji doma in v tujini. Z zborom je posnel tudi pesmi, ki so leta 2003, ob 10. obletnici zbora, izšle na zgoščenki z naslovom *Če rdeče rože zapade sneg*.⁸³ Zbor je 5. 2. 2002 dobil Plaketo občine Piran za izjemne dosežke na mednarodnih tekmovanjih in za pomemben prispevek k

⁸⁰ Mirko Slosar je vodenje sprejel zaradi prijateljstva z nekdanjim zborovodjo Sergijem Radovičem (Rojc, 1998, str. 24).

⁸¹ Matjaž Šček je Dekliški pevski zbor Igo Gruden zapustil kljub uspehom na reviji Naša pesem v Mariboru, kjer so dosegli srebrno plaketo mesta Maribor, na tekmovanju radijskih posnetkov RTV Ljubljana pa v konkurenci dekliških pevskih zborov prvo mesto (Rojc, 1998, str. 23).

⁸² Zborovodkinja Helena Jureš je zelo težko sprejela odhod iz Portoroškega zbora zaradi bolezni. Nekaj časa je vodila le ženski pevski zbor (Samotorčan, 2019).

⁸³ Na zgoščenki je 21 slovenskih in tujih pesmi, med njimi tudi Slosarjeva avtorska pesem »Aleluja« iz cikla »Zvočni utrinki« in priredba ponarodele pesmi »Siničja tožba«.

Dr. Mirko Slosar s Portoroškim zborom na reviji Primorska poje marca 1998 v Pivki (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Dr. Mirko Slosar ob 20. obletnici Portoroškega zbora oktobra 2013 v Avditoriju Portorož (osebni arhiv Barbare Kopačin)

prepoznavnosti Občine Piran doma ter v tujini. Z vodenjem zbora je prenehal leta 2003 zaradi oddaljenosti in selitve v rodni domači kraj Jelšane pri Ilirski Bistrici (Samotorčan, 2019).

Dr. Mirko Slosar ob 20. obletnici Portoroškega zbora oktobra 2013 v Avditoriju Portorož (osebni arhiv Barbare Kopačin)

O zborovodji je pevka Mojca Ždrnja strnila svoje spomine v zapis.⁸⁴

Dr. Mirka Slosarja se spomnim kot zelo dobrega, karizmatičnega, razgledanega in predvsem optimističnega dirigenta in pedagoga. Na nastopih nam je vedno pokazal, da naj koticke ust povzdignemo navzgor (beri: se nasmejemo), saj ni bilo razloga za strah ali slabo voljo. Na kratko povedano, ko smo stopili na oder, nas je s svojo karizmo dobesedno posrkal vase, tako da smo dobro odpeli. Vse, kar je delal z zborom, je bilo eno veliko veselje. Bil je dobra popotnica mlajšim generacijam dirigentov. Spomnim se, ko smo tri dekleta prišle pred 25 leti v zbor in imele na koncu vaj avdicijo. Že takoj je rekel, da sem drugi alt, sodeč po mojem glasu, vendar naj mu vseeno zapojem lestvico. Ko sem začela peti, sem bila vsa prestrašena in se mi je tako tresel glas, kot da bi pela pred celo dvorano. Nasmehnil se je in rekel: »Kar korajžno, saj ne grizem.« Znal je povedati na tak način, da se ti je zdelo, da je vse mogoče. V drugo je trema malo popustila, glas se mi ni več tresel, tako da sem lahko zapela do, re, mi ... Bilo mi je v čast, da sem lahko bila del njegove pevske zgodbe.

⁸⁴ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Barbaro Kopačin maja 2024.

Barbara Kopačin, pevka in Slosarjeva prva doktorantka, je o zborovodji zapisala:⁸⁵

Mirka še danes razumem kot človeka, ki je bil narejen »na trenutni navdih«. Spomnim se, ko smo bili v zaodru tik pred tem, da bomo stopili na praktikable, ko nas je opozarjal z: »Zobe na sončenje!« Pa sem ga vprašala, kaj točno bomo peli in kako si bodo pesmi sledile po vrsti, mi je rekel, da bomo že kaj našli in se zmislili, ko bomo na odru. Nikoli pa se z njim na odru nisem počutila nesigurno, nepripravljeno. In interpretacije, ki smo jih delali na pevskih vajah, nikoli niso bile na odru enake kot na vajah. Ker se je Mirko na odru drugače počutil in pesem malenkost drugače začutil.

Dekliški pevski zbor Sirene Pedagoške fakultete – Enote Koper (2000–2014)

Ob 25. obletnici Pedagoške fakultete v Kopru je na slavnostni akademiji nastopil tudi pevski zbor, sestavljen iz študentk razrednega pouka. Sestav se je poimenoval Sirene in je ob tej priložnosti pripravil program pesmi za nastop. Takratni študentski svet je na sestanku 3. 3. 2000 izrazil željo po uradnem priznanju Dekliškega pevskega zbora Sirene kot uradnega zbora Pedagoške fakultete – Enote v Kopru (Lukač, 2000, str. 55).

Ena izmed pevk dekliškega zbora je bila v času študija tudi Barbara Kopačin, ki se dela z zborovodjo Mirkom Slosarjem spominja takole:⁸⁶

Na Pedagoško fakulteto Univerze v Ljubljani, enoto v Kopru, sem se vpisala jeseni 1994. Na prva predavanja nam je takoj po predstavitvi prinesel tri notne partiture. Spomnim se na pesmi »Po vodi plava« in »Čez tri gore«. Naslova tretje pesmi se ne morem spomniti. Navodilo je bilo, da se do naslednjega srečanja vsaka nauči svoj glas. Od približno 35 študentk smo si ob predstavitvi tega, kaj smo se doma naučile, le tri dale intonacijo in zapele drugi glas. Nekaj sošolk, vključno s tremi, ki smo pele drugi glas, je Mirko povabil v priložnostni pevski zbor, ki bi zapel ob priložnosti proslave ob 25. obletnici enote Pedagoške fakultete v Kopru. Morda smo imeli vsega štiri pevske vaje in šli na oder. Kako je bilo peti pod njegovim vodstvom, je težko ubesediti. Ko se je on postavil pred zbor, je lahko iz nas izvlekel le najboljše. Z vsakim zamahom je zbor potegnil in z njim je lahko delal, kar je želel. Vse smo mu sledile kot

⁸⁵ Zapis spominov maja 2024.

⁸⁶ Zapis spominov na dr. Mirko Slosarja maja 2024.

Dr. Mirko Slosar z Dekliškim pevskim zborom na slavnostni podelitvi diplomskih listin leta 2009 (arhiv UP PEF)

v transu. Kot pevka sem se z njegovim dirigiranjem, z njegovo pojavo pred zborom počutila zelo sigurna, začarana nad njegovim znanjem in karizmo začarati pevca. Pevke smo Mirka prosile, da bi zbor še obstajal, pa nam te želje z razlogom, ki se ga ne spomnim, ni izpolnil.

Čez nekaj let sem se na fakulteti zaposlila kot njegova asistentka. Na pevskih vajah, ki jih je imel z dekliškim zborom, so se študentke pritoževale, da ne morejo priti naslednji dan na izredne vaje, ker imajo druge študijske obveznosti. Za vsako si je vzel čas, da je povedala, zakaj je ne bo na vaje. Študentke so se opravičevale, da jim profesorica športa ne bo opravičila izostanka od vaj, ker se pri vajah zahteva 100-odstotna prisotnost. En drugi letnik je imel obvezne terenske vaje naravoslovja, na katerih res ne smejo manjkati. Drugi so imeli zadnja predavanja družboslovja pred kolokvijem, na katerih jim bo profesor povedal, kako bo na izpitu, in bi bilo res dobro, da so prisotne ... Ko so končale z opravičili, je Mirko mirno rekel: »Vam verjamem, na tej fakulteti resnično čisto vsak profesor misli, in kar je najhuje, je v to tudi prepričan, da je njegov predmet najpomembnejši ...« In študentke so ena čez drugo temu pritrjevale: Res je, tako je, točno, ja ... Mirko pa je mirno nadaljeval: »Ampak se motijo ... *ker najpomembnejša je glasba.*«

Mirko Slosar z MoPZ Dragotin Kette (osebni arhiv MoPZ Dragotin Kette Ilirska Bistrica)

Moški pevski zbor Dragotin Kette (2001–2015)

Po selitvi zborovodje v domači kraj Jelšane in delovnem mestu predavatelja na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem je Slosar v Ilirski Bistrici prevzel vodenje Moškega pevskega zbora Dragotin Kette. Z njim je sodeloval na prireditvah v svojem kraju in okolici, na gostovanjih ter na reviji Primorska poje. Zbor je vodil skoraj 15 let. Kot zborovodja je deloval vse do konca življenja, ko mu je bolezen to dejavnost preprečila. Pevci Moškega pevskega zbora Dragotin Kette so ga poimenovali »olimpionik zborovskega petja«, saj je kot zborovodja sodeloval z različnimi pevskimi sestavi in zasedbami na različnih prireditvah, revijah in tekmovanjih doma ter v tujini (»Dr. Mirko Slosar – prejemnik nagrade za življenjsko delo v visokem šolstvu«, 2007, str. 5).

Pevec in nekdanji predsednik Ivan Šuštar Moškega pevskega zbora Dragotin Kette se zborovodje dr. Mirka Slosarja spominja takole:⁸⁷

Mirko je naš zbor vodil od leta 2001 do leta 2015. V tem obdobju je naš zbor dvignil na precej višjo umetniško raven. Zelo smo bili ponosni, da je naš zbor vodil človek z velikimi zborovodskimi izkušnjami in velikim glasbenim znanjem, ki ga je z vso vnemo in na njemu specifični način

⁸⁷ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Bojano Kralj maja 2024.

Mirko Slosar z MoPZ Dragotin Kette (osebni arhiv MoPZ Dragotin Kette Ilirska Bistrica)

prinašal na nas, povrh je bil še iz naših krajev. Iz Kopra se je namreč preselil v Jelšane in smo ga takoj »zagrabili« in je po kratkem premisleku kmalu prevzel naš zbor, kar nam je bilo seveda v veliko čast. Za naš zbor je priredil eno pesem. Pod njegovim vodstvom smo gostovali: leta 2007 – gostovanje v Novem mestu, 2008 – gostovanje v Loparju nad Koprom; 2002 – koncert v Wiessenbronu v Nemčiji, 2004 – skupni koncert v Nabrežini (Italija), 2004 – dva koncerta v Banja Luki (BiH), 2006 – nastop na kulturni prireditvi v Nabrežini (Italija), 2008 – nastop na prireditvi v Šmogorih pri Opatiji (Hrvaška), 2008 – nastop na Božičnem koncertu v Matuljih (Hrvaška), 2011 – koncert z domačim pevskim zborom v Matuljih (Hrvaška), 2012 – sodelovanje na kulturni prireditvi na Reki (Hrvaška), 2013 smo bili gostje KD Snežnik v Lovranu in istega leta imeli še promenadni koncert v Lovranu, 2014 smo imeli kot gostje slovenskega KD Triglav koncert v Bitoli (Makedonija). Vsako leto smo imeli na bistrškem letni koncert. Pod njegovim vodstvom smo se vsa leta udeleževali revije Primorske poje in občinskih revij občine Ilirska Bistrica. V njegovem obdobju smo na območju občine Ilirska Bistrica peli na okoli 100 različnih prireditvah.

Skladatelj

Mirko Slosar je poleg pedagoškega dela in vodenja pevskih zborov svoj čas namenjal tudi komponiranju skladb za otroke in odrasle. Kompozicijski opus je maloštevilčen. Dela je v večji meri namenil otrokom predšolske dobe in osnovnošolcem. Za odrasle je napisal le nekaj skladb.

Tako je nastala zbirka pesmi, namenjenih otroškemu zboru s spremljavo Orffovega instrumentarija, *Nackove pesmi* (Slosar, 1993) in nekaj let pozneje še druga zbirka z naslovom *Pesmi za Nacka* (Slosar, 1996).⁸⁸ Posamezne pesmi iz omejenih zbirk so bile objavljene tudi v drugih notnih zbirkah (*Pojemo, pojemo, Piške sem pasla, Cicido*).

V zbirki *Nackove pesmi* je zbranih 11 pesmi: »Pesem«, »Igra«, »Krokodil Mu-

Pesmarici *Nackove pesmi* in *Pesmi za Nacka* (osebni arhiv Barbare Kopačin)

rimir«, »Hruška in buška«, »Bratec Nace«, »Ti, moja sreča«, »Dežek«, »Kaj je v kapljici dežja«, »Peti se učimo«, »Fantki in punčke«, »Kokošja koračnica« in »Predpasnik«. Avtorji besedil so: Romka Demeter, Miroslav Košuta, Francka Tronkar, Gitica Jakopin, Saša Vegri, Meta Rainer in Mirko Slosar. Pesmi so po vsebini, zahtevnosti in harmonskih prijemih raznolike. Avtor je v predgovoru zapisal, da lahko pesmi izvajamo samo vokalno ali z instrumentalno

⁸⁸ Obe zbirki sta poimenovani po Slosarjevem sinu Nacetu.

spremljavo. K pesmim je dodal navodila za didaktične postopke in izvedbo, ki so v pomoč vzgojiteljem in učiteljem pri izvajanju posamezne pesmi.

V drugi notni zbirki, *Pesmi za Nacka*, je objavljenih 18 pesmi: »Mali modrijan«, »Šola«, »Mačka«, »Dimnikar«, »Šaljivka«, »Mavrica«, »Semafor«, »Dežuje«, »Modri Nacek«, »Jesenska«, »Tržaška burja«, »Zimska«, »Klovni«, »Pustna koračnica«, »Pomladna«, »V parku«, »Ples« in »Poletna«. Avtorji besedil so Barbara Menart Senica, Dane Zajc, Ervin Fritz, Jože Šmit, Marija Mijot, največ tekstov pa je napisal in uglasbil avtor zbirke sam. Tudi v tej zbirki je izvajalcem napisal navodila o interpretaciji (tempo, dinamika, artikulacija, agogika) in oblikovanju otroškega pevskega glasu ter razlago uporabljenih oznak in napotkov k pesmim. Pesmi so namenjene najmlajšim otrokom in je zato avtor uporabil malotonski obseg melodije, pojavlja se pentatonika, durova in molova lestvica. Ritmično so pesmi preproste. Pojavljajo se pesmi nadaljevanke, tiste, o katerih je avtor večkrat dejal, da jih otroci najbolj doživljajo, se aktivno vključujejo v sodelovanje in oblikujejo svoje zamisli.

Slosar je ob izidu zbirk zapisal: »Z znanstvenimi izsledki s področja glasbenega razvoja in didaktičnimi navodili ter navodili za umetniško interpretacijo sta opremljeni zbirki za otroke.«⁸⁹

Vedno si je želel, da bi otroci pri glasbeni vzgoji v vrtcu in v šoli glasbo doživljali, poslušali, ustvarjali ter peli. Ob tem je razmišljal, da so za otroke primerne pesmi nadaljevanke, ki jih sami dokončujejo ali pa si izmišljajo besedila, melodije ali variacije na znano melodijo. Želel je, da instrumentov ne igrajo le po notah, naj si raje zaigrajo melodijo in poiščejo spremljavo k njej, čeprav ne poznajo pravil harmonije. Vedel je, da skladnost tonov nosimo sami v sebi. Od načina posredovanja in pristopa je odločilno, kako bomo pri otroku razvili glasbo (Vogel, 1992).

Za mešani pevski zbor je priredil ljudsko pesem »Ive«, v kateri je ohranil večglasno petje v Čičariji. Pesem je posvetil pevcu Renatu Bonaci. Izšla je v reviji *Naši zbori* leta 1985 (Slosar, 1985a). Pesem je večkrat izvajal na revijah in tekmovanjih. Zaradi »grlenega petja« pesmi, ki je značilno za območje njenega nastanka, je bil na enem izmed tekmovanj prikrajšan za točko. Vzrok tega je bilo nepoznavanje načina petja v Čičariji pri enem izmed članov žirije (Samotorčan, 2019).

Angleško ljudsko pesem »Bonan nokton« je priredil za ženski pevski zbor. Pesem so zapele in na zvočni kaseti *Z roko v roki zaplešimo* posnele pevke Ženskega pevskega zbora Ivan Grbec iz Škednja pod vodstvom zborovodkinje Bože Hrvatič (ŽPZ Ivan Grbec, b. l.)

⁸⁹ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

SINIČJA TOŽBA

Josip Stritar

UČITELJSKEMU PEVSKEMU
ZBORU SLOVENIJE "EMIL ADAMIČ"
OB 100-LETNICI SLOV. ŠOL. MUZEJA 1998

Mirko Slosar

Alt solo * *Alt, sopran solo*

1. Stô - ji u - čil - na zi - da - na, pred njo je sta - ra ja - bla - na, ta ja - bla - na je vo - tel

panj, si - ni - ca zno - si gne - zdo vanj.

[S] Zbor

[A] 2. Si - ni - ca zjut - raj pri - le - ti, na šol - skem ok - nu ob - se -

[T]

[B]

Alt solo *Sopran solo*

ta ko pre - pe - va - ti za - čne:

3. Po - slu - šaj

di, na ok - nu kljun - ček svoj od - pre,

za - čne:

za - čne:

»Siničja tožba«, odlomek (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Učiteljskemu pevskemu zboru Slovenije Emil Adamič iz Ljubljane je ob 100-letnici Slovenskega šolskega muzeja leta 1998 posvetil priredbo ponarodele slovenske ljudske pesmi »Siničja tožba« avtorja besedila Josipa Stritarja. Uglasbil jo je za mešani pevski zbor in dva solista (sopran in alt). Prvo kitico pojeta solistki, drugo kitico poje zbor, tretjo in četrto solistki, ženski del zbora izvaja enotaktne motive na besedilo »cicicici do«, moški del zbora pa harmonsko dopolnjuje petje z mrmranjem. Pesem v zadnji, peti kitici zaključijo moški del zbora ter nato še ženski del zbora in solistki.

Portoroškemu zboru je posvetil skladbo »Zvočni utrinki: Aleluja za mešani zbor in otroški glas«. Portoroški zbor jo je zapel na reviji Primorska poje leta

Portoroški zbor na tekmovanju v Budimpešti aprila 2001 ob krstni izvedbi skladbe »Zvočni utrinki« (osebni arhiv Barbare Kopačin)

2001 v Trenti in na mednarodnem tekmovanju v okviru projekta Musica mundi, ki je med 8. in 11. 4. 2001 potekalo v Budimpešti na Madžarskem⁹⁰ (Samotorčan, 2019).

Skladbo je avtor namenil štiriglasnemu mešanemu pevskeму zboru, otroškemu glasu ter dodal instrumente (metalofon, triangel, paličice in guero). Skladba je večdelna. V prvem delu je avtor uporabil enotakten motiv, ki ga je polifono prenašal iz enega glasu v drugega v razdalji kvinte. Ta ponavljajoči se motiv iz prvega dela gre v cluster kot prehod v drugi del, kjer ob spremembi metalofona nastopi solistični del otroškega glasu z motivi aleluje v melizmatičnem petju. Tretji del je dialog med moškim in ženskim delom zbora v zlogovnem izvajanju aleluje, ki prehaja iz četrtninskega gibanja v osminko in nato šestnajstinsko gibanje melodije. Sledi instrumentalni del: metalofon, ki oponaša zvonjenje, triangel, paličice in guero. Po instrumentalni medigri nastopi govorni del celega zbora. Ritmizacijo besedila aleluja in polifone vstopne posameznih glasov podpira instrumentalni del z ritmičnimi ostinati iz medigre. Govorni del pesmi se zaključí v fortissimu s clastrom ter s solističnim delom aleluje otroškega glasu. Skladba je še vedno v rokopisu.⁹¹

⁹⁰ Solistični del, otroški glas, je pel zborovodjevin sin, 11-letni Nace Slosar (Samotorčan, 2019, str. 40).

⁹¹ Osebni arhiv Barbare Kopačin.

28 ko-mar je moš-ka gla-va. Ke - ber, pri-ne-sel

28 — ko-mar je moš-ka gla-va. Pri-šel bo-ter Ke - ber, pri-ne-sel

28 — ko-mar je moš-ka gla-va. Pri-šel bo-ter Ke - ber, pri-ne-sel koš re - ber.

28 — ko-mar je moš-ka gla-va. Pri-šel bo-ter Ke - ber, pri-ne-sel koš re - ber.

34 ra - ber, Ke - ber, re - ber, ke - ber, re - ber,

34 re - ber, Ke - ber, re - ber, Ke - ber - re - ber

34 Ke - ber re - ber ke - ber - re - ber, ke - ber

34 Ko-mar je mož, ko-mar je mož, ko-mar je mož, je mož

34 Ko - mar je mož, ko - mar je mož, ko - mar je mo - ška gla - va. Ko-

Slovenska ljudska »Komar se je oženil« v priredbi Mirka Slosarja (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Za Dekliški pevski zbor Univerze na Primorskem Pedagoške fakultete je priredil slovensko ljudsko pesem »Komar se je oženil«, ki je bila prvič izvedena na reviji Primorska poje na gradu Dobrovo 2. 3. 2014. Ljudsko pesem je za Moški pevski zbor Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice priredil skladatelj Igor Štuhec, dolgoletni Mirkov prijatelj. Omenjeno pesem je zaradi kompozicijske dovršenosti izbral za obdelavo oz. priredbo za deklški/ženski zbor. Pesem je namenjena štiriglasnemu deklškemu/ženskemu zboru a cappella. Kitična pesem je napisana polifono in homofono s poudarkom na izrazitem oponašanju komarjevega leta ter zvoka. Melodično pesem prehaja iz osnovne to-

SAMO OBSTATI NE SMEŠ
DRAGA MISLEJ - MEŠ

MELODIJA: AMBROŽ ČOP
ZA ŽENSKI ZBOR: SMIREN SLOVAR
UP - PEF PRIREDIL

Handwritten musical score for the song "Samo obstati ne smeš" by Ambrož Čopi. The score is written on two systems of staves. The first system has three measures with triplets. The second system has four measures. The lyrics are written below the staves. The score is handwritten and appears to be a draft or a working manuscript.

Rokopis pesmi »Samo obstati ne smeš«, odlomek (osebni arhiv Barbare Kopačin)

nalitete F-dur v modulacijska odstopanja in tako avtor enolično ponavljanje kitic melodično in harmonsko dopolni. Motivična obdelava v posameznih glasovih in izrazita artikulacija v posameznih kiticah stopnjujeta harmonsko obdelavo pesmi. Pesem še ni bila objavljena.⁹²

Za Dekliški pevski zbor Univerze na Primorskem Pedagoške fakultete je priredil pesem Draga Misleja »Samo obstati ne smeš«. Avtor melodije je Ambrož Čopi. Pesem je napisana homofono za triglasen dekliški/ženski pevski zbor. Avtor se je pri harmonizaciji opiral na osnove klasične harmonije. Skladba je še v rokopisu.⁹³

Za Dekliški pevski zbor Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem je pred upokojitvijo priredil tudi »Siničjo tožbo«, za katero si je želel, da bi postala himna študentov razrednega pouka. Pesem, uglasbena na besedilo Josipa Stritarja, je namenjena izvedbi dveh solistk (sopran in alt) ter štiriglasnemu dekliškemu/ženskemu zboru. Kitična pesem je oblikovno napisana kot večdelna pesemska oblika, pri kateri je avtor, podobno kot v priredbi za mešani zbor, v četrti kitici zboru namenil motivično poigravanje 1. in 2. soprana na besedilo »cicicido«, pedalno-harmonsko spremljavo troglasja v altovskem delu zbora in odmik iz prejšnjih kitic durove tonalitete v molovo tonaliteto.

⁹² Arhiv Barbare Kopačin.

⁹³ Arhiv Barbare Kopačin.

3. Po - slu-šaj me, u - či-telj, ti, ka - ko se pod te - boj go
4. so moj pti-čji rod, iz gne-zda vr - gli ga za

ci ci-ci-ci-ci do ci ci-ci-ci-ci do ci ci-ci-ci-ci do

22 za - čne: m - - - - -
di, vsi de-čki tvo - ji me čr - te, pov - sod lo - ve, pov - sod po
plot, mla - di - či tam po - mr-li so, o - či sve - tle za - pr - li

ci ci-ci-ci-ci do ci ci-ci-ci-ci do ci ci-ci-ci-ci do ci ci-ci-ci-ci do

26 1. 2.
de. 4. Za - le-zli

»Siničja tožba«, odlomek (osebni arhiv Barbare Kopačin)

V naslednji kitici sledi zaključek v durovi tonaliteti, s solističnim delom alta. Pesem je napisana v F-duru. Avtor pa jo je na svojo željo in na poznavanje pevskega obsega ženskega zbora hotel zaradi zvočnosti izvajati tudi v Fis-duru. Pesem še ni bila objavljena v nobeni notni zbirki in ni bila nikoli izvajana.

Za Moški pevski zbor Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice je Slosar priredil venček ljudskih pesmi iz okolice Ilirske Bistrice z naslovom »Ona je mjela«. ⁹⁴ Pesem je posvetil Zorku Šajnu, uglasbil jo je 23. 11. 2006. Venček sestavljajo

⁹⁴ Arhiv moškega pevskega zbora Dragotin Kette Ilirska Bistrica.

HIMNA JEŠIVSKIH GASILCEV

Mirko Slosar
(ob 90-letnici Gasilskega društva Jelšane)

Mirko Slosar
(2002)

1. Mi Je - šiv - ski smo ga - sil - ci, mi po - nos smo fa - ri vsej! Smo pri -
2. Naj bo o - genj, al' po - pla - va, naj vi - har se raz - bes - ni, naj u -
3. Kri naj de - dov na - ša slav - na, ka - ži - pot naj nam bo vsem, naj spo -
5. prav - lje - ni hi - te - ti, ob u - ri vsa - ki na po - moč.
da - ri stre - la, to - ča, ne - u - stra - še - ni smo mi. Na po -
min njih sla - ven bo - di, vam v_po - nos in nam v_po - gum.
9. moč, na po-moč, na po - moč, na po-moč, ne - u - stra - še - no hi - ti - mo, na po -
13. moč, na po-moč, na po - moč, na po-moč, naj bo va - ren vsak naš dom, naš dom!

Mirko Slosar, »Himna Ješivskih gasilcev« (arhiv Gasilskega društva Jelšane)

naslednje ljudske pesmi: »Ona je m'jela«, »Oj, ja, ljub'ca moja«, »Nej smo ga videli«, »Beri, beri rožmarin zeleni« in »Vince rumeno«. Harmonsko so pesmi preproste, namenjene moškemu, ljudskemu petju. V zadnji pesmi, »Vince rumeno«, je avtor dodal še spremljavo z ljudskimi glasbili: glavnike, nunalce in kozarce. Pesem je še v rokopisu.

Ob 90-letnici Gasilskega društva Jelšane je leta 2002 na pobudo nekaterih gasilcev za moško zborovsko zasedbo napisal »Himno Ješivskih gasilcev«, besedilo in melodijo. Pesem je enoglasna brez instrumentalne zasedbe. Omenjeno himno je ob obletnici tudi dirigiral. Pesem še ni bila objavljena.⁹⁵

Za učence osnovne šole v Ilirski Bistrici in študente ter študentke Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem je priredil dramatizacijo pravljic, ki jim je dodal glasbeni del (*Muca Copatarica*, *Peter Klepec*, *Mojca Pokrajculja*, *Trije prašički*). V glasbenem delu je uporabil avtorska besedila in slovenske ljudske

⁹⁵ Rokopis pesmi je iz arhiva Gasilskega društva Jelšane.

pesmi ter jim dodal instrumentalni del. Pravlјice z glasbo bodo v tej monografiji za širšo publiko izdane prvič.

Za svoje in sosedove otroke je v zadnjem obdobju zborovskega ter glasbenega ustvarjanja pisal priredbe zimzelenih melodij in priredbe s področja narodnozabavne glasbe.⁹⁶ Skladbe je izvajal takratni še najstniški ansambel Rojčevih 5, nekateri člani katerega so danes postali že profesionalni glasbeniki.

⁹⁶ V pogovoru z Majo Slosar Jurečič.

Publicist, glasbeni kritik, predavatelj, član strokovnih komisij in znanstvenoraziskovalna dejavnost

Publicist in glasbeni kritik

V času službovanja se je poleg pedagoškega dela in vodenja pevskih zborov Slosar ukvarjal s publicističnim delom ter pisanjem glasbenih kritik. V obdobju uspešnega vodenja pevskega zbora Obala in drugih zborov se je redno udeleževal koncertov doma in v zamejstvu ter pisal komentarje in ocene glasbenih dogodkov za časopisa *Primorski dnevnik* (1985–1992) ter *Primorske novice* in za Radio Koper Capodistria. Njegove kritike in poročila, objavljeni v *Primorskem dnevniku*, obsegajo zapise o koncertih domačih in tujih solistov, skupin ter orkestrrov, abonmajskih koncertih Glasbene matice iz Trsta, nastopih pevskih zborov na revijah Primorske poje, kakovosti in napredku zborovskega poustvarjanja, kakovosti zborovskega petja, pripravljenosti pevskih zborov na nastopih in tekmovanjih ... Med zapisi najdemo tudi navodila zborovodjem pri izvajanju pesmi in delu. Tako je v *Primorskem dnevniku* (Slosar, 1986, str. 9) 20. 4. 1986 zapisal:

Vsako podajanje glasbenega dela izvira iz obdobja, v katerem je nastalo, iz glasbene in tekstovne vsebine ter iz notranjega doživljanja skladbe. Malo je zborov, ki upoštevajo vse te zahteve. Največ napak je v interpretacijah renesančnih skladb zaradi premajhne glasovne izurjenosti zborov in nepoglobljenega poznavanja stilnega obdobja. Zborovodje bi se morali pri interpretaciji umetnih in ljudskih pesmi (posebno kitičnih) bolj poglobiti v vsebino posameznih delov (kitic) in v obliko celotne skladbe. Pri zvočnem oblikovanju bi morali enako pozornost posvetiti vsem glasovom. Zborovodja pogosto oblikuje glas, ki ima vodilno melodijo, zato ostali glasovi ne nastopajo skladno z vodilnim glasom pri oblikovanju zvočne slike. Zborovodje premajhno pozornost posvečajo izgovorjavi in vezanemu petju.

Slosarjeve strokovne članke najdemo v revijah *Primorska srečanja*, *Grlica*, *Naši zbori* in drugih. V času poučevanja na Pedagoški fakulteti pa je pisal

Didaktični komplet *Glasbene mavrice 1* in *Glasbene mavrice 2* (osebni arhiv Barbare Kopačin)

glasbenostrokovne članke in znanstvene članke ter jih objavljaj v znanstvenih monografijah.⁹⁷

Kot učitelj, pedagog in raziskovalec je za potrebe osnovne šole leta 2003 napisal didaktični komplet za glasbeno vzgojo *Glasbena mavrica 1* in *Glasbena mavrica 2* (Slosar, 1999c, str. 1; 1999b, str. 1; 1999a, str. 1; Prodnik, 1999; Slosar, 2000c, str. 2; 2000d, str. 2; 2000e). Didaktična kompleta vsebujeta delovni učbenik, delovni zvezek, prosojnice, plakate, mavrični trak, videokaseto, zvočno kaseto, zvočni lutki Neže in Naceta ter dva metalofonska resonatorja (c, g).

Sodeloval je tudi pri nastanku učbenika z delovnimi listi *Un, due, tre* (Čok idr., 2003), ki je izšel v italijanščini.

Kot didaktični pripomoček in učno sredstvo je oblikoval *notni zvezek*, v katerega je poleg notnih črtovij dodal še navodila za igranje klaviatur in kljunaste flavte ter shemo akordov za igranje na kitaro, elemente interpretacije (tempo, dinamika), instrumentalne in zborovske zasedbe ter skupine in zasedbo glasbil v simfoničnem orkestru.

Dolga leta je bil predavatelj na Pedagoški fakulteti in je za potrebe študijskega gradiva za študente razrednega pouka napisal ter izdal *Izbrana poglavja iz didaktike glasbene vzgoje I*, *Izbrana poglavja iz didaktike glasbene vzgoje II* in *Izbrana poglavja iz didaktike glasbene vzgoje III*. V prvem delu *Izbranih poglavij iz didaktike glasbene vzgoje* (Slosar, 2007) je avtor v uvodnem delu

⁹⁷ Pregled Slosarjevega strokovnega in znanstvenoraziskovalnega dela je na voljo v SICRIS-u: <https://cris.cobiss.net/ecris/si/sl/researcher/7835>.

Izbrana poglavja iz didaktike glasbene vzgoje (osebni arhiv Barbare Kopačin)

predstavil pomen didaktike glasbenega pouka, zakaj je glasba potrebna v osnovnošolskem izobraževanju in nekaj informacij o glasbi. V nadaljevanju je podrobno izpostavil elemente glasbenega oblikovanja: zvok (barva, jakost, trajanje, višino), melodijo, ritem in večglasje. Sledijo poglavja o glasbenem razvoju otrok, glasbeni vzgoji v prvem in drugem triletju osnovne šole ter kot zadnja podrobna predstavitev glasbeno-didaktične igre.

V drugem delu *Izbranih poglavij iz didaktike glasbene vzgoje* (Slosar, 2008a) je avtor podrobno predstavil taksonomijo vzgojno-izobraževalnih ciljev za čustveno, spoznavno in telesno gibalno področje ter navodila za pisanje učne priprave za glasbo.

V tretjem delu *Izbranih poglavij iz didaktike glasbene vzgoje* (Slosar, 2008b) pa je vsebino namenil glasbi in elementom glasbenega oblikovanja, glasbenemu razvoju ter glasbenemu izobraževanju razrednih učiteljev, kjer je izpostavil splošno in strokovno glasbeno izobraževanje razrednih učiteljev v Sloveniji ter izobraževanje in število ur glasbe primerjal z nekaterimi evropskimi državami.

Predavatelj, član strokovnih komisij in izvajalec znanstvenoraziskovalnih dejavnosti

Kot predavatelj na fakulteti in avtor pesmi za otroke je vodil delavnice, predaval na seminarjih v času Jugoslavije, organiziral in sodeloval na zborovodskih šolah na Primorskem ter v zamejstvu (Koper, Trst). V času strokovnega izpopolnjevanja iz glasbene terapije v Nijmegenu na Nizozemskem (1992–1994) je imel nekaj predavanj na Visoki šoli za umetnostno terapijo. Kot vabljeni predavatelj je predaval tudi na Pedagoški akademiji v Celovcu (2000/01). Redno je predaval na seminarjih v okviru stalnega strokovnega izpopolnje-

vanja prosvetnih delavcev (Katalogi stalnega strokovnega izobraževanja prosvetnih delavcev Ministrstva za šolstvo, znanost in šport), na seminarjih za vzgojiteljice, učitelje in zborovodje ter sodeloval v različnih izobraževalnih organizacijah in zavodih.⁹⁸

Sodeloval je pri različnih komisijah, kot član ali predsednik različnih občinskih in republiških glasbenih odborov (član Odbora za odrasle pevske zборе pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije do preoblikovanja v Sklad za ljubiteljsko kulturo), v Republiškem odboru za mladinske zборе pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije, bil je član sveta Slovenske filharmonije, predsednik Odbora za mladinske zборе pri Združenju pevskih zborov Primorske.⁹⁹

Bil je član Predmetne kurikularne komisije za glasbo. Kot pedagog je sodeloval v Komisiji za glasbo pri Zavodu Republike Slovenije za šolstvo pri prenovi učnih načrtov (devetletna osnovna šola, gimnazija, srednje strokovne in poklicne šole).¹⁰⁰ Aktivno je sodeloval kot član Strokovnega sveta za glasbeno izobraževanje pri Ministrstvu za šolstvo in šport Republike Slovenije, bil je član inšpekcijske službe za glasbeno vzgojo ter razredni pouk pri Ministrstvu za šolstvo in šport Republike Slovenije ter predsednik Predmetne komisije za nacionalno preverjanje znanj iz glasbene vzgoje v devetletni osnovni šoli.¹⁰¹

Bil je vodja Ateljeja za sodobno glasbo na jugoslovanskih zborovskih srečanjih v Nišu leta 1988 (Koren, 1988).

Nekaj let, v obdobju 1995–2001, je bil pri Zavodu Republike Slovenije za šolstvo član uredniškega odbora revije *Glasba v šoli: revija za glasbeni pouk v osnovnih in srednjih šolah* za glasbene šole in zborovstvo,¹⁰² član strokovnega

⁹⁸ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

⁹⁹ Leta 1970 so pri Združenju pevskih zborov Primorske člani podali idejo o spodbujanju in koordiniranju občinskih revij mladinskih zborov ter vodili strokovne razgovore po pevskih revijah. Delo je bilo uspešno, ko so 3. 6. 1970 imenovali prvi komisiji za mladinske in odrasle zборе. V Komisiji za mladinske zборе so poleg Mirka Slosarja sodelovali še Makso Pirnik, Ivan Silič, Almira Abolnar, Evgen Prinčič in Ivo Jelerčič. V Komisiji za odrasle zборе je bil Mirko Slosar skupaj z Ivanom Ščekom, s Cirilom Siličem, Štefanom Mavrijem, z Gvidom Filipčičem, s Klavdijem Koloinijem in z Ignacijem Oto. Obe komisiji sta po nekaj letih prenehali z delovanjem. Leta 1979 so na seji združenja ponovno izbrali odbor v sestavi: Mirko Slosar – predsednik, Zlatka Knez – tajnik, člani: Darja Žorž, Neda Nanut in Helena Jureš (Jelerčič, 1980, str. 12, 16).

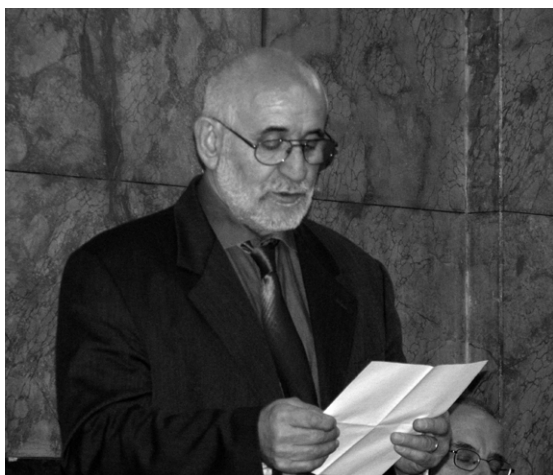
¹⁰⁰ Kot predavatelj na Pedagoški fakulteti je sodeloval pri prenovi devetletnega programa osnovne šole. V skupini za glasbo je svoje znanje posredoval pri oblikovanju učnih načrtov za glasbo v devetletni osnovni šoli, učnega načrta izbirnih predmetov za glasbo, ansambelske igre, glasbenih del, glasbenega projekta, učnega načrta za zborovodstvo in učnega načrta za glasbo z italijanskim učnim jezikom (Predmetna kurikularna komisija za glasbeno vzgojo, 1999a, 1999b, 2001, 2002).

¹⁰¹ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

¹⁰² Danes je to revija *Glasba v šoli in vrtcu*.

Komisija na zagovoru doktorske disertacije Barbare Kopačin. Od leve proti desni: prof. dr. Miran Čuk, prof. dr. Breda Oblak, prof. dr. Saša A. Glažar, prof. dr. Barbara Sicherl Kafol, izr. prof. dr. Mirko Slosar (osebni arhiv Barbare Kopačin).

Dr. Mirko Slosar pri podelitvi magistrske listine Barbare Kopačin na Univerzi v Ljubljani januarja 2008 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

odbora Zveze pevskih zborov Primorske ter član Društva visokošolskih učiteljev.¹⁰³

Kot mentor glasbene vzgoje je izvajal mentorstvo učiteljem in študentom v osnovni šoli ter na Gimnaziji Koper. Na gimnaziji je izvajal učne nastope za študente Oddelka za glasbeno pedagogiko ljubljanske Akademije za glasbo. Bil je mentor študentom pri diplomskih učnih nastopih, profesorjem glasbe

¹⁰³ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

Promocija doktorata Barbare Kopačin na Univerzi v Ljubljani junija 2011 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

pri strokovnih izpitih, študentom Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani in na Enoti v Kopru pri učni praksi ter raziskovalnih nalogah, študentom Pedagoške fakultete v Ljubljani in na Enoti v Kopru pri diplomskih delih.

Na podiplomskem študiju je bil somentor pri enem magistrskem delu in mentor pri specialističnih nalogah ter doktorski disertaciji. Nudil je individualno pomoč pevskim zborom in zborovodjem.¹⁰⁴

Na področju znanstvenoraziskovalne dejavnosti je bil vsa leta dejaven, kar kažejo področja njegovega dela: glasbeni razvoj odraslih in otrok, didaktika glasbe ter kurikulum glasbene vzgoje (prenova glasbene vzgoje v devetletni osnovni šoli, gimnaziji, srednjih strokovnih in poklicnih šolah), vpliv glasbe na otrokov celostni razvoj ter pomoč z glasbo – glasbeno terapijo. Sodeloval je pri raziskovalnih projektih, in sicer: Inoviranje osnovne šole – umetnostna in estetska vzgoja (Pedagoški inštitut), Inoviranje pouka italijanskega jezika na razredni stopnji osnovne šole (Pedagoška fakulteta Ljubljana, Enota Koper), Zgodnje poučevanje tujega jezika na predšolski stopnji in v osnovni šoli (mednarodni projekt). Vodil je dva raziskovalna projekta Ministrstva za šolstvo in šport: Evalvacija prenove glasbene in likovne vzgoje (2001–2003, Pedagoška fakulteta Ljubljana) ter Vpliv glasbenih in športnih dejavnosti na otroke in mladostnike s posebnimi potrebami (2000–2002, Vzgojni zavod Planina).¹⁰⁵

¹⁰⁴ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

¹⁰⁵ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

Nagrade in priznanja

Nagrade in priznanja za pevske zборе

Mirko Slosar je v obdobju vodenja različnih pevskih zasedb dobil številne nagrade na tekmovanjih doma in v tujini. Z Mešanim pevskim zborom Svoboda iz Izole je na tekmovanjih dosegel naslednje nagrade:

- 1971 – prvo primorsko tekmovanje v Ajdovščini: 3. mesto (prva kvaliteta sk.);
- 1972 – državno tekmovanje Naša pesem, Maribor, Jugoslavija: zlata plaketa (Koren, 1988, str. 395),
- 1974 – državno tekmovanje Naša pesem, Maribor, Jugoslavija: srebrna plaketa;
- 1976 – državno tekmovanje Naša pesem, Maribor, Jugoslavija: srebrna plaketa (Kljun in Jelerčič, 1999, str. 210).

Prve nagrade je dobil tudi s srednješolskim Mešanim mladinskim pevskim zborom Gimnazije Koper. Z zborom se je udeleževal pevskih revij v Zagorju in na pevskem festivalu v Celju. Dosegel je zlato in srebrno plaketo na pevskem festivalu v Celju (Kljun, 1979, str. 12).

Kasneje je dobil nagrade z Mešanim pevskim zborom Obala Koper (Mešani pevski zbor Obala Koper/Coro misto Obala Koper, b. l.), in sicer:

- leta 1978 – mednarodno tekmovanje C. A. Seghizzi, Gorica, Italija: 3. mesto v kategoriji polifonija;
- 1978 – državno tekmovanje Naša pesem, Maribor, Jugoslavija: srebrna plaketa mesta Maribor;
- 1979 – tekmovanje Mokranjčevi dnevi, Negotin, Jugoslavija: 1. mesto v konkurenci jugoslovanskih zborov;
- 1980 – mednarodno tekmovanje v Spittalu, Avstrija: 3. mesto v kategoriji ljudske pesmi;
- 1980 – državno tekmovanje Naša pesem, Maribor, Jugoslavija: zlata plaketa mesta Maribor: najvišje ocenjeni zbor tekmovanja
- 1982 – državno tekmovanje Naša pesem, Maribor, Jugoslavija: zlata plaketa mesta Maribor;

- 1984 – državno tekmovanje Naša pesem, Maribor, Jugoslavija: zlata plaketa mesta Maribor;
- 1986 – mednarodno tekmovanje Jugoslovanske horske svečanosti v Nišu, Jugoslavija: 2. mesto;
- 1986 – državno tekmovanje Naša pesem, Maribor, Jugoslavija: zlata plaketa mesta Maribor;
- 1988 – mednarodno tekmovanje v Pohlheimu, Nemčija: 2. mesto v kategoriji polifonija;
- 1988 – državno tekmovanje Naša pesem, Maribor, Jugoslavija: zlata plaketa mesta Maribor;
- 1990 – državno tekmovanje Naša pesem, Maribor, Jugoslavija: zlata plaketa mesta Maribor.

V času vodenja zbora Obala je vodil tudi Tržaški oktet. Z njim je dobil naslednje nagrade in priznanja (Pangerc, 2020, str. 337):

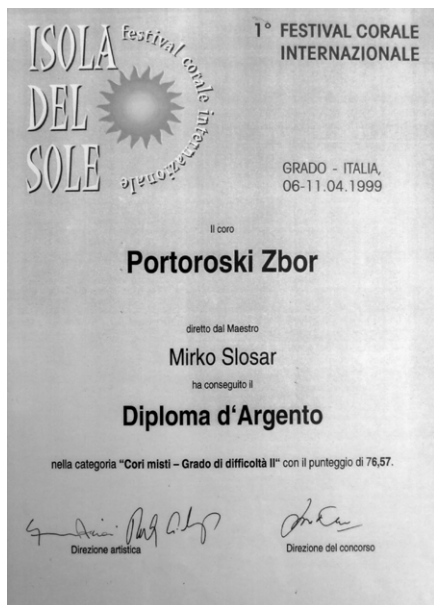
- 1987 – Občina Euclid, Cleveland (Ohio, ZDA) je 9. oktober 1987 proglasila za Dan Tržaškega okteta;
- 1988 – Občina Središče ob Dravi (Slovenija): Plaketa mesta Središče ob Dravi kot najvišje priznanje tamkajšnje krajevne skupnosti za posebne zasluge;
- 1990 – Občina Dolina (Trst, Italija): Odličje prijateljstva za zasluge na področju sožitja in zbliževanja med italijansko in slovensko kulturo;
- 1990 – Quartino di Mulazzo (Lodi, Italija), državno tekmovanje pevskih zborov: tri prva mesta.

S Portoroškim zborom je dosegel (Samotorčan, 2019):

- 1997 – mednarodno tekmovanje Riva di Garda, Italija: srebrna plaketa;
- 1999 – Gradež, Italija: srebrna plaketa in zlata plaketa za najboljšo izvedbo moderne pesmi;
- 2001 – Budimpešta, Madžarska: srebrna plaketa v kategoriji umetne in ljudske pesmi.

Z Učiteljskim pevskim zborom Slovenije Emil Adamič iz Ljubljane je dosegel (Razpotnik, 2005, str. 24):

- 1992 – državno tekmovanje Naša pesem Maribor: srebrna plaketa;
- 1999 – državno tekmovanje Naša pesem Maribor: bronasta plaketa.

Fotografiji srebrnega priznanja in Posebne nagrade za odlično interpretacijo modernega dela Folke Rabe: Rondes (osebni arhiv Jožeta Pegana)

Portoroški zbor na tekmovanju v Budimpešti aprila 2001 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Veselje Mirka Slosarja in pevcev Portoroškega zbora po tekmoivanju v Budimpešti (osebni arhiv Jožeta Pegana)

Nagrade in priznanja Mirku Slosarju

Mirko Slosar je za dosežke na umetniškem, kulturnem in prosvetnem področju prejel naslednje nagrade ter priznanja doma in v mednarodnem prostoru:

- 1978: Priznanje za izjemne uspehe na vzgojno-izobraževalnem področju, Obalna izobraževalna skupnost;
- 1979: Priznanje za uspešno večletno delo na kulturno-prosvetnem področju, ZKO Koper;
- 1979: Priznanje ob desetletnici za neprekinjeno strokovno sodelovanje v Združenju pevskih zborov Primorske, ZPZP;
- 1982: Nagrada 15. maj za umetniške dosežke na glasbenem področju, Skupščina občine Koper;
- 1983: Zlata plaketa za strokovno delo na področju mladinskega zborovskega petja in za sodelovanje na revijah mladinskih pevskih zborov Slovenije, ZKOS;
- 1984: Odličje Svobode s srebrnim listom za dejavno spodbujanje kulturnega življenja, ZKOS;
- 1984: Gallusova plaketa za umetniške dosežke, najvišje republiško priznanje ZKOS;
- 1985: Priznanje za 15-letno strokovno sodelovanje, ZPZP;

- 1988: Zlata plaketa za umetniške dosežke in uspešno dolgoletno delo na področju glasbenih dejavnosti, ZKO Koper (Zveza kulturnih društev Mestne občine Koper, b. l.);
- 1991: Odličje za uspešno izobraževanje zborovodij in kakovostni dvig zborovske poustvarjalnosti, ZKO Novo mesto;
- 1999: Bronasta plaketa SKLD RS (prva podelitev plaket Sklada za ljubiteljsko kulturo);¹⁰⁶
- Bronasta, Srebrna in Zlata Gallusova značka za neprekinjeno dejavnost na zborovskem področju več kot 25 let;¹⁰⁷
- 2007: Nagrada za življenjsko delo v visokem šolstvu (»Dr. Mirko Slosar – prejemnik nagrade za življenjsko delo v visokem šolstvu«, 2007);¹⁰⁸
- 2009: Priznanje za 50 let zborovstva in za izjemne umetniške dosežke, ZPZP;¹⁰⁹
- 2009: Jubilejna častna Gallusova značka za dolgoletno uspešno delo na področju ljubiteljske glasbene dejavnosti, JSKD;¹¹⁰
- 2014: Zahvala za dolgoletno umetniško ustvarjanje v okviru Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem za leto 2013, UP PEF;¹¹¹
- 2017: Naziv zaslužnega visokošolskega učitelja Univerze na Primorskem Pedagoške fakultete za leto 2016, UP PEF (Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta, b. l.).

¹⁰⁶ V obrazložitvi so zapisali (Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, b. l.): »Mirko Slosar je eden od pomembnih nosilcev slovenskega zborovstva. Kot dolgoletni zborovodja Mladinskega mešanega zbora Gimnazije Koper in Mešanega zbora Obala Koper je vzgojil cele generacije zborovskih pevcev in z njimi utiral nova pota zborovske produkcije in reprodukcije.«

¹⁰⁷ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

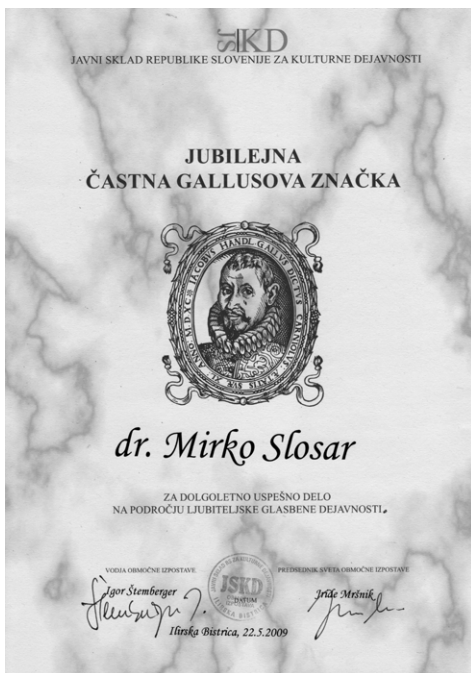
¹⁰⁸ Na predvečer Dneva učiteljev sta mu Nagrado za življenjsko delo v visokem šolstvu podelila takratni minister za šolstvo in šport dr. Milan Zver ter predsednik Odbora za podeljevanje nagrad Republike Slovenije na področju šolstva dr. Maks Tušak. V obrazložitvi je odbor zapisal, da »kot raziskovalec deluje na področju glasbene didaktike ter glasbenega razvoja otrok in odraslih. Vodil je raziskovalne projekte s področja pomena umetnostne in estetske vzgoje pri prenavljanju osnovne šole, vloge glasbe pri zgodnjem poučevanju tujega jezika ter vpliva glasbenih in športnih dejavnosti na otroke in mladostnike s posebnimi potrebami. Objavil je vrsto monografij, znanstvenih člankov ter referatov in za svoje delo prejel številna priznanja in nagrade [...]« (»Dr. Mirko Slosar – prejemnik nagrade za življenjsko delo v visokem šolstvu«, 2007, str. 5).

¹⁰⁹ SI PAK 1035, Zveza pevskih zborov Primorske, *Priznanje dr. Mirku Slosarju za 50 let zborovstva in izjemne umetniške dosežke*.

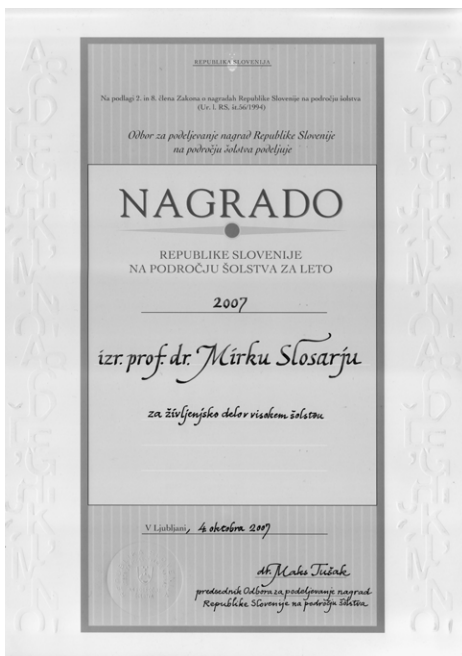
¹¹⁰ Osebni arhiv Maje Slosar Jurečič.

¹¹¹ Osebni arhiv Maje Slosar Jurečič.

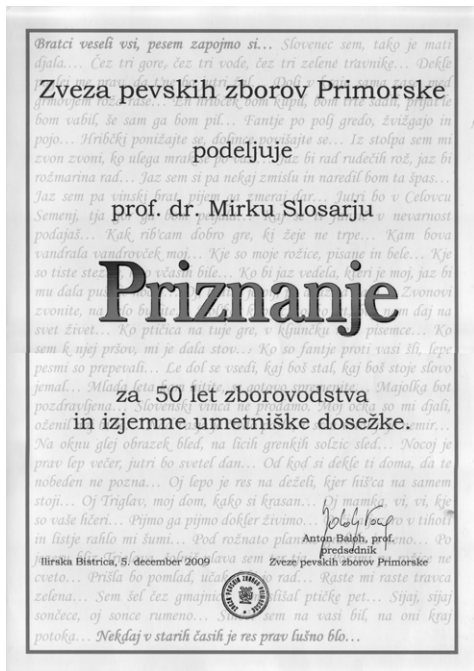
Nagrade in priznanj

Jubilejna častna Gallusova značka
(osebni arhiv Maje Slosar Jurečič)

Nagrada Republike Slovenije na
področju šolstva za leto 2007 za
življenjsko delo v visokem šolstvu
(osebni arhiv Maje Slosar Jurečič)

Priznanje Zveze pevskih zborov Primorske za 50 let zborovodstva in izjemne umetniške dosežke (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič)

Zahvala UP PEF za dolgoletno umetniško ustvarjanje v okviru Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem za leto 2013 (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič)

Priznanje UP PEF za naziv Zaslužni visokošolski učitelj (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič)

Na mednarodnem področju je prejel naslednje nagrade in priznanja:

- 1979: Diploma organizacijskega odbora »Mokranjčevi dnevi« za najboljšo izvedbo skladb Stevana Mokranjca,
- 1980: Diploma festivala dalmatinskih klap v Omišu za uspešen nastop Dekliške »klape« Gimnazije Koper,
- 1987: Nagrada za najboljšo izvedbo sodobne skladbe, »Horske svečanosti«, mednarodno tekmovanje pevskih zborov Niš,
- 1999: Premio Speciale per l'eccellente interpretazione del brano contemporaneo, žirija mednarodnega zborovskega festivala, Grado, Italija.¹¹²

O dr. Mirku Slosarju in njegovi uspešni zborovodski poti je svoje spomine strnila v zapis nekdanja urednica za zborovsko glasbo na Televiziji Slovenija Jasna Novak Nemec. Zapisala je:¹¹³

Ko je bil predsednik Zveze kulturnih organizacij Slovenije Jože Humer, pravnik, pevec in pesnik, ki je predvsem za mlade ustvaril pomembno število verzov, je za zbornik Primorska poje ob desetletnici te dolgožive pevske revije napisal takole:

Zborovska pesem je kot jata ptic:
spreleti se radostno čez nebo nad nami,
za hip vzvalovi negibni zrak - in izgine -
brez sledu.

Nekje v nas je še eno nebo.
Ko se pesem spreleta pod njim,
ga vsega presije, sijajna sled ostane za njo,
sled, ki daje svetlobo.

Pri vas na Primorskem to dobro vedo,
že zdavnaj jih je izučilo.

Lepših misli ne bi mogla priložiti k spominu Mirka Slosarja pet let po tem, ko smo se od njega poslovili na ljubljanskih Žalah. Vsak s svojo zgodbo o srečanjih z njim. Moja sega v zgodnja leta dela v glasbeni redakciji ljubljanske TV, kjer sem bila zadolžena med drugim za zborovsko glasbo. Kmalu sem začutila, da je to poseben svet, res tak, ki daje

¹¹² Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

¹¹³ Zapis spominov Jasne Novak Nemec po pogovoru z Bojano Kralj julija 2024.

svetlobo. Čeprav so bolj prizemljeni kolegi tehničnih služb radi navrgli: »Ti pa tvoji zbori!« Oh, sem jim vračala, tam v zborih so najbolje »uglašeni« ljudje. Ni mi bilo težko sodelovati z njimi, čeprav v skromnih finančnih razmerah – pač ljubitelji, saj ne smejo misliti na dobiček! Kar kmalu sem se srečala s koporskimi pevci, žareli so od mladosti in njihovi pogledi so bili prikovani na zborovodjo Mirka Slosarja. Tudi on je izžareval vznemirljivo energijo, temnolas in postaven, z obvezno cvetlico, kaj cvetlico, rožo, ROŽO v gumbnici. Vsakokrat je zbor pobiral tudi vedno višje in najvišje ocene na tekmovanju. Ne bom navajala vseh pevskih skupin, ki jih je Mirko Slosar najprej oblikoval na vajah – tam me ni bilo –, potem pa z njimi osvajal odre. O tem pričajo kronike. Leta so se nabirala, kar nekaj Mirkovih pevcev se je podalo na podobno glasbeno ustvarjalno pot, dva sta postala krajši čas moja sodelavca na TV, Boris Palčič in Samo Milavec.

Mirko je znal s primorskim šarmom pritegniti nas iz severnejših predelov, da smo se radi prišli ogret tja k morju. Kako radoživ par sta bila Mirko in zborovodja Sergij Radovič z onstran meje, oba rada zapletena v vesele debate ob kakšnem tamkajšnjem šanku – potem pa – rez. Prezgodaj je odšel Radovič. Mirko pa je še nosil rožo v gumbnici, lotil se je še nadaljnjega študija in med slovenskimi pevci opravil magistrski nastop, ki mu ga je podpisala znamenita srbska zborovska dirigentka Darinka Matić Marović, pred njo je bil kar nekako pohleven. Morda umirjen, pomirjen?

V njegov intimni svet se nisem vtikala, saj tudi ni bilo časa, zbori so prepevali, naše kamere pa so jih spremljale kar širokogrudno, za kar je bil nedvomno zaslužen eden vodilnih na TV, Igor Gruden. Ha, seveda, tudi on je imel močne stike s Primorci. Moja sestrčna Dunja se je kar nekaj časa z onkraj meje vozila prepevat v zbor Obala. Njen oče Bogdan Grom je že dolgo likovno ustvarjal v ZDA. A je postal čez noč čistilec bazena, saj se je za čofotanje v njem napovedal zbor Obala in tam preživel nekaj uric svoje ameriške turneje.

Le eni turneji zbora Obala sem se pridružila tudi jaz, skupaj z Mitjo Gobcem sva zasedla prosta sedeža v avtobusu, bila sva »press«. Peljal nas je v Varno na zborovsko tekmovanje, kjer se je zbor solidno predstavil. Ko smo se vračali preko bolgarske pokrajine, kar povprek dišeče po rožnem olju, nismo upali misliti na naraščajoče temne oblake spopadov na jugoslovanski strani in na posledice. In spremenbe.

Pesem zborov jih je nekako prestala, a vse težje se je bilo boriti za programski prostor na TV. V tem času je Mirko Slosar z Učiteljskim pevskim

Dr. Mirko Slosar z rdečo rožo v gumbnici na koncertu ob 5. obletnici Portoroškega zbora v Novi vasi 12. decembra 1998 (osebni arhiv Jožeta Pegana)

zborom Slovenije Emil Adamič iz Ljubljane napovedal izvedbo skladbe Marijana Gabijelčiča, ki je ta ni mogel več slišati, vsaj ne pod streho ljubljanske dvorane.

In čas je tekel. Umrli je Mirko Slosar, zdaj že dolgo ne več črnolas, pustil je za seboj veliko delo. In spomin na žlahtno rožo v gumbnici.

Zahvalna pisma dr. Mirku Slosarju

Dolgoletno zborovsko vodenje različnih pevskih sestavov je skozi desetletja Mirkovega poustvarjanja zapustilo vidne umetniške dosežke na domačih in tujih tekmovanjih, festivalih ter prireditvah. Številni pevci in pevke so mu ob 50-letnici delovanja izrazili pisno zahvalo. Iz arhiva žene Maje Slosar Jurečič so ohranjena pisma, v katerih se pevci in pevke zahvaljujejo za dolgoletne pevske trenutke ter nepozabna skupna doživetja.

portoroški zbor

Dragi Mirko!

Svojo dirigentsko paličico si prvič zavihtel pred našim zborom v letu 1994. Že v naslednjem letu smo se s teboj veselili, ko si pridobil doktorski naziv. Ta dogodek smo proslavili v rodni Jelšanah, kjer smo se s teboj domačinom predstavili s celovečernim koncertom v tamkajšnji cerkvi. Čez en mesec si nas z lepo slovensko narodno pesmijo Pastirc pa pase ovce tri popeljal po papeški blagoslov v Vatikan. Tako si še lažje brusil naše glasove in jih obrusil do te stopnje, da si nas trikrat popeljal v tujino na mednarodna zborovska tekmovanja (v Italijo leta 1997 in 1999, na Madžarsko leta 2001), kjer smo prejeli srebrne diplome in dodeljena nam je bila posebna nagrada za najboljšo izvedbo sodobne zborovske stvaritve. Teh dosežkov se vedno spominjamo, saj se pozneje tekmovanj nismo več udeleževali. Pod tvojim vodstvom smo priredili številne koncerte. Nepozabna sta nam ostala koncerta, ki smo ju priredili Slovencem v tujini: leta 1996 v Severni Benečiji in leta 1998 v Berlinu. S teboj smo se predstavljali na vsakoletnih srečanjih starih obzidnih mest na Ptuj, v Škofji Loki in Piranu. Leta 1999 si spremljal naše srečanje na obisku prijateljskega zbora v Španiji. Spominjamo se koncertov s teboj v Tolminu, Drežnici, Tomaju, Medani, Kojskem, Kostanjevici ob Krki pa tudi v slikovitih vasicah slovenske Istre. Spremljal si nas na vsakoletni reviji Primorska poje in na številnih koncertih in nastopih v portoroškem Auditoriju ter na raznih simpozijih in srečanjih v portoroških hotelih. Leta 2002 si nas zapustil.

Mirko, ostal si nam v prijetnem spominu, saj nad nami nikoli nisi povzdignil glasu, ko smo na vajah »fušali«, ampak si vedno skušal doseči harmonijo le z lépo, umirjeno besedo in samo tebi lastnimi, saljivimi dovtipi. Ko pa si se pred nastopi postavil pred zborom, so tvoje obrazne mišice v trenutku pričarale v tvoj pogled nežnost in spokojnost, ki sta se prenašali v nas in trema nam je izginila.

*In kaj naj še napišemo?
Pustil si v nas sledi, ker si nam dal košček sebe.*

Ob današnjem srečanju pa ti želimo, da bi svoje poslanstvo zdrav, srečen in tako veder opravljal še mnogo let.

Pevke in pevci Portoroškega zbora

Portorož, 5. december 2009

Pismo Portoroškega zbora ob 50. letnici umetniškega delovanja (osebni arhiv Maje Slosar Jurečič)

Dragi prijatelj, spoštovani jubilant!

V tem predprazničnem vzdušju, ko se povsod po svetu prižiga na milijone lučk, tukaj med nami še posebej žari 50-a.

Kaj je to sedaj 50 naenkrat? Takoj pomislimo na Abrahama, ampak ne na tistega, ki se mu ne more nihče izmed nas ogniti, ampak na tistega žlahtnejšega, ko nekdo praznuje 50 let ustvarjalnega dela, vzdušja in razdajanja.

Prihajam iz Izole, kjer je Mirko prvi vodil MePZ pod okriljem DPD Svoboda, to je delavskega prosvetnega društva.

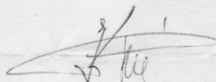
Takrat je delavstvo še nekaj veljalo in je bilo z zlatimi črkami zapisano v naši zavesti. Morda so prav te zlate črke botrovale, da smo prvič v zgodovini zborovskega petje v Izoli in širše dosegli zlato plaketo na tekmovanju v Mariboru. Mi z njim in on z nami.

Očitno je mediteransko vzdušje in vinorodni okoliš blagodejno vplival na ustvarjalni duh našega maestra. Zato mu tudi prinašamo žlahtno kapljico, ki je letos bogato obrodila in da tisti, ki abstinira kar malo trpi.

V zavesti in dušah izolskih pevcev boš ostal kot pevovodja, ki si znal tudi preprostim pevcem pričarati vse bogastvo zborovskega petja, nepozaben, za kar smo Ti večno hvaležni.

V imenu nekdanjih pevcev: Dare, Branko, Karlo...

Izola, 5. december 2009

Pismo Mešanega pevskega zbora DPD Svoboda Izola ob 50-letnici umetniškega delovanja
(osebni arhiv Maje Slosar Jurečič)

Pravljica

Pravljica glede na vsebino sodi v literarno zvrst leposlovja. Leposlovje lahko razdelimo na več podzvrsti, med katerimi so epika, lirika in dramatika. Osredotočili se bomo na epsko leposlovje, saj pravljica pripoveduje, kar grški prevod besede »epos« označuje kot epiko. V tej zvrsti so pomembni dogodki in razpravljanje o življenjskih izzivih ter vrednotah. Za pravljice je značilen epski slog, ki omogoča obsežne možnosti, kot so raznolikost krajev in časov, raziskovanje človeške psihe, lastna presoja o likih ter spreminjanje zgodovinskih dogodkov. Epska literatura zajema različne oblike, med katerimi so bajka, pripovedka, legenda, pravljica, basen, balada, romanca, novela, roman, povest in druge (Trdina, 1975).

Pravljice, kot jih razlaga *Slovar slovenskega knjižnega jezika*² (»Pravljica«, b. l.), so pripovedi, v katerih se dogajajo neverjetne stvari, ki so mogoče le v svetu domišljije, in kjer ponavadi zmaga dobro. To je literarna zvrst, ki je med otroki zelo priljubljena. Zanje je vsebina pravljice prepričljiva, ker je v skladu z njihovim razmišljanjem in doživljanjem sveta (Zalokar Divjak, 2002). Pravljica, kot razlaga Silva Trdina (1975), temelji izključno na domišljiji. Na življenje gleda skozi otroško naivnost, upodablja situacije in ne sledi naravnim zakonom. Značilno je, da sta kraj in čas dogajanja neopredeljena (pogosto se gibamo med različnimi kulturami in tako naletimo na ponavljajoče se motive). V različnih državah pisatelji na začetku pogosto uporabljajo podobne ali celo enake besedne zveze (npr. »Once upon a time« Angleži, »Il etait une fois« Francozi, »C'era una volta « Italijani, »Nekoč je bilo« Slovenci). Osebe so neopredeljene (npr. samo kralj, imenitna dama, deklica ali izmišljena imena), pogosta so ljubezenska nasprotja (pojavljajo se le dobri in grdi, lepi in hudobni, pri čemer dobro vedno zmaga nad slabim, pravica in resnica sta vedno nagrajeni, medtem ko je slabo kaznovano). Pogosto se ponavljajo posamezne besede ali celo stavki, pojavljajo se tudi ljudska števila (npr. tri, sedem, devet), pravljичni predmeti (kot je mošnja, ki se nikoli ne izprazni) in pravljичna bitja (kot so palčki, čarovniki, duhovi, zmagi, krilati konji). Narava ima v pravljicah pogosto nadnaravno moč (npr., pred sto leti so ljudje okameneli in se nato spet vrnili v človeško podobo). Junaki so v določeni meri tipizirani (npr., kralj je vedno mogočen, princ je lep, mačeha je nesramna) in konci pogosto sledijo podobnemu vzorcu (npr. »Živela sta srečno in imela veliko otrok«).

Kos (2001) piše, da je pravljica definirana kot kratka pripoved, napisana v verzih ali prozi. Primerja jo s pripovedko; slednja je tradicionalna zgodba, ki večinoma izvira iz ljudskega izročila (podobno kot pravljica) in vključuje motive iz preteklosti, zgodovine ali sodobnega vsakdana. Liki in dogodki v pripovedki so pogosto mitični, nestvarni, čudežni in neverjetni, povezani z določenim okoljem (geografsko, socialno ali vsakdanje). Kar pravljico ločuje od pripovedke, je, da so dogodki in liki v pravljici pomešani s stvarnostjo, ki je verjetna; torej niso omejeni na določen zgodovinski čas in prostor, ampak so abstraktnejši.

Med značilnostmi pravljič izstopa posebna stopnja svobode, saj niso omejene s stvarnostjo, kot je npr. kratka pripovedka. Lahko črpajo snov iz različnih virov, vendar jo vedno prilagodijo svojim lastnim pravilom. So preproste, intimne, optimistične ter prenašajo občutek gotovosti, zaupanja v prihodnost in upanja na srečen razplet težav. Pravljičice ne poudarjajo individualnosti, saj junaki pogosto niti nimajo lastnih imen ali pa so ta izmišljena (kot npr. Rdeča kapica, Trnuljčica, Pepelka, mala morska deklica ...). Prav tako ne posvečajo pozornosti prostoru – zanje je pomembna le osnovna shema dogajanja, medtem ko je konkreten prostor nepomemben (Goljevšček, 1991).

Bettelheim (1999) meni, da otroci radi poslušajo pravljice, ker izhajajo iz njihovega notranjega psihološkega in čustvenega stanja. S pomočjo pravljič otrok razkriva svojo lastno identiteto in smisel življenja. Sporočajo mu prepričanje, da je srečno življenje mogoče le z medsebojno povezanostjo z drugimi ljudmi ter s pogumnim soočanjem z izzivi, ki se pojavijo na poti. Pravljičice hrabrim posameznikom obetajo pomoč prijaznih sil, opozarjajo pred strahom in poudarjajo pomen odprtosti in pogumne drža. Kot piše Alenka Goljevšček (1991), večina strokovnjakov za pedagogiko in pedopsihologijo verjame, da so pravljice izjemno učinkovito vzgojno orodje za otroke, saj lahko preko njih razmišljajo o pomembnih življenjskih izzivih – npr., ali slediti impulzu užitka, ki spodbuja k takojšnji zadovoljitvi želje in maščevanju tistim, ki nas ovirajo, ali pa načelu realnosti, ki zahteva odložitev zadovoljstva zaradi dolgoročnega cilja. Pravljičice otroka nikoli ne prisilijo v dokončno odločitev, temveč mu pokažejo, da je razvoj od manj primerne do primernejše ravnanje mogoč, pri čemer otrok sam sprejema odločitve. Obdobje, ko otrok sprejema pravljice, se imenuje tudi »magično« življenjsko obdobje, saj otrok ne ločuje jasno med čudežnim in realnim ter realnost dojema skozi prizmo lastnih želja in potreb. Pravljičice mu torej pomagajo razvijati notranjo moč, razumevanje in čustvovanje ter urejati notranji kaos, s čimer prenašajo konflikte iz notranjosti v zunanji svet in sproščajo psihične napetosti (Goljevšček, 1991).

Otroci se nikoli ne naveličajo pravljič, saj jim prinašajo občutek varnosti, rešujejo njihove strahove in dileme ter jih učijo čustev in razumevanja samega sebe ter sveta okoli njih. V pravljičah je svet urejen po smiselnih pravilih, kjer se zdi, da ni ničesar naključnega, kar otrokom daje občutek stabilnosti. Čeprav se včasih pojavijo presenečenja, se zdi, da pravočasno pride do čudežev – pojavijo se čudežne osebe ali predmeti, ki glavnim junakom pomagajo rešiti nastale težave, kar otrokom pomaga premagovati strahove. Pri branju pravljič opazijo, da je zlo vedno kaznovano, kar jim daje upanje, da se bo na koncu vse rešilo. Tako se lažje spopadajo z realnostjo. Pravljič jim omogočajo prepoznavanje različnih čustev, ne le ljubezni, temveč tudi strahu, ljubosumja, negotovosti, sovraštva in zavisti. Spremljanje likov v zgodbah jim pomaga razumeti in obvladovati lastna čustva ter se lažje soočiti z življenjskimi izzivi. Skozi pravljič tudi sočustvujejo s trpljenjem drugih, kar prispeva k njihovem občutku pripadnosti in razumevanja univerzalnosti človeških čustev. To jim daje občutek, da s svojimi občutki niso sami, kar jim olajša sprejemanje in obvladovanje lastnih čustev (Kučler, 2002).

Pravljič pa otroke ne le zabavajo, temveč jih tudi vzgajajo in poučujejo na način, ki je zanje razumljiv. Skozi zgodbe otrok razvija svoj kognitivni in čustveni svet ter se uči, kako živeti polno življenje, ki sega onstran zgolj zunanjih vidikov. Če spozna določene nauke skozi doživetja glavnih junakov, si jih bo bolj zapomnil, kot če mu jih samo povemo. Pravljič nosijo v sebi številne resnice, napotke, ljubezen, znanje in izkušnje, ki lahko otroka oblikujejo v čuteče bitje. Kazen in strah, tako v resničnem kot v domišljijskem svetu, služita kot sredstvo za odvrčanje od zločina, kar pravljič postavlja tudi v moralni kontekst – zlo je vedno kaznovano, dobro pa nagrajeno, kar otroku pomaga razvijati moralno zavest. Pravljič ga učijo, da življenje ni vedno lahko in da je za doseg nečesa včasih potrebno trdo delo. Otroci skozi pravljič spoznavajo različne kulture, tradicije, običaje in življenjske razmere likov, ob katerih sočustvujejo (Kučler, 2002).

Pravljica z glasbo

»Brez pravljič ni otroštva« (Zalokar Divjak, 2002, str. 1), slišimo govoriti odrasle osebe, saj odpira vrata v čaroben svet otroške domišljije, ki je brez pravljič nepredstavljiv. Pravljica je tisto čudežno zdravilo, ki bi ga moral v svojem otroštvu prejeti vsak otrok. Ob poslušanju ga besedna vsebina prevzame, sprosti, lahko si oblikuje predstave o glavnih junakih, spozna kraj in čas dogajanja, pravljica ga popelje ga v svet preteklosti, v zgodovinski čas, v čas domišljijskih junakov, spoznava bogastvo jezika, oblikuje miselne predstave in se istoveti z glavnimi junaki. Vživi se v njihove občutke, doživetja in izzive ter skozi njih

razvija empatijo in razumevanje sveta okoli sebe. Pravljice tako postanejo pomemben del otrokovega osebnostnega razvoja, saj mu omogočajo, da se spoprijatelji z različnimi vidiki človeškega doživljanja. Skozi čarobne besede in izraze spoznava različne načine izražanja, bogati svoj besedni zaklad in razvija sposobnost izražanja. Vsaka pravljica je kot zakladnica besed, ki jih otrok lahko odkrije in uporabi v svojem vsakdanjem komuniciranju (Baloh, 2016; Korošec, b. l.).

Poslušanje pravljice z dodano glasbeno vsebino pa otroku dogajanje, glavne osebe, kraj in čas dogajanja še podkrepi. Glasba je v pravljici z glasbo enakovredna besedni vsebini. Poslušanje pravljice, ki je obogateno z glasbeno spremljavo, tako za otroka predstavlja pravo čarobno doživetje. Glasba ne le dopolnjuje besedno vsebino, temveč jo še dodatno poudari in podkrepi. Kot čarobna kulisa na odru ustvarja vzdušje, ki otroka popelje v svet domišljije še intenzivneje in globlje. Glasbena spremljava pravljice ne le spremlja njeno dogajanje, temveč tudi aktivno vpliva na otrokovo doživljanje. Zvoki glasbe vzbujajo različna čustva, vzpostavljajo napetost ali pa ustvarjajo občutek miru in varnosti. Otrok se v ritmu glasbe lažje prepusti domišljiji, saj ga ta sprošča in spodbuja k raziskovanju fantazijskega sveta pravljice. Melodije in ritmi vzbujajo radovednost ter otroka spodbujajo k razmišljanju in ustvarjanju. Lahko si predstavlja nove dogodivščine glavnih junakov ali pa celo ustvari svoje glasbene motive, ki dopolnijo zvočno kuliso pravljice (Baloh idr., 2022; Jelovčan idr., 2020).

Pravljice z glasbo so med Slovenci zastopane že nekaj desetletij. Pomembno vlogo pri njihovem nastanku je imel Janez Bitenc, ki je otroke preko spontanega petja pesmi z zgodbo popeljal v pravljčni svet. Nastale so Bitenčeve glasbene pravljice, v času svojega nastanka prava redkost in oblika ustvarjanja. Ob njihovem nastanku je svojo nalogo opravila tudi Mira Voglar, ki se je posluževala drugačnega pristopa. Zahtevnost je bila nadgrajena ob pomoči odrasle osebe in v sodelovanju z otroki. Sledili so še drugi ustvarjalci, kot npr. Darijan Božič, Radovan Gobec, Lenčka Kupper, Jaka Pucihar idr. Med ustvarjalci pravljic z glasbo je bil tudi dr. Mirko Slosar.

Poslušanje glasbe v povezavi s pripovedovanjem pravljic je ena izmed dejavnosti na področju poustvarjanja glasbe. Glasba je tista, ki jo vključujemo v pripovedovanje in ima dopolnilno vlogo. V pravljico tako lahko vključimo znane, naučene pesmi, lahko ustvarimo svoje melodije pesmi, dodajamo zvočne slike, instrumentalne dele ali pa zvočne primere skladb skladateljev iz svetovne ali slovenske glasbene zakladnice (Voglar, 1987). Saksida (1998) glasbeno pravljico opisuje kot posebno obliko pravljice, ki poslušanje glasbe združuje s pripovedovanjem zgodbe. Glasbena pravljica vključuje glasbo,

ritem, ponavljanje besed in zvočnost jezika. Njen cilj je predvsem spodbujanje otrokovega užitka v dogodkih in petju pesmic, ki tvorijo rdečo nit zgodbe in povezujejo besedilo med seboj. Pesem se lahko večkrat ponovi, v zapisanem dramskem besedilu pa je na koncu dodan notni zapis.

Bogdana Borota (2013) glasbeno pravljico opisuje kot obliko pravljice, v kateri glasba igra ključno vlogo pri pripovedovanju, opisovanju, razširjanju in poglobitvi doživetja. Po avtoričinem mnenju je glasbeno delo, ki ga ustvarjajo skladatelji, osredotočeno na instrumentalno glasbo. Namen glasbe v tej obliki pravljice je poglobiti doživljanje in okrepiti občutek dogajalnega časa ter kraja, zato mora biti bogata in slikovita. S pomočjo zvočnih podob in izbranih glasbenih elementov glasbena pravljica upodablja naravne pojave in domišljijske dogodke, živahno prikaže značajske lastnosti junakov, živali in predmetov ter spodbuja ustvarjalnost in domišljijo. Poleg glasbene vsebine pa vključuje tudi besedno vsebino, ki je običajno oblikovana kot pripovedna literarna forma, temelječa na domišljijskih dogodkih in likih. Besedilo omogoča, da glasba enakovredno sodeluje v dogajanju, pri čemer je glasbeno izražanje usklajeno z besedno vsebino. V glasbeni pravljici so prisotne različne vrste glasbe – vokalna, vokalno-instrumentalna ali zgolj instrumentalna.

Glasbena in besedna vsebina pravljice lahko vzpostavljata različna razmerja. Lahko je besedna vsebina v ospredju, medtem ko ima glasba vlogo dopolnjevanja pripovedi. V tej situaciji se glasba v pravljico vključi tako, da med pripovedovanjem zgodbe občasno vključimo kratke zvočne vzorce ali pesmi, ki se povezujejo z besedilom. Tak pristop otroku ponuja nevsiljiv, prijazen način za učenje petja novih pesmi, hkrati pa omogoča ponavljanje in obnavljanje že znanih (Borota, 2013). Če pa je glasbena vsebina vsebinsko in izrazno pomembnejša od besedne, glasba sama po sebi pripoveduje in opisuje dogajanje (Voglar, 1987). Mira Voglar (1987) poudarja, da pri glasbeni pravljici glasbe in besedila ne smemo predvajati ali izvajati sočasno, saj želimo doseči enakovrednost obeh elementov. Pomembno je, da otroci glasbo dojemajo kot enakovreden del pravljice, zato je ne vključujemo v pripovedovanje, saj bi lahko motila in jim preprečila, da bi ugotovili, kako se pravljica konča. Namesto tega lahko glasbo uporabimo, da otroke opozorimo na besedilo.

Preko glasbene pravljice spodbudimo otrokovo aktivnost, krepiamo njegovo pozornost, motivacijo ter spodbujamo motorične in spominske sposobnosti. Za doseg tega je ključno izbrati glasbo z dinamičnimi ritmičnimi vzorci, s hitrim tempom in z razgibano melodijo, ki je lahko tudi posneta (Habe, 2012, str. 26).

Glasbeno pravljico lahko razumemo kot interdisciplinarno dejavnost, ki združuje različne umetniške discipline. Vključuje lahko tudi ustvarjalno gibanje,

kot so gibalne igre, ki otrokom pomagajo razvijati orientacijo v prostoru, kar ima pomemben vpliv na predopismenjevanje in kasneje na začetno branje ter pisanje. Povezava med ustvarjalnim gibom in jezikovno sfero omogoča dramatizacijo s plesom, upodobitev zgodbe z gibanjem in glasbeno spremljavo (glasbena pravljica) ter vživljanje v različne situacije (Borota idr., 2006). Pravljice že same po sebi vplivajo na celosten razvoj otroka. Njihova besedila igrajo pomembno vlogo v otrokovem življenju in se osredotočajo na čustveno dožemanje njegovega sveta. Otroci se radi potopijo v svet domišljije, sanjarijo o junakih, junaških dejanjih, pravljčnih bitjih, princih in kraljičnah ter govorečih živalih. Pravljice jih tako razvedrijo, zabavajo, učijo in hkrati pomirjajo. Tudi glasba ima pomemben vpliv na socialno-čustveni, spoznavni in telesno-gibalni razvoj ter prispeva k estetskemu razvoju osebnosti, saj je izražanje idej in čustev skozi zvoke ter ritme osrednji element glasbene umetnosti (Kobe, 1987; Pesek, 1997). Ker otroci radi ustvarjajo in je glasba ena od dejavnosti, s katero lahko to počnemo, je združitev pravljice in glasbe odlična za glasbeno dejavnost tako v predšolski dobi kot v osnovni šoli.

Mirko Slosar je za otroke priredil štiri pravljice z glasbo, ki še niso bile izdane in jih bomo predstavili v nadaljevanju.

Mirkove pravljice z glasbo

Mirko Slosar je svoje življenje posvetil zborovskemu petju in skrbi za glasbeno izobraževanje. Morda je manj znano, da je v času dela na fakulteti nekaj časa posvetil tudi pripravi in izvedbi glasbenih pravljic. Vse rokopise priredb pravljic so študenti Univerze na Primorskem, Pedagoške fakultete, ki so se vsako študijsko leto prostovoljno javili, dobili v jesenskih mesecih. Najprej so se seznanili s tekstom in si razdelili vloge. Med seboj so se pogovarjali, kdo in kako bo pripravil sceno, kako bodo oblikovali kostume, razdelili so si vloge in določili, kdo bo prevzel glasbeni del. Mirko je po razdelitvi vlog študentom glede na razpoložljivo glasbeno-instrumentalno predznanje posredoval priredbe za njihova glasbila. Sledile so vsakodnevne priprave na izvedbo tako glasbenega kot neglasbenega dela izven urnika študijskih obveznosti. Konec novembra pa so pripravili generalko pred predsednico Društva prijateljev mladine Koper – Associazione Amici Dell' Infanzia Capodistria, s katerim so v mesecu decembru v dopoldanskem času obiskali vse vrtce v občini Koper. V popoldanskem času pa so obiskovali različne kolektive v Slovenski Istri, kjer so z glasbeno pravljico razveselili najmlajše. V mesecu decembru so izvedli večkratne ponovitve posamezne glasbene pravljice.

Študentka razrednega pouka Tamara Žagar (rojena Pucer) je sodelovala pri izvedbi pravljice z glasbo *Peter Klepec*. O svojem takratnem profesorju glasbe dr. Mirku Slosarju je zapisala svoje spomine:¹¹⁴

Ko zaslišim ime dr. Mirko Slosar, mi spomini sežejo v jesen 2010. To je bilo leto, polno pričakovanj, saj sem pričela s študijem na Pedagoški fakulteti v Kopru, smer Razredni pouk. Dobro se spomnim prvega predavanja o glasbi, ko nas je pozdravil dr. Mirko Slosar. Do takrat sem profesorja poznala le preko njegovih pesmi za otroke. Bila je sreda in ura je odbila osem. Nekoliko zaspani smo sedeli v predavalnici na vrhu fakultete. Predavalnica je bila polna. Ura je tekla in profesorja ni bilo. Kar naenkrat pa je v predavalnico stopil on, dr. Mirko Slosar, ter nam zapel v pozdrav: »Dobro jutro, dober dan, mi želimo vam!« Nihče ni bil več zaspan. Na njegovih predavanjih se je čutila njegova ljubezen do glasbe. Pogosto nam je pripovedoval zgodbe iz svojega življenja, ki smo jih z navdušenjem poslušali. Imel je tudi zelo dober spomin. Na hodniku fakultete nas je pogosto poklical po imenih ter nas nagovoril. Nekega dne smo bili dogovorjeni za opravljanje ustnega dela izpita oziroma za predstavitev svojih glasbenih pravljic, ki so bile del izpita. Da je imel tudi velik smisel za humor, nam je pokazal, ko nas je prišel opomnit med drugim predavanjem za ta del izpita in nam rekel: »Jutri ne pozabite na svoje predstavitve. Jaz bom sigurno prišel. Edino če bo burja podrla drevesa, potem bom pa res malo zamudil.«

Študijska leta so hitro tekla in prišel je čas, ko smo iskali teme za pisanje diplomskih nalog. Moja luč v iskanju teme za pisanje je bil profesor Slosar. Ponudil mi je sodelovanje pri izvedbi glasbene pravljice o Petru Klepcu. Tako se je pričelo najino aktivno sodelovanje. Profesor je priredil besedilo, dodal pesmi ter jih uglasbil. Moja naloga pa je bila, da poiščem še ostale sodelujoče ter da si razdelimo vloge. Sledilo je kar nekaj vaj, ki so bile kot nekakšne ure pri kakšnem terapevtu, saj smo se veliko smejali in delili razne življenjske prigode. Kot najbolj pomemben cilj izvedbe njegove glasbene pravljice pa je bil, da smo v mesecu decembru razveselili veliko otrok, saj smo jo uprizarjali predvsem za predšolske otroke v okoliških vrtcih.

Moram reči, da me na študijska leta vežejo zelo lepi spomini. V čast mi je, da sem se lahko učila od profesorjev, ki niso bili le predavatelji, temveč tudi učitelji za življenje. Eden izmed njih pa je seveda tudi

¹¹⁴ Zapis spominov Tamare Žagar (rojene Pucer) julija 2024.

dr. Mirko Slosar. Verjetno je on razlog, da sem se opogumila in sedaj tudi sama vodim otroški pevski zborček na šoli, kjer učim.

Eden izmed študentov razrednega pouka, ki je sodeloval pri izvedbi Slosarjeve pravljice z glasbo *Trije prašički*¹¹⁵, Lovrenc Habe, je o svoji vlogi v pravljici in o glasbi kot sestavnem delu pravljice zapisal:¹¹⁶

»Glasbena pravljica, ki združuje in poveže«

Ko sem po naključju oziroma povabilu svojih profesorov za glasbeno umetnost, dr. Barbare Kopačin in predavateljice Bojane Kralj, začel z ustvarjanjem angleške ljudske pravljice *Trije prašički*, nisem vedel, kaj lahko pričakujem. Začetki branja zgodbe in prvih vaj, tudi glasbenih, so bili zame izjemno vznemirljivi, sploh ker sem se prvič srečal z melodijo in priredbo gospoda Mirka Slosarja ter seveda soigralcev in sokreatorjev predstave.

Naše prve vaje so bile prežete s smehom in z rahlo tremo, saj smo vsi želeli, da bi predstava izpadla čim bolje. Profesorici sta s svojo strastjo in predanostjo kmalu razblinili vse naše skrbi. Njun način dela je bil navduhujoč – spodbujali sta nas, da smo se popolnoma vživeli v svoje vloge in da smo si upali izražati svoje kreativne ideje. Sam sem bil nekoliko bolj vpet v gledališki del, saj sem igral enega od treh prašičkov, zato sem Slosarjeve note preko glasilk prenesel na otroke. Če bi bil Slosar z mojim petjem zadovoljen, ne vem, a otroci so nedvomno bili.

Med vajami sem spoznal, koliko truda in energije je vloženo v vsako podrobnost. Od izvedbe njegove glasbe do koreografije in izdelave kostumov – vsak člen ekipe je prispeval svoj delež. Najbolj sem užival v vajah s soigralci, kjer smo preizkusili različne interpretacije prizorov in dialogov. Postopoma smo izpilili svoje nastope in vsaka vaja nas je zbližala ter zgradila zaupanje med nami.

Prišel je dan prvih nastopov v vrtcih. Ko smo stopili na oder, sem čutil mešanico vznemirjenja in treme. Ko sem videl obraze otrok, ki so z velikimi očmi in nasmehi čakali na predstavo, so vse skrbi izginile. Njihova čista radost in navdušenje sta nas napolnila z energijo. Med predstavo

¹¹⁵ V dramatizaciji angleške pravljice *Trije prašički* z glasbeno vsebino dr. Mirka Slosarja so nastopili študentje in študentke razrednega pouka in predšolske vzgoje v študijskem letu 2016/17. To so bili: Špela Barbiš, Katarina Benedik, Dejan Česnik, Ana Červ, Martin Fabčič, Veronika Golčnik, Kaja Germavc, Lovrenc Habe, Maruša Jug, Aleks Kuzmin, Veronika Šinigoj, Matic Lozinšek in Andreja Žigante.

¹¹⁶ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Bojano Kralj junija 2024.

sem opazoval njihove reakcije in občutil, kako se z vsako smešno situacijo in vsakim napetim trenutkom poglobljajo v zgodbo. Morda še bolj kot oni, smo uživali nastopajoči. Z vsako igro smo suvereneje pristopili pred male gledalce in njihove vzgojiteljice, na neki točki so nas Slosarjeve melodije tako prevzele, da smo igralci skoraj pozabili, da imamo publiko, in smo začeli poplesavati in peti svoje priredbe. Tako ostajajo nepozabni krohoti vzgojiteljic, ki so spoznale, da smo Slosarjevo besedilo dobesedno, morda celo preveč, vzeli za svoje. Ali pa ko smo prašički, navihani, da bolj navihanih prašičkov še ni videl svet, glasbenikom vzeli flavto, tolkala ali celo kitaro in začeli sami igrati na inštrumente. Ja, otroci so zahtevali, da se vrnemo v naše hiše, saj glasba ni bila več Slosarjeva, pač pa od treh vedrih prašičkov. Njihovi zahtevi smo seveda nemudoma ugodili.

Poseben trenutek je bil, ko smo po predstavi stopili med otroke, da bi se pogovarjali in fotografirali z njimi, seveda tudi v družbi Dedka Mraza – nastopali smo namreč pred njegovim prihodom na 15 vrtcih v Mestni občini Koper pa tudi v nekaterih podjetjih.

Sodelovanje v tej glasbeni pravljici je bila izjemna izkušnja, ki me je obogatila. Naučil sem se, kako pomembno je timsko delo, kako čudovito je ustvarjati nekaj lepega za druge in kako lahko umetnost poveže ljudi na najbolj čaroben način. Tukaj se je nenazadnje začela tudi zgodba PEF teatra, ki deluje od študijskega leta 2017/2018. Da o prijateljstvu, ki se je začelo na tej predstavi in traja še danes, ne govorim.

Tudi takratni študent razrednega pouka Martin Fabčič je skozi celotno izobraževanje na Univerzi na Primorskem, Pedagoški fakulteti sodeloval pri izvedbah pravljič z glasbo. Med njimi je bila tudi pravljica *Trije prašički*. V spominih na študijsko izkušnjo je zapisal:¹¹⁷

V času študija smo s kolegi in kolegicami otrokom v različnih vrtcih predstavili glasbeno pravljico Mirka Slosarja – *Trije prašički*. Zahvala za to gre profesorici Barbari Kopačin, ki je »na kup« zbrala čudovito ekipo, med katerimi je vsak od nas prispeval košček svojega talenta in spretnosti, bodisi z igranjem na glasbila, s petjem bodisi z dramskim nastopanjem.

Pred samim nastopanjem smo skupaj načrtovali in usklajevali vse dele predstave, kar je zahtevalo komunikacijo, prilagodljivost in sodelovanje.

¹¹⁷ Zapis spominov na dr. Mirka Slosarja po dogovoru z Barbaro Kopačin junija 2024.

Ker se med sabo na začetku nismo vsi poznali, smo se z vajami spoznavali in začeli krepiti naše medosebne odnose, ki so kasneje prerasli v pravo prijateljstvo.

Vsaka izvedba je od nas zahtevala novo interpretacijo in prilagoditev, kar je spodbudilo našo domišljijo in sposobnost ustvarjalnega razmišljanja, saj je bil vsak vrtec drugačen, otroci so reagirali različno, zato smo morali hitro prilagajati svoj nastop glede na situacijo. Prav zaradi te improvizacije je med nastopanjem nastalo veliko smeha, zadovoljstva in trenutkov, ki so še zdaj ostali v spominu. Največje priznanja za naš trud pa so vsekakor bili nasmehi in navdušenje otrok, ki so nam prinesli posebno zadovoljstvo.

S sodelovanjem v glasbeni pravljici smo pridobili dragocene izkušnje pri delu z mladimi, kar je za nekatere od nas predstavljalo tudi vpogled v bodočo poklicno pot. Skupaj smo preživeli nepozabne trenutke, se veliko smejali in uživali v ustvarjanju nečesa lepega. Glasbena pravljica nam je zagotovo prinesla nepozabne spomine in trajna prijateljstva.

Slosar je pravljice namenil najmlajšim otrokom, izvedbo pa otrokom, ki imajo glasbeno znanje, ali pa odraslim osebam. Z analizo posameznih pravlji smo želeli ugotoviti, kako glasbeni del dopolnjuje besedni/tekstovni del pravljice, katere vrste glasbe je avtor uporabil pri ozvočenju glavnih junakov, kraja in časa nastanka pravljice, ter analizirati posamezne dele pravljice z glasbo glede uporabe glasbenih prvin, elementov interpretacije in kompozicijskih tehnik. Pravljice z glasbo je avtor priredil tako, da je besedni del skrajšal, ga preoblikoval in uporabil za glasbeni del. Ob tem je glasbeni del presegel besedni, govorni del pravljice. Tako je pravljica z glasbo zastopana obojestransko in glasbeni del ni podrejen besednemu delu. Z glasbo avtor nadgrajuje vlogo posameznih oseb.

Pri oblikovanju pravljice z glasbo je ena izmed značilnosti tudi ta, da ozvočimo glavne osebe, kraj, čas in določeno dogajanje v zunanjem svetu (npr. hojo, zvoke iz narave, vremenske dogodke idr.). Pri analizi Slosarjevih pravlji smo ugotovili, da je avtor glasbeni del v glavnem namenil osebam v pravljici. Uporabil je vokalno-instrumentalno glasbo. Petje osebe je harmonsko podprl z melodičnimi glasbili (flavta, violina, viola, violončelo, harmonika, klavir), redkeje je dodal tudi ritmično glasbilo (boba, tamburin, triangel). Gibanja posamezne osebe ni ozvočil, prav tako nima glasbenih delov za ozvočenje kraja in časa. Le v pravljici *Mojca Pokrajculja* je z ritmičnimi glasbili oblikoval zvočno sliko vremenskega dogajanja, za nočni mir pa je uporabil solo violino

pri izvajanju Brahmsove »Uspavanke«. Tako je uporabil instrumentalno glasbo, ki je zastopana v najmanjši meri.

Za ustvarjanje pravljič z glasbo avtorji uporabljajo glasbene prvine, elemente interpretacije, glasbene oblike in različne kompozicijske tehnike. Pri analizi Slosarjevih pravljič smo analizirali glasbene prvine: ritem, melodijo, harmonijo in zvočno barvo. Ugotovili smo, da na področju ritma uporablja osnovne taktovske načine (dvo-, tri-, štiričetrtinski takt, šestosminski takt), notna/tonska trajanja (šestnajstinke, osminke, četrtnke, polovinke, celinke, pavze), ritmične posebnosti niso zastopane. Na področju melodije je avtor izbral pesmi iz slovenske ljudske zakladnice, avtorske pesmi in priredbe. Ambitus teh melodij je v obsegu otroškega pevskega glasu (c1–c2). Uporabljene so enoglasne melodije z instrumentalno spremljavo. Pri izbiri tonalitete je izhajal iz zapisane tonalitete ljudske pesmi, pri avtorskih je uporabil v glavnem durove tonalitete (D-dur, C-dur, G-dur, F-dur), redkeje molovo tonaliteto (d-mol). Na področju harmonije nima zahtevne harmonske strukture, saj prevladujejo ljudske pesmi, zato ostaja zvest harmonskemu zaporedju glavnih stopenj. Harmonsko bogatejša je avtorska pesem »Popotnik«, v kateri uporablja tudi septakorde na stranskih lestvičnih stopnjah. Zvočna barva v pravljičah z glasbo je pestra. Poleg otroškega/solističnega glasu je uporabil tudi glasbila. Med glasbili so poleg flavte, klavirja in kitare zastopana še viola, violina in harmonika kot izbor melodičnih glasbil ter ritmična glasbila (boben, tamburin, triangel idr.). Melodična glasbila podpirajo melodično linijo (npr. flavta) in jo harmonsko dopolnjujejo (klavir, kitara, harmonika, violina, viola, violončelo). Z ritmičnimi glasbili oblikuje ritmične vzorce/ostinate; lastna glasbila so najredkeje zastopana (roke – plosk) in z njimi izvaja metrum pesmi.

Sestavni del izvajanja glasbenih delov pravljič je tudi oblikovanje interpretacije. Avtor elementov interpretacije (tempo, dinamika, agogika, artikulacija) ni zapisal, izjema je le pesem »Popotnik«. Oblikovanje interpretacije posameznih pesmi je prepustil izvajalcu.

Glede na uporabo ljudskih melodij je avtor v pravljičah uporabil in ohranil osnovne glasbene oblike. Prevladujejo eno- in dvodelne pesemske oblike. Enako je tudi pri avtorskih delih pesmi. Oblikovno so pesmi kitične in pesmi z refrenom. Kompozicijska tehnika vokalno-instrumentalnih delov je homofonija. Zahtevnejših tehnik in glasbenih oblik avtor ni uporabil.

Pravljice z glasbo Mirka Slosarja, ki jih predstavljamo v nadaljevanju, dopolnjujejo slovensko glasbeno ustvarjalnost in poustvarjalnost. Namenjene so za delo v pedagoškem procesu, pri katerem pripovedovanje pravljič dopolnimo z glasbenim delom, ki je sestavni del pravljič.

Podrobneje predstavljamo zapis vseh štirih glasbenih pravljič z besedili in notnimi zapisi. Mirkove pravljič z glasbo so namenjene najprej otrokom, da jih doživijo in se vživijo v svet pravljič, nato pa še odraslim, da pravljič posredujejo otrokom in ostalim ljubiteljem te umetnosti. Zato »Pustite nam ta svet [...]. // Vse naše pravljič so naše prve sanje, / kdor ne sanjari več, naj ne zahaja vanje. / Vse naše pravljič so stvarnost, ne prividi, / kdor sam ni del tega, ne sliši in ne vidi« (Velkaverh in Golob, 1993, str. 24–25).

Muca Copatarica

(dramatizacija po pravljici Ele Peroci)

Pravljico *Muca Copatarica* je napisala Ela Peroci in je prvič izšla leta 1957 z ilustracijami Ančke Gošnik Godec. Nastanek pravljice je Ela Peroci predstavila takole (Plahuta Simčič, 2012): »Muca Copatarica je prišla na svet, ko smo dobili Anko in sva jo z njeno sestro Jelko vsak dan peljali na sprehod. Anka se je vozila, Jelka je hodila. Nekaj časa je bilo zabavno za vse, potem pa je tisti, ki je hodila, naenkrat prekipelo. Odločno je sedla na tla in rekla, da zahteva pravljico, če se že ne more voziti. Tako so mi kar na lepem padli v glavo neredni otroci, copati in mačka.« Ko so jo spraševali, zakaj piše za otroke, je odgovorila (Plahuta Simčič, 2012): »Ne pišem za otroke, pišem otrokom in tako se z njimi pogovarjam.« To je bilo tudi geslo njenega ustvarjanja. Pravljice Ele Peroci so preproste. Zanimiv je nastanek njene najpriljubljenejše pravljice, *Muce Copatarice*, ki jo je prej pripovedovala, kot zapisala. Nastala je na sprehodih, ko je s pripovedovanjem krajšala čas svoji starejši hčerki (Plahuta Simčič, 2012).

Osebe:

- muca Copatarica
- Janezek
- otroci: Špelca, Tine, Tonka
- mama
- Bobek

Glasbila:

- flavta
- kitara
- klavir
- tamburin

Muca Copatarica pred hišo pobira v vrečo copate.

MUCA COPATARICA: V tej vasi je lep red. Vse hiše so bele, vse strehe so rdeče, vsa okna imajo zelena polkna, dvorišča so pometena in cesta je gladka. Vse je v najlepšem redu, le otroci so neredni. Zvečer, preden ležejo spat, nikoli ne pospravijo copatk.

Ko so vse copate v vreči, zapoje pesem ob instrumentalni spremljavi.

Notni primer 1

Med petjem odhaja z odra.

Muca Copatarica

Mirko Slosar

1. Jaz sem mu-ca Co-pa-ta-ri-ca, zbi-ram co-pa-tke ne-re-dnih o-
2. O-tro-kom pri-na-šam sre-čo, ve-se-lje. Smeh naj jih sprem-lja ved-no pov-
4. trok, za-ši-jem jim luk-nje, pri-ši-jem jim gum-be, o-kras-ke in
5. sod. Ra-dost-no zre-jo naj v lep-še živ-lje-nje, sre-ča naj
7. pent-lje, da so kot no-ve, za-ši-jem jim no-ve.
8. sprem-lja ved-no pov-sod. Ra-dost-no sod.

Janezek odpre okno.

JANEZEK navdušeno vzklikne: Kakšen lep dan!

Ob instrumentalni spremljavi začne prepevati pesem »Sonček čez hribček gre«.

Notni primer 2

Sonce čez hribček gre

Ljudska

1. Son - ce čez hrib - ček gre, lu - na pa za go - re,
2.

5
zve - zdi - ce pre - svet - le se - po - to - pe.
ra - ja - ti tu - di sme mo - je sr - ce.

9
Drum-la, drum-la, drum-la, drum-la, drum-la drom, drum-la, drum-la, drum-la, drum-la drum-la drom,

13
zve - zdi - ce pre - svet - le se po - to - pe.
ra - ja - ti tu - di sme mo - je sr - ce.

Med petjem se odpirajo tudi druga okna. Špelca, Tine, Tonka in Bobek se s petjem pridružijo Janezku.

JANEZEK: Pridite k meni. Skupaj se bomo igrali.

OTROCI *drug čez drugega*: Pridi ti k nam. Mi ne najdemo copat.

JANEZEK *zapoje ob instrumentalni spremljavi*: Mama, kje so moji copati?

Notni primer 3

Otroci - mama, kje so moji copati

Mirko Slosar

Ma - ma, _____ kje so mo - ji co - pa - ti, _____ ma - ma, _____

5
kje so mo - ji co - pa - ti, _____ ma - ma, _____ kje so mo - ji co -

MAMA zapoje ob instrumentalni spremljavi: Ker jih nisi pospravil, jih je odnesla muca Copatarica.

Notni primer 4

Mama, ker jih nisi pospravil

Mirko Slosar

VSI OTROCI zapojejo ob instrumentalni spremljavi: Mama, kje so moji copati?

Notni primer 5

Otroci - mama, kje so moji copati

Mirko Slosar

MAMA zapoje ob instrumentalni spremljavi: Ker jih nisi pospravil, jih je odnesla muca Copatarica.

Notni primer 6

Mama, ker jih nisi pospravil

Mirko Slosar

VSI OTROCI: Kako grozno je biti brez copat!

ŠPELCA: Kam je odnesla muca Copatarica naše copate?

JANEZEK: Poiščimo mucin dom!

TONKA: Zdaj se je že ogrelo. Pridite vsi iz hiš, poiskali bomo dom muce Copatarice.

VSI: Poiščimo mucin dom! (*Otroci hodijo po odru in iščejo mucin dom.*)

JANEZEK: Poglejte hišo muce Copatarice.

OTROCI *stopijo pred hišo in pokličejo muco Copatarico*: Muca Copatarica, muca Copatarica, zakaj si ukradla naše copate? Krasti ni lepo!

MUCA COPATARICA *stopi pred hišo*: Ljubi otroci, kaj bi radi? Jaz nisem ukradla vaših copat. Vzela sem jih, ker ste neredni in ne skrbite za svoje copate. Copat sploh ne pospravljate. Ker sem jih že vzela, sem jih tudi zašila, da so kot nove.

Muca Copatarica zapoje pesem ob instrumentalni spremljavi.

Notni primer 7

Muca Copatarica

Mirko Slosar

Musical notation for the second system of 'Muca Copatarica'. It is in G major (one sharp) and 3/4 time. The melody features triplets. The lyrics are: 1. Jaz sem mu - ca Co - pa - ta - ri - ca, zbi - ram co - pa - tke ne - re - dnih o - 2. O - tro - kom pri - na - šam sre - čo, ve - se - lje. Smeh naj jih sprem - lja ved - no pov - 4. trok, za - ši - jem jim luk - nje, pri - ši - jem jim gum - be, o - kras - ke in sod. Ra - dost - no zre - jo naj v _ lep - še živ - lje - nje, sre - ča naj

7

pent - lje, da so kot no - ve, za - ši - jem jim no - ve.
sprem - lja ved - no pov - sod, ____ Ra - dost - no sod, ____

Ko MUCA COPATARICA pesem odpoje, povabi otroke: Sedaj pa kar naprej! Na polici boste našli svoje copate.

Otroci iščejo svoje čopate, veselo jih obuvajo. Bobek, najmlajši med otroki, ne najde čopat.

BOBEK *žalostno*: Kje so moji copati?

MUCA COPATARICA: Če copatk ne najdeš, boš moral bos domov.

BOBEK: Prehladil se bom, zebe me v noge!

MUCA COPATARICA: Najbolj nereden si, a najmlajši in bi se lahko res prehladil, če bi hodil bos. Izvoli svoje copatke! Ko bo zapadel sneg, ti zašijem nove.

VSI: Meni tudi, meni tudi!

MUCA COPATARICA: Tudi vam jih sešijem!

JANEZEK: Zdaj, ko ima vsak svoje copate, zaplešimo naš priljubljen ples. Bobek hoče plesati.

Otroci zapešejo ob instrumentalni spremljavi.

Notni primer 8

Muca Copatarica

Mirko Slosar

The musical score for 'Muca Copatarica' is written for five instruments: Glas, Flauta, Kitaru, Tamburin, and Klapinsko. The key signature is one flat (B-flat) and the time signature is 3/4. The score consists of four measures. The Glas part features a melodic line with triplets. The Flauta part also features a melodic line with triplets. The Kitaru part provides harmonic support with chords F, G, F, and D7. The Tamburin part features a rhythmic pattern with triplets. The Klapinsko part features a melodic line with triplets and a bass line with chords.

4 Glas

4 Flavia

4 Kitar

4 Tamburin

4 Pno.

4 Klavir

g C7 F

[illegible]

OTROCI: Muca Copatarica, zapoj nam še enkrat svojo lepo pesem.

Muca Copatarica z otroki zapoje ob instrumentalni spremljavi.

Notni primer 9

Muca Copatarica

Mirko Slosar

1. Jaz sem mu - ca Co - pa - ta - ri - ca, zbi - ram co - pa - tke ne - re - dnih o -
 2. O - tro - kom pri - na - šam sre - čo, ve - se - lje. Smeh naj jih sprem - lja ved - no pov -

4. trok, za - ši - jem jim luk - nje, pri - ši - jem jim gum - be, o - kras - ke in
 sod. Ra - dost - no zre - jo naj v lep - še živ - lje - nje, sre - ča naj

7. pent - lje, da so kot no - ve, za - ši - jem jim no - ve.
 sprem - lja ved - no pov - sod. Ra - dost - no sod.

Otroci gredo veseli z odra in mahajo mucu Copatarici v slovo.

Skladbe z instrumentalno spremljavo

Notni primer 10

Mirko Slosar

Glas

1. Jaz sem mu - ca Co - pa - ta - ri - ca, zbi - ram co - pa - tke ne - re - dnih o -
 2. O - tro - kom pri - na - šam sre - čo, ve - se - lje. Smeh naj jih sprem - lja ved - no pov -

Flauta

Kitara

Tamburin

Klavir

4

Glas

trok, za - ši - jem jim luk - nje, pri - ši - jem jim gum - be, o - kras-ke in
sod. Ra - dost - no zre - jo naj v lep - še živ lje - nje, sre - ča naj

Flavta

Kitara

Tamburin

Pno.

Klavir

7

Glas

pent - lje, da so kot no - ve, za - ši - jem jim no - ve.
sprem - lja ved - no pov sod._____ Ra - dost - no sod._____

Flavta

Kitara

Tamburin

Pno.

Klavir

Notni primer 11

Mama, ker jih nisi pospravil

Mirko Slosar

Musical score for 'Mama, ker jih nisi pospravil' by Mirko Slosar. The score is in 3/4 time and B-flat major. It features four staves: Glas (Vocal), Flauto (Flute), Kitara (Guitar), and Klavir (Piano). The vocal line has the lyrics: 'Ker jih ni - si po - spra - vil, jih je od - ne - sla, mu - ca Co - pa - ta - ri - ca.' The guitar part shows chords: c, f, f, c, c, G7, c. The piano part provides harmonic support with chords and moving lines in both hands.

Notni primer 12

Otroci - mama, kje so moji copati

Mirko Slosar

Musical score for 'Otroci - mama, kje so moji copati' by Mirko Slosar. The score is in 6/8 time and C major. It features four staves: Glas (Vocal), Flauta (Flute), Kitara (Guitar), and Piano Klavir (Piano). The vocal line has the lyrics: 'Ma - ma, kje so mo - ji co - pa - ti, ma - ma,'. The guitar part shows chords: C, C, G7, G7. The piano part provides harmonic support with chords and moving lines in both hands.

5

Glas

Flavta

Kitara

Pno. Klavir

kje so mo - ji co - pa - ti, ma - ma, kje so mo - ji co -

G7 C C C

9

Glas

Flavta

Kitara

Pno. Klavir

pa - ti, co - pa - ti, co - pa - ti, co - pa - ti,

F C G7 C

Notni primer 13

Sonce čez hribček gre

Ljudska

The musical score is for the song "Sonce čez hribček gre" (The Sun goes over the little hill). It is in 3/4 time and F major. The score includes parts for a vocal soloist (Glas), Flauta, Kitara, Tamburin, and Klavir. The lyrics are in Slovenian.

System 1:

- Glas:** 1. Son - ce čez hrib - ček gre, lu - na pa za go - re, 2.
- Flauta:** Melodic line following the vocal melody.
- Kitara:** Chords: F, C, F, F, F, C7, F.
- Tamburin:** Rhythmic accompaniment.
- Klavir:** Harmonic accompaniment.

System 2:

- Glas:** zve - zdi - ce pre - svet - le se - po - to - pe. ra - ja - ti tu - di sme mo - je sr - ee.
- Flauta:** Melodic line following the vocal melody.
- Kitara:** Chords: F, F, C7, F.
- Tamburin:** Rhythmic accompaniment.
- Klavir:** Harmonic accompaniment.

10

Glas

Drum - la, drum - la, drum - la, drum - la, drum - la drom, drum - la, drum - la, drum - la, drum - la drum - la drom,

Flavta

Kitara

C7 F B F C7 F B F

Tamburin

Klavir

14

Glas

zve - zdi - ce pre - svet - le se po - to - pe.
ra - ja - ti tu - di sme mo - je sr - ce.

Flavta

Kitara

F F C7 F

Tamburin

Klavir

Študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Muca Copatarica* decembra 2012 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Muca Copatarica* decembra 2012 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Peter Klepec

(dramatizacija po pravljici Franceta Bevka)

Pravljico o Petru Klepcu je napisal France Bevk,¹¹⁸ ki je pastirsko zgodbo postavil v domišljijo ljudske pripovedi, kjer izginejo meje med mogočim in nemogočim. Iz nebogljenega in zatiranega pastirčka postane osrednji lik človek neizmerne moči, ki mu ga daleč na svetu ni para in ki ga kličejo na pomoč tuji vladarji (»Mladinski opus Franceta Bevka«, b. l.).

Osebe:

- Peter Klepec
- gozdna vila
- prvi pastir
- drugi pastir
- tretji pastir
- mati
- pripovedovalec

Glasbila:

- 1., 2. flavta
- viola
- klavir
- triangel
- kraguljčki

Scena:

Ozadje: slika gozda

¹¹⁸ Pravljica je v l. 1939/40 v nadaljevanjih izhajala v mladinskem listu *Naš rod*.

Prvi prizor

Peter Klepec pride na oder s smrečico na rami, se ustavi na sredini odra in zapoje pesem »Popotnik«. Pridružijo se mu še drugi igralci in skupaj zapojejo ponovitev osrednjega dela pesmi.

Peter Klepec ob instrumentalni spremljavi poje pesem »Popotnik«.

Notni primer 1

Popotnik
Tone Pavček

Mirko Slosar

Pripovedujoče

Ko ho - diš, poj - di zme - raj do kon - ca, do
kon - ca, do kon - ca. Spo - mla - di do rož - ne eve -
ti - ce, po - le - ti do zre - le pše - ni - ce, je -
se - ni do pol - ne po - li - ce, po - zi - mi do snež - ne kra -
lji - ce, v knji - gi do zad - nje vr - sti - ce, v živ -
lje - nju do pra - ve res - ni - ce. A v se - bi do r - de -
či - ce, čez e - no in dru - go li - ce. A, če ne
pri - des, ne pr - vič, ne dru - gič do kro - va in pra - ve - ga ko - va po -
sku - si vno - vič in zo - pet in zno - va. poj - di zme - raj do kon - ca.

Že med petjem vsi odidejo z odra in petje končajo v zaodruju.

PRIPOVEDOVALEC: Ali veste, kdo je bil fantiček, ki je tako lepo prepeval?

Improvizira razgovor z otroci, ali poznajo zgodbo o Petru Klepcu, in pripoveduje:

Bilo je v starih časih, že dolgo je od tega, ko je živila na robu gozda uboga vdova s sinčkom, ki so ga klicali Peter Klepec. Bil je šibak in droban deček. Bila sta tako siromašna, da nista imela nič drugega kot borno bajtico ter ovčko, da jima je dajala volno in mleko. Mati je delala na njivah, Peter Klepec pa je pasel ovčko. Ovčka se je mirno pasla, da se je Klepec lahko brez skrbi igral ali pa je rezljal piščalke. Nanje je tako lepo piskal, da so še ptice utihnile in ga poslušale.

Drugi prizor

Med pripovedovanjem se tiho pripravi scena za 2. prizor: silhueta ovčke. Peter Klepec sedi sredi odra in na piščal ob instrumentalni spremljavi igra melodijo pesmi »Izidor ovčice pase« ter zapoje 1. in 2. kitico pesmi.

Notni primer 2

Izidor ovčice pasel

Ljudska

1. I - zi - dor ov - či - ce pa - sel, le - po žviž - gal
 2. Ko ov - či - ce je na - pa - sel, sto - pil je v_vo -

7
 le - po pel. Cin - gel, cin, cin - gel - cin - gel cin, cin - gel, cin,
 ja - ški stan.

12
 cin - gel, cin - gel, cin, cin - gel, cin, cin - gel, cin - gel, cin, cin - gel, cin, cin.

Na oder pride pripovedovalka. K petju vabi gledalce, da zapojejo s Petrom Klepcem. Ko Peter Klepec konča s petjem in igranjem, mirno odide z odra.

PRIPOVEDOVALEC: Nekega dne je mati rekla: »Peter, sam si boš moral služiti kruh. Sosedu sem te dala za pastirja.« Petru Klepcu je bilo težko. Ni se rad ločil od matere in od ovčke. Ker pa je bil ubogljiv, ni rekel ne bev ne mev, tiho je ubogal. Tako je Peter Klepec odšel v svojo prvo službo.

Tretji prizor

Med pripovedovanjem pripovedovalke se tiho pripravi scena za 3. prizor: slika ali silhuete ovčk. Spredaj sedijo ali stojijo drugi pastirji in se igrajo. Ob strani stoji žalosten Peter Klepec.

1. PASTIR *vpije na Petra*: Ej, ti! Zavrni našo živino! Pohiti, sicer jih dobiš! *Peter Klepec zavrača živino, drugi pastirji se igrajo.*
2. PASTIR *vpije na Petra*: Revček, brž prinesi vode s studenca! Pohiti, sicer jih dobiš!

Peter Klepec teče po vodo, drugi pastirji se igrajo in razigrano smejejo.

3. PASTIR *vpije na Petra*: Poišči moje ovce! Pohiti, sicer jih dobiš!

Peter Klepec išče ovce, drugi pastirji se igrajo.

PRIPOVEDOVALEC: Če jih kdaj ni hotel ubogati, so ga zgrabili in premlatili. Jokal je in tekel proč, oni pa so nanj metali kamenje. Zaradi tega je bil žalosten in potrtn. Razmišljal je, zakaj je tako šibek in majhen. Srčno si je želel, da bi bil močan, tako močan, da bi premagal vse pastirje.

Četrty prizor

Med pripovedovanjem pripovedovalke se tiho pripravi scena za 4. prizor. Na trati spi gozdna vila. Ima belo obleko, čelo ji ovija venec iz planinskih cvetic. Sonce ji sije naravnost v beli obraz, Peter Klepec išče svoje ovce.

PETER KLEPEC: Le kam so pastirji odgnali moje ovčke? Kam so se izgubile?

Med iskanjem opazi spečo gozdno vilo. Ves očaran od njene lepote jo zaljubljeno gleda: Neskončno si lepa ... Improvizira govor o njeni lepoti: Sonce jo bo ožgalo! Naredil ji bom senco iz vej.

Peter Klepec iz vej naredi zeleno strešico, ki ji zasenči obraz. Počepne kraj nje in strmi v njo.

Ko vila odpre oči, začudena pogleda tihega Klepca, ki sedi poleg nje. Zagleda zeleno strešico nad seboj. Skoči na noge in Peter Klepec se toplo nasmehne.

GOZDNA VILA: Hvala, Peter. Povej, kaj si želiš za plačilo!

PETER KLEPEC: Oh, moja želja je tako velika, da si je ne upam izreči.

GOZDNA VILA: Le povej. Vse, kar želiš, ti lahko izpolnim.

PETER KLEPEC: Rad bi bil tako močan, da bi premagal pastirje, ki mi nagajajo.

Gozdna vila zajame v dlani vodo iz studenca, dvigne dlani proti soncu in ob spremljavi zapoje prvi del pesmi.

Notni primer 3**V kapljici vode**

Besedilo prir. M. Slosar

Mirko Slosar

Gozdna vila Petru Klepcu ponudi dlani, da izpije vodo. Gozdna vila iz studenca drugič zajame vodo v dlani, jih dvigne proti soncu in ob spremljavi zapoje drugi del pesmi.

Notni primer 4

Gozdna vila Petru Klepcu ponudi dlani, da drugič izpije vodo. Med tem pridejo na oder še druge vile (preoblečeni pastirji) in obkrožijo Petra Klepca. Gozdna vila iz studenca v dlani tretjič zajame vodo, dvigne dlani visoko proti soncu. Vile v zboru ob spremljavi zapojejo celo pesem.

Notni primer 5**V kapljici vode**

Besedilo prir. M. Slosar

Mirko Slosar

Gozdna vila Petru Klepcu ponudi dlani, da tretjič izpije vodo.

Ko Peter Klepec izpije vodo, gozdna vila drži roke nad njegovo glavo in z odločnim glasom čara.

GOZDNA VILA: Bodi najmočnejši pastir na svetu!

Vile neopazno zapuščajo oder.

Notni primer 6

V kapljici vode

Besedilo prir. M. Slosar

Mirko Slosar

PETER KLEPEC *obrnjen k poslušalcem*: Ali sem res najmočnejši pastir na svetu?
Naj se prepričam!

Peter Klepec zgrabi velikansko skalo in jo dvigne nad glavo. Začudenje in srečo kaže z mimiko obraza in telesa.

PETER KLEPEC: Vroča želja se mi je izpolnila. Hvala, hvala dobre vile!

Peter Klepec z zanosom zapoje pesem »Popotnik« v poduk poslušalcem. Po končani pesmi odide z odra.

Notni primer 7

Popotnik

Tone Pavček

Mirko Slosar

Pripovedujoče

Musical notation for 'Popotnik' in 3/4 time, key of B-flat major. The melody is written on a single staff with a treble clef. The lyrics are: Ko ho - diš,_____ poj - di zme - raj do kon - ca,_____ do
kon - ca,_____ do kon - ca,_____ Spo - mla - di do rož - ne cve -
ti - ce,_____ po - le - ti do zre - le pše - ni - ce,_____ je -
se - ni do pol - ne po - li - ce,_____ po - zi - mi do snež - ne kra -
lji - ce,_____ v knji - gi do zad - nje vr - sti - ce,_____ v_živ -
lje - nju do pra - ve res - ni - ce,_____ A v_se - bi do r - de -

36 čí - ce, čez e - no in dru - go li - ce. FINE 1 A, če ne

43 pri - deš, ne pr - vič, ne dru - gič do kro - va in pra - ve - ga ko - va po -

50 sku-si vno-vič in zo-pet in zno-va. 2CODA poj - di zme - raj do kon - ca.

PRIPOVEDOVALEC: Peter Klepec brez truda najde čredo. Ko so ga pastirji zaslíšali, so se čudili: Peter Klepec je zmeraj tako plah in tih, zdaj pa poje in vriska. Kaj se je zgodilo, so se spraševali.

Peti prizor

Med pripovedovanjem pripovedovalke se tiho pripravi scena za 5. prizor, enaka kot za 3. prizor. Pastirji se smejejo in pogovarjajo.

PASTIR: Zapojmo in zaplešimo tisto našo lepo pesem »Pobeležo pole ofcama«.

Notni primer 8

Pobeležo pole

Belokranjska ljudska

1. Po - be - le - lo po - le ov - ca - ma, po - be - le - lo po - le,

2. Ne i - me - le ov - ce čo - ba - na, ne i - me - le ov - ce,

3. Vi - le so mu sr - ce va - di - le, vi - le so mu sr - ce,

7 po - be - le - lo po - le ov - ca - ma, ov - ca - ma.

ne - i - me - le ov - ce čo - ba - na, čo - ba - na.

vi - le so mu sr - ce va - di - le, va - di - le.

Ko odplešejo kolo, eden izmed pastirjev zagleda prihajajočega Petra Klepca in zakliče:

PASTIR: Glejte, glejte, kdo prihaja!

Vsi se obrnejo proti prihajajočemu Petru Klepcu.

1. **PASTIR:** Si se izgubil? Ali si srečal gozdne vile, da te ni bilo tako dolgo?

Pastirji se na glas posmehujejo Petru Klepcu.

2. **PASTIR:** Verjetno se je zaljubil v vilo in mu je vzela srce?

Pastirji se na glas posmehujejo Petru Klepcu.

3. PASTIR: Peter, ne sanjaj pri belem dnevu. Brž po vodo!

PETER KLEPEC: Sami jo pojdite iskat, če jo hočete piti.

1. PASTIR: Ali slišite Klepca! Kaj si le upa!

2. PASTIR: Ali bi rad okusil naše pesti?

PETER KLEPEC: Če bi vi radi okusili moje, kar pridite! Le bliže, le bliže!

3. PASTIR: Le kaj si misli? Kako izziva! Zgrabimo ga!

Pastirji se mu približajo in ga zgrabijo. Peter se jih z lahkoto otrese, skočil k brezi in jo izruva. Pastirji se prestrašijo in zbežijo. Od daleč ga zmerjajo. Z brezo v rokah Peter Klepec teče za njimi.

PRIPOVEDOVALEC: Peter pastirjem ni storil hudega. Bil je dobrega srca in ni mislil na maščevanje. A tudi pastir ni maral več biti. Odgnal je čredo domov, vzel svojo culo in se vrnil k materi.

Šesti prizor

Med pripovedovanjem pripovedovalke se tiho pripravi scena za 6. prizor: bajtica, pred njo stoji mati. Mati od daleč zagleda Petra.

MATI: Joj, Peter, ali so te spodili iz službe?

PETER KLEPEC: Odslej bom pri vas, ne bova se več ločila.

MATI: Od česa bova pa živela?

PETER KLEPEC: Zemljo bom obdelal. Posejala bova pšenico. Zrnje bom nesel v mlin, vi boste pa spekli belo pogačo. Od tega bova živela.

MATI: Kako boš obdeloval in kopal zemljo, ko si pa tako šibek.

PETER KLEPEC: Tako! *(Dvigne veliko skalo.)*

PRIPOVEDOVALEC *sredi odra*: Petra Klepca si ni upal nihče več nadlegovati. A svoje moči ni rabil le zase, priskočil je tudi drugim na pomoč, če so bili v stiski. In tako je prav. Kdor ima moč, je ne sme imeti le zase, temveč mora tudi drugim pomagati. Lepo bi bilo, če bi bilo mnogo Petrov Klepcev na svetu!

Iz ozadja se sliši pesem »Popotnik«. Petje postaja vedno glasnejše.

PRIPOVEDOVALEC: Poslušajte, poslušajte! Peter Klepec prihaja. Zapojte z njim.

Peter Klepec stopi v ospredje in z zanosom poje pesem »Popotnik«. Za njim pridejo še drugi nastopajoči in člani orkestra, dokončajo pesem ter se priklonijo.

Notni primer 9

Popotnik

Tone Pavček

Mirko Slosar

Pripovedujoče

Ko ho - diš, poj - di zme - raj do kon - ca, do

kon - ca, do kon - ca, Spo - mla - di do rož - ne eve -

ti - ce, po - le - ti do zre - le pše - ni - ce, je -

se - ni do pol - ne po - li - ce, po - zi - mi do snež - ne kra -

lji - ce, v knji - gi do zad - nje vr - sti - ce, v živ -

lje - nju do pra - ve res - ni - ce. A v se - bi do r - de -

či - ce, čez e - no in dru - go li - ce. A, če ne

pri - deš, ne pr - vič, ne dru - gič do kro - va in pra - ve - ga ko - va po -

sku - si vno - vič in zo - pet in zno - va. poj - di zme - raj do kon - ca.

Skladbe z instrumentalno spremljavo:

Popotnik

Tone Pavček

Mirko Slosar

Pripovedujoče

The musical score is written for four parts: Glas (Vocal), Flavta I 2 (Flute), Viola, and Klavir (Piano). The key signature has two flats (B-flat major), and the time signature is 3/4. The score is divided into two systems. The first system contains 8 measures, and the second system contains 8 measures, with a repeat sign at the beginning of the second system. The vocal line (Glas) includes lyrics in Slovenian. The instrumental parts (Flavta I 2, Viola, and Klavir) provide accompaniment for the vocal line.

System 1:

- Glas:** Ko ho - diš, poj - di zme - raj do kon - ca, do kon - ca, do
- Flavta I 2:** (Melodic line with slurs and ties)
- Viola:** (Bass line with slurs and ties)
- Klavir:** (Piano accompaniment with chords and single notes)

System 2:

- Glas:** kon - ca. Spo - mla - di do rož - ne cve - ti - ce, po - le - ti do zre - le pše -
- Flavta I 2:** (Melodic line with slurs and ties)
- Viola:** (Bass line with slurs and ties)
- Klavir:** (Piano accompaniment with chords and single notes)

16

Glas

ni - ce, je - se - ni do pol - ne po - li - ce, po - zi - mi do snež - ne kra -

Flavta 1
2

Viola

Klavir

24

Glas

lji - ce, v knji - gi do zad - nje vr - sti - ce, v živ - lje - nju do pra - ve res -

Flavta 1
2

Viola

Klavir

The musical score is for a piece titled "Pravljica". It consists of two systems of music. The first system (measures 32-39) features a vocal line (Glas) and three instrumental lines (Flavta 1 & 2, Viola, and Klavir). The vocal line has the lyrics: "ni - ce, A v_se - bi do r - de č_i - ce, čez e - no in dru - go". The instrumental parts provide harmonic support. The second system (measures 40-47) begins with a "FINE" marking at measure 40. The vocal line continues with: "li - ce, A, če ne pri - des, ne pr - vič, ne dru - gič do kro - va in". The instrumental parts continue with a steady accompaniment. The score is written in a key with two flats (B-flat and E-flat) and a common time signature (C).

32

Glas

ni - ce, A v_se - bi do r - de č_i - ce, čez e - no in dru - go

32

Flavta 1
2

32

Viola

32

Klavir

40

Glas

li - ce, A, če ne pri - des, ne pr - vič, ne dru - gič do kro - va in

40

Flavta 1
2

40

Viola

40

Klavir

FINE

The musical score is written for a vocal and instrumental ensemble. It consists of two systems of music. The first system starts at measure 48 and the second system starts at measure 53. The instruments are Glas (Voice), Flauta 1 & 2 (Flute 1 & 2), Viola, and Klavir (Piano). The key signature is B-flat major (two flats). The time signature is 4/4.

System 1 (Measures 48-52):

- Glas:** 48 pra - ve - ga ko - va po - sku - si vno - vič in zo - pet in zno - va.
- Flauta 1 & 2:** 48
- Viola:** 48
- Klavir:** 48

System 2 (Measures 53-57):

- Glas:** 53 CODA poj - di zme - raj do kon - - - ca.
- Flauta 1 & 2:** 53
- Viola:** 53
- Klavir:** 53

Izidor ovčice pasel

Ljudska
prir. Mirko Slosar

Glas
 Flavta 1
 2
 Viola
 Triangel
 Klavir

Glas
 Flavta 1
 2
 Viola
 Triangel
 Klavir

1. I - zi - dor ov - či - ce pa - sel, le - po žviž - gal
 2. Ko ov - či - ce je na - pa - sel, sto - pil je v_vo -

15

Glas

le - po pel. Cin - gel, cin, cin - gel - cin - gel cin, cin - gel, cin, cin - gel, cin - gel, cin,

ja - ski stan.

Flavta 1 2

Viola

Triangel

Klavir

21

Glas

cin - gel, cin, cin - gel, cin - gel, cin, cin - gel, cin, cin.

Flavta 1 2

Viola

Triangel

Klavir

27

Glas

Flavta 1
2

Viola

Triangel

Klavir

V kapljici vode

Besedilo pripr. M. Slosar

Mirko Slosar

Glas

Flavta 1
2

Kitara

Viola

Kraguljčki

Klavir

V_kap - lji - ci vo - de je sol - za, ki po li - cu nam pol - zi,

c7 c7 c7 c7 Eb

5

Glas

v_kap - lji - ci vo - de je son - ce, ki se v_vo - di nam sme - ji.

5

Flavta 1

2

5

Kitara

E^b E^b E^b B7 B7 E^b

5

Viola

5

Kraguljčki

5

Klavir

Pobelego pole

Belokranjska ljudska

prir. Mirko Slosar

Glas

1. Po - be - le - lo po - le ov - ca - ma, po - be - le - lo po - le,
 2. Ne i - me - le ov - ce čo - ba - na, ne i - me - le ov - ce,
 3. Vi - le so mu sr - ce va - di - le, vi - le so mu sr - ce,

Flavta 1

2

Viola

Klavir

Pravljica

7

Glas

po - be - le - lo po - le ov - ca - ma, ov - ca - ma.
 ne - i - me - le ov - ce čo - ba - na, čo - ba - na.
 vi - le so mu sr - ce va - di - le, va - di - le.

7

Flauta 1
2

7

Viola

7

Klavir

Študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Peter Klepec* decembra 2013 (osebni arhiv Tamare Žagar (rojene Pucer))

Študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Peter Klepec* decembra 2013 (osebni arhiv Tamare Žagar (rojene Pucer))

Študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Peter Klepec* decembra 2013 (osebni arhiv Tamare Žagar (rojene Pucer))

Mojca Pokrajculja

(dramatizacija koroške pripovedke)

Koroška pripovedka o Mojci Pokrajculji (1954) je nastala po zapisu Vinka Möderndorferja. Na spletni strani Lutkovnega gledališča Ljubljana (b. l.) je o njej zapisano: »Mojca Pokrajculja je pripovedka, ki demitizira največji mit dvajsetega stoletja, mit o delu, poštenju in resnici, hkrati pa slovenska pripovedka ironizira mit o delovnem narodu na senčni in sončni strani Alp. V svoji demitizaciji moralnih imperativov človeštva je neizprosna, kruta, resnična.«

Osebe:

- pripovedovalec
- harmonikar
- otroci
- Mojca Pokrajculja
- lisica
- volk
- medved
- jelen
- zajček

Glasbila:

- 1., 2. flavta
- violina
- violončelo
- kitara
- harmonika
- klavir

UVOD

HARMONIKAR *prihaja na oder in igra žalostno, počasi »Mi se imamo radi«, z nasprotne strani pride pripovedovalec.*

Notni primer 1

Mi se imamo radi

Ljudska

Harmonika

D d D d D d D d G g D d A7 A7

A7 A7 A7 A7 A7 D D

D d D d D D G g D d A7 A7

A7 A7 A7 A7 D

PRIPOVEDOVALEC: Kam pa kam, žalostni godec?

HARMONIKAR: Iščem prijatelje, muzikante. Razbežali smo se na vse štiri strani sveta, ker smo prestrašili živali, ki so dirjale po gozdu.

PRIPOVEDOVALEC: Otroci, pomagajmo harmonikarju priklicati prijatelje muzikante!

OTROCI *kličejo muzikante.*

MUZIKANTI *prihajajo drug za drugim, začudijo se, ker je zbranih toliko otrok: Zakaj ste se zbrali? Predstavijo svoj instrument in nekaj zaigrajo.*

PRIPOVEDOVALEC: Sedaj, ko ste vsi zbrani, nam zaigrajte nekaj veselega, poskočnega.

Orkester *zaigra uvod v pesem »Mi se imamo radi«, pripovedovalec animira otroke, da začnejo peti.*

Notni primer 2

Mi se imamo radi

Ljudska

Ljudska prir. Mirko Slosar

The image displays a musical score for the song "Dobro jutro, Slovenija" (Good morning, Slovenia). The score is written for a six-piece ensemble: Flauta 1, Violina, Violončelo, Kitara, Harmonika, and Klavir. The music is in the key of D major (indicated by two sharps) and 2/4 time. The score is organized into two systems, each containing six staves. The first system includes measures 1 through 6, and the second system includes measures 7 through 12. The Flauta 1 part features a melodic line with eighth and sixteenth notes. The Violina and Violončelo parts provide harmonic support with eighth and sixteenth notes. The Kitara part includes chord diagrams and chord names (D, G, A7). The Harmonika part includes chord names (D, d, G, g, A7) and a melodic line. The Klavir part includes chord names (A7, D) and a melodic line. The score is written in a clean, professional style with clear notation and a consistent layout.

PRIPOVEDOVALEC: Glejte, glejte, nekdo prihaja!

Orkester začne igrati uvod v pesem »Sem deklica mlada vesela«, Mojca Pokrajculja začne peti in prihaja na oder.

Notni primer 3

Sem deklica

Ljudska

PRIPOVEDOVALEC: Kdo pa si?

MOJCA POKRAJCVLJA: Jaz sem Mojca Pokrajculja, iščem zajčka, ki ga po krivem preganjajo živali. Otroci, ste ga videli?

PRIPOVEDOVALEC: Mojca Pokrajculja, prosimo, povej nam, zakaj živali preganjajo zajčka? Otroci, tudi vi poprosite Mojco Pokrajculjo, naj vam pove pravljico.

Prošnjo otrok prekine vzklik PRIPOVEDOVALCA: Lisica prihaja!

VSI zapojejo in zaigrajo pesem o Lisički.

Notni primer 4

Lisička

Ljudska

Li - si - čka je prav zvi - ta zver pod skal' - co i - ma svoj kvar - tir. Pa
5 z_rep-kom ma - hlja, pa s_krem - plji pra - sklja, pa vpra - ša, če lo - vec do - ma.

Med petjem se lisička zvito pridruži drugim. V ozadju opreza volk.

MOJCA POKRAJČULJA: Volk, volk, pridruži se nam!

VSI zapojejo in zaigrajo pesem »Srečali smo volka«. Med petjem se volk pridruži drugim.

Notni primer 5

Srečali smo volka

Ljudska

Sre - ča - li smo vol - ka, smo re - kli mu me - sar, ker tak - šne o - stre
6 zo - be ima, pa z_nji - mi do - bro kla - ti zna, ker kla - ti zna.

MEDVED *lomasti po gozdu. Zagleda ga volk.*

VOLK: Prijatelj medved, pridi k nam!

VSI zapojejo in zaigrajo pesem »Tančaj, mrkocin«. Med petjem se medved pridruži drugim. Za drevesi se že skriva jelen.

Notni primer 6

Tančaj, Mrkocin

Ljudska

1. Tan - čaj, tan - čaj, Mr - ko - cin, za pe - ti - co, za ce - kin.
2. Da te bo - do gle - da - li in ti d'nar - ce da - ja - li.

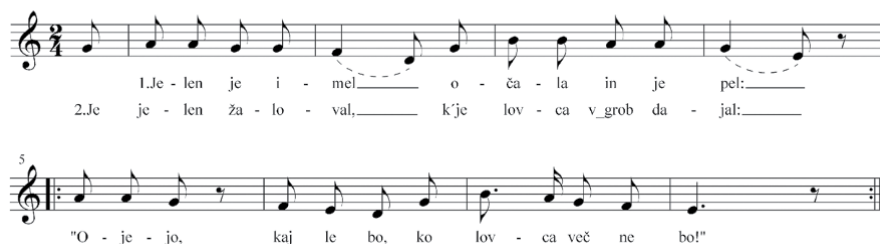
MEDVED: Jelen, ne boj se! Pridruži se nam!

VSI zapojejo in zaigrajo pesem »Jelen je imel«. Med petjem se jelen pridruži drugim.

Notni primer 7

Jelen je imel

Ljudska

1. Je - len je i - mel o - ča - la in je pel: _____
 2. Je - len ža - lo - val, k'je lov - ca v grob da - ja! _____
 "O - je - jo, kaj le bo, ko lov - ca več ne bo!"

PRIPOVEDOVALEC: Poglejte, pogledajte, zajček se skriva za drevesom! Zajček, ne boj se! Pridi bliže.

VSI zapojejo in zaigrajo pesem »Zajček«.

Notni primer 8

Zajček

Ljudska

Zaj - ček al' se ne bo - jiš, ko od do - ma tak' hi - tiš?
 Sko - čim sem, sko - čim tja in ta - koj sem spet do - ma.

Zajček le od daleč opazuje dogajanje. Ko odpojejo pesem, se živali zapodijo za zajčkom. Vsi zbežijo z odra. Ostaneta le Mojca Pokrajculja in pripovedovalec.

PRIPOVEDOVALEC IN OTROCI: Mojca Pokrajculja, prosimo, povej nam, zakaj živali lovijo zajčka?

MOJCA POKRAJCUJA: Naj bo!

V ozadju se spusti kulisa (slika na rjuhi, notranjost lončka). Pred njo se postavi Mojca Pokrajculja in mirno pometa hiško.

PRIPOVEDOVALEC: Pred mnogimi, mnogimi leti je Mojca Pokrajculja pometala dvorišče.

1. prizor

Mojca Pokrajculja dobre volje pometa hišo in poje:

Notni primer 9

Mojca Pokrajculja

Besedilo po Brini Štampe Žmavec

Mirko Slosar

1. Res je ču - dno to živ - lje - nje, zdaj po - me - tam svo - jo hi - sko, res - da
 2. Ko po - me - la sem dvo - ri - šče, naj - brž kak - šna do - bra vi - la je ce -
 3. Kraj - car - ček, ves zlat kot son - ček zanj la - hko sem si ku - pi - la, hi - sko

5
 maj - ce - no kot mi - sko, če me vpra - ša - te za mne - nje.
 kin - ček za - me skri - la med sme - ti sred' dvo - ri - šča.
 maj - ce - no kot lon - ček in se va - njo na - se - li - la.

MOJCA POKRAJCVLJA: Joj, kako sem utrujena! Najbolje bo, da se spravim spat!

Si odgrne posteljo in se spravi spat. Nevihta je vse glasnejša.

MOJCA POKRAJCVLJA poje.

Notni primer 10

Joj, kako zavija burja

Mirko Slosar

Joj, ka - ko za - vi - ja bur - ja, škle - pe - tal - ka, ro - po - tu - lja,
 Bo - lje, da se spat od - pra - vim, ze - ham, ka - kor za - spa - nu - lja

3
 cvi - li sko - zi špra - nje stre - he kot bi vle - kel sta - re me - he.
 zju - traj, ko nov dan po - zdra - vim, bom po - sko - čna po - kra - cu - lja.

MOJCA POKRAJCVLJA zeha in se pokrije z odejo.

Notni primer 11

Uspavanka

J. Brahms

Violina

Ritmična glasbila (zunaj tuli veter, bliska se in kdaj pa kdaj zagrmí ... nekdo glasno trka na vrata hiše).

Notni primer 12

Nevihta

Z dlanmi po mizi

Boben 1
za grom 2

Velika činela

MOJCA POKRAJČULJA: Je kdo zunaj? Kdo trka na moja vrata? Če kaj znaš, ti odprem, drugače ne!

LISICA zapoje:

Notni primer 13

Lisica

Mirko Slosar

Sem li - si - ca ši - vi - lja, po sve - tu sem zna - na, jaz
sraj - čke, ro - kav - čke ši - va - ti že znam.

MOJCA POKRAJČULJA: Ker nekaj znaš, le pridi noter!

Mojca Pokrajculja spusti lisico v piskerček. Takoj ko je Mojca zaspala, lisica hinavsko stika po hiši in poje:

Notni primer 14

Lisica

Mirko Slosar

Sem laž - njiv - ka, ta - ti - ca, me vsak že po - zna, jaz
kra - dem ko - ko - ši in vse kar do - bim.

Lisica se spravi k počitku. Violina igra melodijo J. Brahmsa »Uspavanka«. Ritmični instrumenti oblikujejo zvočno sliko vetra, bliska in grmenja. Nekdo močno trka na vrata.

Notni primer 15

Uspavanka

J. Brahms

kra - dem ko - ko - ši in vse kar do - bim.

Notni primer 16

Nevihta

Z dlanmi po mizi
 Boben 1 za grom 2
 Velika činela

MOJCA POKRAJCULJA: Je kdo zunaj? Kdo trka na moja vrata? Če kaj znaš, ti odprem, drugače ne!

VOLK zapoje s hripavim glasom.

Notni primer 17

Volk

Mirko Slosar

Sem _____ volk _____ me - sar, _____ po sve - tu sem znan, _____ go -
 sti - jo pri - pra - vim iz me - sa moj - ga.

MOJCA POKRAJCULJA: Ker nekaj znaš, le pridi k nama!

PRIPOVEDOVALEC: Mojca Pokrajculja je odprla vrata in spustila volka v piskerček. Iz spanja jih je zbudilo javkanje in trkanje.

MOJCA POKRAJCULJA: Je kdo zunaj? Kdo trka na moja vrata? Če kaj znaš, ti odprem, drugače ne!

MEDVED čevljar zapoje:

Notni primer 18

Medved čevljar

Mirko Slosar

Sem me - dved čev - ljar po sve - tu sem znan, jaz
 5 če - velj - čke de - lam in ško - renj - čke tud'.

MOJCA POKRAJČULJA: Ker nekaj znaš, le pridi k nama!

PRIPOVEDOVALEC: Mojca je medvedu odprla vrata na stežaj. Še preden so zaspali, se je zaslišalo tarnanje.

MOJCA POKRAJČULJA: Danes pa res vso noč ne bo miru. Je kdo zunaj? Kdo trka na moja vrata? Če kaj znaš, ti odprem, drugače ne!

ZAJEC *po zajčje zapoje:*

Notni primer 19

Zajček krojač

Mirko Slosar

Sem zaj - ček kro - jač po sve - tu sem znan, o -
 5 ble - ke jaz ši - vam, da pa - še - jo vam.

MOJCA POKRAJČULJA: Ker nekaj znaš, le pridi k nam!

PRIPOVEDOVALEC: Mojca Pokrajculja je odprla vrata in spustila zajca v piskerček. Iz spanja jih je zopet zbudilo javkanje in trkanje.

MOJCA POKRAJČULJA: Je kdo zunaj? Kdo trka na moja vrata? Če kaj znaš, ti odprem, drugače ne!

JELEN *drvar zapoje:*

Notni primer 20

Jelen drvar

Mirko Slosar

Sem je - len dr - var, po sve - tu sem znan, po -

le - na pri - prav - ljam za zi - mo hlad - no.

PRIPOVEDOVALEC: Mojca mu je odprla vrata in ga spustila pod streho. Nato so vsi sladko zaspali.

Notni primer 21

Uspavanka

J. Brahms

Uspavanka

Notni primer 22

Nevihhta

Z dlanmi po mizi

Boben 1 za grom 2

Velika činela

PRIPOVEDOVALEC: Mojca Pokrajculja je zjutraj poslala vse goste na delo.

Živali vstajajo in si manejo oči.

MOJCA POKRAJCVLJA: Le hitro, le hitro na delo! Mudi se nam že!

Živali odidejo z odra.

MOJCA POKRAJCVLJA *pometa in poje pesem:*

Notni primer 23

Mojca Pokrajculja
Besedilo po Brini Štampe Žmavec

Mirko Slosar

1. Res je ču - dno to živ - lje - nje, zdaj po - me - tam svo - jo hi - ško, res - da
2. Ko po - me - la sem dvo - ri - šče, naj - brž kak - šna do - bra vi - la je ce -
3. Kraj - car - ček, ves zlat kot son - ček zanj la - hko sem si ku - pi - la, hi - ško

5
maj - ce - no kot mi - ško, če me vpra - ša - te za mne - nje.
kin - ček za - me skri - la med sme - ti sred' dvo - ri - šča.
maj - ce - no kot lon - ček in se va - njo na - se - li - la.

Živali se vračajo. Vsaka prinese na oder, kar je naredila, in zapoje:

Notni primer 24

Jelen, volk, medved

Mirko Slosar

Sem po - le - na pri - ne - sel, bom ve - čer - jo pri - pra - vil, sem

5
slad - ke - ga me - da za lo - nec na - bral.

Notni primer 25

Lisica, zajec in vsi

Mirko Slosar

Sem ši - va - la sraj - čke, o - blek' - ce pa jaz, se
sku - paj ve - se - li - mo, za - ple - ši - mo zdaj.

Godci zaigrajo pesem »Mi se imamo radi«, otroci pojejo in ploskajo, živali plešejo.

Notni primer 26

Mi se imamo radi

Ljudska

Ljudska

Glas
Mi se ima-mo ra - di, ra - di, ra - di, mi se ima-mo ra - di,
Plosk

7
Glas
ra - di, ra - di, ra - di, mi se ima-mo ra - di, ra - di, ra - di,
Plosk

12
Glas
ra - di, mi se ima-mo ra - di, ra - di prav za - res.
Plosk

MOJCA POKRAJCULJA: Konec veselja! Dan je bil dolg in naporen. Vsi hitimo k počitku.

Živali ležejo k počitku.

Notni primer 27

Uspavanka

J. Brahms

Violina

5

9

13

LISICA cvileče zapoje:

Notni primer 28

Stokanje lisice

Mirko Slosar

Joj, me-ne, joj, kaj mi je sto-ri-ti, ne mo-rem za-spa-ti, me tre-buh bo-li.

MOJCA POKRAJČULJA: Pojdi in si skuhaj kamilic!

Lisica pogleduje, če vsi spiyo, gre k loncu in skrivaj liže med. Končno tudi lisica leže k počitku.

Notni primer 29

Uspavanka

J. Brahms

Violina

5

9

13

PRIPOVEDOVALEC: Zjutraj je Mojca Pokrajculja vsem odredila delo. Lisici pa je rekla: »Šiviljučka, ker si bila sinoči bolna in nisi mogla spati, pa sedaj malo dlje poleži, da se spočiješ.«

V kuhinji je nastal velik hrup in prepir. Živali druga čez drugo kričijo in se obtožujejo: »Ti si med polizal!«, »Jaz ne, pač pa ti!«

MOJCA POKRAJCVLJA: Mir in tiho! Tat je bil domačin, nihče drug ni vedel za med in tudi nihče ni mogel v piskerček, ker so bila vrata zapahnjena.

VOLK: Lezimo vsi na hrbet! Odprimo usta in se sončimo! Kdor je pojedel med, temu prileze nazaj in kapal mu bo od ust!

Vsi ležejo in takoj zaspijo. Lisici med prileze iz gobca. Hitro se obriše in z medom namaže poleg sebe spečega zajca okoli ust ter mirno zaspí.

Notni primer 30

Uspavanka

J. Brahms

Ko se živali zbudijo, opazijo, da se zajčku cedi med iz ust. Zajček zbeži in vse živali tečejo za njim z odra.

PRIPOVEDOVALEC: In tako živali še danes lovijo ubogega zajčka.

Skladbe z instrumentalno spremljavo:

Mi se imamo radi

Ljudska

Ljudska prir. Mirko Slosar

Flavta 1 2

Violina

Violončelo

Kitara

Harmonika

Klavir

Glas

Plosk

D d D d D d D g D d A7 A7 A7 A7

Mi se ima-mo ra - di, ra - di, ra - di, mi se ima-mo ra - di,

The musical score is for the song 'Mi se imamo radi' by Ljudska. It is in 2/4 time and D major. The score includes parts for Flute 1 & 2, Violin, Viola, Guitar, Harmonica, Piano, Voice, and Percussion. The guitar part shows chords D, D, G, D, A7, A7, A7, A7. The harmonica part shows notes D, d, D, d, D, d, G, g, D, d, A7, A7, A7, A7. The piano part has a simple accompaniment. The voice part has the lyrics 'Mi se ima-mo ra - di, ra - di, ra - di, mi se ima-mo ra - di,'.

7

Flavta 1
2

Violina

Violončelo

Kitara
A7 D D D G D

Harmonika
A7 A7 A7 A7 G D

Klavir

7

ra - di, ra - di, ra - di, mi se ima - mo ra - di, ra - di, ra - di,

Plosk

Pravljica

12

Flavta 1
2

Violina

Violončelo

Kitara

Harmonika

Klavir

Plosk

ra - di, mi se ima - mo ra - di, ra - di prav za - res.

The musical score is for a piece titled 'Pravljica'. It is written for a full band and includes a vocal line. The instruments are Flute 1, Violin, Viola, Guitar, Harmonica, Piano, and Percussion. The key signature is G major (one sharp) and the time signature is 4/4. The score is divided into measures, with a '12' marking at the beginning of each staff. The guitar and harmonica parts include chord diagrams for A7 and D. The piano part has a simple bass line. The percussion part is a simple drum line. The vocal line is at the bottom with lyrics in Slovenian: 'ra - di, mi se ima - mo ra - di, ra - di prav za - res.'

Sem deklica

Ljudska prir. Mirko Slosar

Glas

Sem de - kli - ca mla - da, ve - se - - la, sem pra - vo slo - ven - sko de -

Flavta 1
2

Violina

Violončelo

Harmonika

Kitara

G g g C c c G g g G g g D7 C D7

G G C G G D7 C D7

7

Glas

kle. Kot slav - ček ve - se - lo bi pe - la, da b_da - leč raz - le - ga - lo

7

Flavta 1
2

7

Violina

Violončelo

7

Harmonika

7

Kitara

G G C G G D7 C D7

G G C G G D7 C D7

14

Glas

se. Tra - la - la, tra - la - la, tra - la - la, tra - la - la - la.

14

Flavta 1

2

Violina

Violončelo

14

Harmonika

14

Kitara

G C G D7 G G

G C G D7 G G

Lisička

Ljudska prir. Mirko Slosar

Glas

Li - si - čka je prav zvi - ta zver pod skal' - co i - ma svoj kvar-tir. Pa

Flavta 1
2

Violina

Violončelo

Harmonika

C c c C c c G g g G g g G G C C

Glas

z_rep-kom ma-hlja, pa s_krem-plji pra-sklja, pa vpra-ša, če lo-vec do - ma.

Flavta 1
2

Violina

Violončelo

Harmonika

C C G G G G C

Tancaj, Mrkocin

Ljudska

1. Tan - caj, tan - caj, Mr - ko cin, za pe - ti - co, za ce - kin.
 2. Da te bo - do gle - da - li in ti d'nar - ce da - ja - li.

Flavia 1
2

Harmonika

D G D A7 D

Violina

Violončelo

Boben

Tamburin

Srečali smo volka

Ljudska

Sre - ča - li smo vol - ka, smo re - kli mu me - sar, ker tak - šne o - stre

Flavta 1
2

Harmonika

Violina

Violončelo

C7

6
 zo - be ima, pa z_nji - mi do - bro kla - ti zna, ker kla - ti zna.

Flavta 1
2

Harmonika

Violina

Violončelo

F C7 F F

Zajček

Ljudska

Zaj - ček al' se ne bo - jiš, ko od do - ma tak' hi - tiš?

Flavta 1
2

Harmonika

D A7 D D A7

Violina

Violončelo

5

Sko - čim sem, sko - čim tja in ta - koj sem spet do - ma.

Flavta 1
2

Harmonika

D G G D D A7 A7 D

Violina

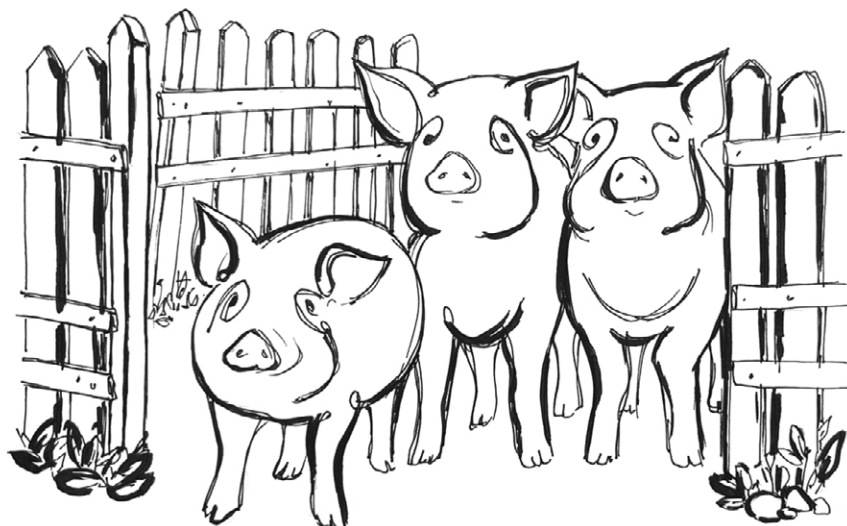
Violončelo

Študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Mojca Pokrajculja* decembra 2010 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Mirko Slosar in študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Mojca Pokrajculja* decembra 2010 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Trije prašički

(dramatizacija angleške ljudske pravljice)

Kot nam prikaže iskanje po Cobissu,¹¹⁹ je priljubljeno angleško ljudsko pravljico o treh prašičkih od nastanka pa vse do danes v slovenščino prevedlo več avtorjev (Miro Mrak, Nina Kovič Brala, Mojca Mihelač, Anja Štefan idr.).

Pravljica z glasbo *Trije prašički* je nastala med zadnjimi Slosarjevimi deli, v času, ko je že nastopila bolezen. Tako je v rokopisu ostal le vokalni zapis pesmi, za instrumentalni del je posredoval ustna navodila. Tako sta ob dveh izvedbah nastali dve različni instrumentalni zasedbi glede na predznanje študentk in študentov, ki so se v pravljico z glasbo vključili glede na svoje glasbeno znanje igranja glasbil.

Osebe:

- pripovedovalec
- Gašper
- Miha
- Boltežar
- kmet
- zidar
- volk

Glasbila:

1. izvedba:
 - harmonika, kitara, klavir, boben, guero, tamburin
2. izvedba:
 - klavir, kitara, alt ksilofon, basovski resonatorji, tamburin

¹¹⁹ <https://plus.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/search?q=trije+pra%C5%A1%C4%8DKi&db=cobib&mat=allmaterials>.

Orkester igra melodijo pesmi. Trije prašički ritmično spremljajo melodijo na priročnih instrumentih in priplešejo na oder.

Orkester igra melodijo tiše in na oder pristopi pripovedovalec.

Notni primer 1

Trije prašički

Mirko Slosar

PRIPPOVEDOVALEC z melodijo v ozadju privabi otroke s pripovedovanjem: Ob toplem pomladnem vremenu so šli trije bratci prašički po svetu. Odločili so se, da si bodo uredili vsak svoj dom in se obiskovali. Pa pogledjmo jih, kako so to izpeljali.

Prašički plešejo in igrajo, ustavijo se na sredini odra in zapojejo.

Notni primer 2

Trije prašički

Mirko Slosar

Mirko Slosar

Tri - je pra - ši - čki, tri - je ve-se-li vandročeki, smo k_vam pri-ple - sa - li iz Blat - ne va - si. Ti

tra la la li la, ti tra la li la li la lom, ti tra la la li la, ti tra la li la lom.

GAŠPER veselo: Jaz sem Gašper, pravi veseljak. Rad plešem, pojem, se veselim, po delu prav nič ne hrepenim.

MIHA veselo: Jaz sem Miha, »nedelo« moja je odlika. Le kdo zamudil bi veselico, le kdo bi rajši delat šel!

BOLTEŽAR resno: Sem Boltežar. »Najprej delo in potem jelo,« moje je pravilo. Najprej je treba opraviti vse naloge, potem se lahko igraš.

Orkester igra melodijo pesmi. Trije prašički ritmično spremljajo melodijo na priročnih instrumentih in plešejo ter pojejo. Miha in Boltežar se umakneta. Mimo gre kmet, ki nese snop slame. K njemu pristopi Gašper.

GAŠPER prijazno: Dragi kmet, prosim, daj mi slamo.

KMET: Kaj mi daš, če ti jo dam?

GAŠPER prepričljivo: Dam ti ruto. Izvoli.

Kmet izroči snop Gašperju in vzame ruto ter si jo ovije okoli vratu.

Notni primer 3

Gašper
Mirko Slosar

Mirko Slosar

Si

hi - tro iz sla - me bom hi - ši - co zgra - dil, zgra - dil, da v_njej bom pre -

bi - val in se ve - se - li! Ti tra la la li la, ti tra la li la

li la lom, ti tra la la li la, ti tra la li la lom.

Gašper pleše, poje in igra na improviziran instrument, orkester ga spremlja.

Gašper gre k ležeči kulisi, »hišici iz slame«, jo dvigne in postavi. Pred postavljeno hišico pleše, poje in igra na improvizirani instrument, orkester ga spremlja. Gašper se skrije za postavljeno hišico iz slame. Mimo gre kmet, ki nosi butaro lesa. K njemu pristopi Miha.

MIHA *prijazno*: Dragi kmet, daj mi, prosim, les.

KMET: Kaj mi daš, če ti ga dam?

MIHA *prepričljivo*: Dam ti čepico. Izvoli.

Kmet izroči butaro Mihi, vzame kapo in se pokrije. Miha stopi v ospredje z lesom v rokah, poje ob spremljavi orkestra.

Miha pleše, poje in igra na improviziran instrument, orkester ga spremlja.

Notni primer 4

Miha
Mirko Slosar

Mirko Slosar

Si

hi - tro le - se - no bom hi - ši - co zgra - dil, zgra - dil, da v_njej bom pre -

bi - val in se ve - se - li! ti tra la la li la, ti tra la li la

li la lom, ti tra la la li la, ti tra la li la lom.

Miha gre k ležeči kulis, »hišici iz lesa«, jo dvigne in postavi. Pred postavljeno hišico pleše, poje in igra na improvizirani instrument, orkester ga spremlja. Miha se skrije za postavljeno hišico iz lesa. Mimo gre zidar, ki v samokolnici pelje opeko. K njemu pristopi Boltežar.

BOLTEŽAR *prijazno*: Dragi kmet, prosim, daj mi opeko.

ZIDAR: Kaj mi daš, če ti jo dam?

BOLTEŽAR *prepričljivo*: Čevlje ti dam. Izvoli!

Zidar da opeko Boltežarju, vzame čevlje in se obuje. Boltežar stopi v ospredje z opeko v rokah, poje ob spremljavi orkestra.

Boltežar pleše, poje in igra na improviziran instrument, orkester ga spremlja. Boltežar gre k ležeči kulis, »hišici iz opeke«, ob njej začne »zidati« z opeko. Pred postavljeno hišico pleše, poje in igra na improvizirani instrument, orkester

ga spremlja. Muči se in si briše čelo. Gašper in Miha opazujeta Boltežarja pri delu.

Notni primer 5

Boltežar

Mirko Slosar

Mirko Slosar

Trd - no si hi - šo iz kam - na bom zgra - dil, zgra - dil, da v_njej bom pre -

bi - val in se ve - se - lil. Ti tra la la li la, ti tra la li la

li la lom. ti tra la la li la, ti tra la li la lom.

GAŠPER: Glej, glej! Samo dela in dela.

MIHA: Saj se mu bo zmešalo!

GAŠPER: Res je. Če samo delaš in delaš in se ne igraš, se ti lahko zavrti v glavi!

Gašper in Miha se rogata in posmehujeta Boltežarju. Plešeta polko in pojeta ob spremljavi orkestra.

Notni primer 6

Glej ga, glej

Mirko Slosar

Ljudska

Glej ga, glej, glej ga, glej, sa - mo de - la - ti hi - ti, sa - mo
Ne, ne, ne, ne, ne, sa - mo de - la - ti pa ne, sa - mo

de - la - ti hi - ti, sa - mo de - la - ti hi - ti. Glej ga, glej, glej ga, glej, sa - mo
de - la - ti pa ne, sa - mo de - la - ti pa ne. Ne, ne, ne, ne, ne, sa - mo

BOLTEŽAR *karajoče*: Le smeجتa se, le smeجتa! Ko pride hudobni volk, vaju bo požrl.

In nadaljuje z delom. Dvigne kuliso, »hišico iz opeke«, jo postavi ter se skrije za njo. Gašper in Miha pojeta ob spremljavi orkestra in hopsata. Obrnjena proti otrokom plešeta polko in pojeta ob spremljavi.

Notni primer 7

Kdo se le
Mirko Slosar Ljudska

9

15

GAŠPER: Jaz ga bom za rep zagrabil!

MIHA *junaško*: Jaz mu bom ušesa navil!

GAŠPER: Jaz mu bom gobec razprl!

MIHA: Jaz pa za jezik potegnili!

Zagledata volka, ki se jima prihuljeno bliža. Prestrašena in tresoča zbežita vsak v svojo hišico in se skrijeta.

VOLK *jezno razbija po vratih*: Spusti me v svojo hišo, ti prašiček prašičji!

GAŠPER: Pri mojih tristo ščetinah, ti ne boš prišel v mojo hišo!

VOLK: Zapihal bom in zapuhal, da ti bom hišo odpihnili!

Volk začne pihati in odpihne hišo. (Kulisa hiše se podre.) Gašper prestrašen teče proti Mihovi hiši. Volk ga lovi. Komaj se reši volka in se zateče v Mihovo hišo. Volk pride pred vrata Mihove hiše in ježno razbija po vratih. Pihanje in podiranje spremlja scenska glasba.

VOLK *ježno razbija po vratih:* Spusti me v svojo hišo, ti prašiček prašičji!

MIHA: Pri mojih tristo ščetinah, ti ne boš prišel v mojo hišo!

VOLK: Zapihal bom in zapuhal, da ti bom hišo odpihnil!

Volk začne pihati in odpihne hišo. (Kulisa hiše se podre.) Gašper in Miha prestrašena tečeta proti Boltežarjevi hiši. Volk ju lovi. Komaj se rešita volka in se zatečeta v Boltežarjevo hišo. Volk pride pred vrata Boltežarjeve hiše in ježno razbija po vratih. Pihanje in podiranje spremlja scenska glasba glasneje kot prvič.

VOLK *ježno razbija po vratih:* Spusti me v svojo hišo, ti prašiček prašičji!

BOLTEŽAR: Pri mojih tristo ščetinah, ti ne boš prišel v mojo hišo!

VOLK: Zapihal bom in zapuhal, da ti bom hišo odpihnil!

Volk piha in piha, toda hiša se ne premakne. Pihanje in podiranje spremlja scenska glasba še glasneje.

VOLK *razočarano:* Ljubi prašički, zmagali ste! Odhajam!

Ko volk odhaja, prašički v Boltežarjevi hišici pojejo. Med petjem tudi pokukajo skozi vrata, in ker ne vidijo volka, zaplešejo pred hišo ob spremljavi orkestra. Plešejo polko ob spremljavi orkestra.

Notni primer 8

Kdo se le
Mirko Slosar

Ljudska

Kdo se le, kdo se le, vol - ka groz - ne - ga - bo - ji, vol - ka
Mi se ne, mi se ne, mi se ne bo - ji - mo ga, mi se

9
groz - ne - ga - bo - ji, vol - ka groz - ne - ga - bo - ji. Kdo se le, kdo se le, vol - ka
ne bo - ji - mo ga, mi se ne bo - ji - mo ga. Mi se ne, mi se ne, mi se

15
groz - ne - ga - bo - ji, vol - ka groz - ne - ga - bo - ji! _____
ne bo - ji - mo ga, mi se ne bo - ji - mo ga! _____

BOLTEŽAR: Stopimo v hišo, da si pripravimo dobro malico. Hišna vrata pa bomo dobro zapahnili, da jih volk ne bo mogel odpreti, če se slučajno vrne!

Prašički gredo v hišo. Volk, oblečen v ovčko, počasi in prihuljeno pride do hišice in potrka na vrata.

VOLK prijazno: Odprite, prosim, spustite me v hišo. Uboga ovčka sem. Volk mi je za petami! Požrl me bo!

GAŠPER, MIHA, BOLTEŽAR eden čez drugega: Ti nisi ovčka! Hudobni volk si! Proč, proč pojdi! Poberi se, zverina! *(In podobno.)*

Volk jezno stopa pred hišo in išče vhod, da bi prišel vanjo. Poskuša splezati po zidu, takrat pa planejo iz hiše trije prašički. Divje planejo nanj s ponvami, kuhalicami, z lonci. Tolčejo, da je hrup čim glasnejši. Volk začne bežati, prašički pa za njim in ga divje zmerjajo.

Prašički se vrnejo pred hišo.

BOLTEŽAR: Volka smo pregnali! Nazaj ga več ne bo. Rešila nas je moja trdna hiša.

Na oder pride PRIPOVEDOVALEC.

PRIPOVEDOVALEC: Tako je. Tri bratce prašičke je rešila Boltežarjeva trdna hišica! Zapomnite si *(obrne se proti publiki)*, vse, kar delate, morate narediti dobro, vestno in z glavo. Ko je delo narejeno, pa veselo na zabavo!

Prašički stopijo skupaj pred hišo in ob spremljavi orkestra, malih ali lastnih instrumentov zapojejo in zaplešejo:

Notni primer 9

Trije prašički

Mirko Slosar

Mirko Slosar

Tri - je pra - ši - čki, tri - je ve - se - li vandrovčki, smo k_vam pri - ple - sa - li iz Blat - ne va - si. Ti

tra la la li la, ti tra la li la li la lom, ti tra la la li la, ti tra la li la lom.

Študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Trije prašički* decembra 2011 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Trije prašički* decembra 2016 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Trije prašički* decembra 2016 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Trije prašički* decembra 2016 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Študentje ob predstavitvi glasbene pravljice *Trije prašički* decembra 2016 (osebni arhiv Barbare Kopačin)

Z glasbo do konca poti

Slosarjevo življenjsko delo nam v pregledu kaže zelo obsežno delovanje na zborovskem in pedagoškem področju. Njegovi glasbenopoustvarjalni dosežki obsegajo krstne izvedbe skladb domačih in tujih avtorjev, zvočne in videoposnetke (kasete, gramofonske plošče, zgoščenke, videokasete), samostojne radijske in televizijske oddaje, tekmovanja pevskih zborov na državni (Revija Zagorje ob Savi – državno tekmovanje otroških in mladinskih pevskih zborov, Mladinski festival v Celju, Naša pesem v Mariboru) in mednarodni ravni (Italija, Avstrija, Madžarska, Nemčija, Belgija, Anglija, Grčija, Bolgarija, ZDA, Kanada idr.), sodelovanje na mednarodnih glasbenih festivalih in srečanjih kot vabljeni dirigent, dirigiranje večjih vokalno-instrumentalnih del (A. Vivaldija, W. A. Mozarta, F. Schuberta A. Dvoraka, L. Berensteina, R. Maksimovića, M. Gabrijelčiča) ter snemanja za programe slovenskih, nemških in italijanskih radijskih postaj.¹²⁰

Pedagoško delo je delil s študenti in sodelavci, bil je »prvi in enak med pevci, pedagogi in ostalimi, ki so ga poznali – *primus inter pares*« (Slosar, 2020, str. 24). Danes se ga še vedno spominjamo po njegovi osebni karizmi, njegovem pedagoškem pristopu dela z otroki, učenci, dijaki, s študenti, pevci in pevkami, njegovem odnosu do pomena glasbe za celotni otrokov glasbeni razvoj, za razvoj mladih oseb v zveste izvajalce, poslušalce in ustvarjalce glasbe.

Bil je zavzet glasbenik svojega časa, ki je v 60. letih 20. stoletja stopil na pot, ki ga je vodila naprej, navzgor do ciljev in uspehov na domačih ter mednarodnih odrih. Glasbeno poustvarjalnost je postavil na vidno mesto v slovenskem in mednarodnem prostoru, bil opazen in zato tudi nagrajen za svoje delo, za dosežke, ki jih je dosegel z osebami, ki so mu sledile. S svojim delom je za seboj pustil bogat pedagoški in zborovski zaklad, ki se ga bomo še dolgo spominjali. Z vztrajnostjo in delavnostjo je kljub nekaterim preprekam dosegel zavirljive uspehe.

Kaj je v tretjem življenjskem obdobju o glasbi povedal dr. Mirko Slosar, glasbenik svojega časa?

Glasba spremlja človeka od rojstva do smrti. Če si celo življenje živel z njo, je tudi v tretjem življenjskem obdobju nepogrešljiva. Z družino

¹²⁰ Curriculum vitae, UP PEF, 2008.

doma pojemo, obiskujemo različne glasbene prireditve v Ljubljani, na Reki in drugje ali pa na njih sodelujemo. Zadnji dve leti delam z mladimi glasbeniki, ki ustvarjajo v skupini Rojčevih 5. Zanje pišem priredbe priljubljenih, a že nekoliko pozabljenih ljudskih napevov in znanih narodnozabavnih pesmi, ki jih poznamo v našem domačem okolju.

[Pardo, 2017, str. 6]

Stopal je po poti h glasbi in ji bil zvest vse do konca svojega življenja. Glasba mu je bila vodnica, ki ga je spremljala vse dni v življenju v krogu družine, prijateljev, znancev, pevcev, učencev, dijakov, študentov in sodelavcev. Z glasbo je prišel do konca poti. »Kdor spoznava svet le preko znanosti in ne tudi preko umetnosti, ne bo nikoli v celoti dojel sveta in ne globine vzgibov človeškega duha« (Slosar, 1994, str. 48).

Zahvale

Ob nastanku dela se zahvaljujema vodstvu Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem, ki nama je ob 50. obletnici Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem omogočila objavo Slosarjevih pravljič z glasbo, da ne preidejo v pozabo.

Zahvaljujema se tudi vsem, ki ste nama posredovali svoje spomine, informacije in gradivo, povezano z zborovodjo in pedagogom dr. Mirkom Slosarjem:

- dekanji Univerze na Primorskem Pedagoške fakultete prof. dr. Mari Cotič,
- dolgoletnemu Mirkovemu sodelavcu ter ministru za vzgojo in izobraževanje prof. dr. Darju Feldi,
- Mirkovi ženi Maji Slosar Jurečič in njunim otrokom,
- dr. Bredi Oblak, zaslužni profesorici glasbene didaktike na Univerzi v Ljubljani Akademije za glasbo v Ljubljani,
- Mirkovemu mlajšemu bratu Boleslavu Slosarju,
- Mirkovi sestri, profesorici glasbe in umetniški vodji Komornega dekljskega zbora Vox Ilirica Mariji Slosar Lenarčič,
- pevcu kvarteta Učiteljskega Koper, Primorskega akademskega zbora Vinko Vodopivec iz Ljubljane, sošolcu in dolgoletnemu Mirkovemu prijatelju Dariju Dujmoviču,
- sodelavcu na Pedagoški fakulteti Univerze v Ljubljani in na Univerzi na Primorskem dr. Stanku Pelcu,
- nekdanjemu dekanu Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani in sodelavcu prof. dr. Miranu Čuku,
- sodelavki in dolgoletni vodji službe za splošne zadeve Univerze na Primorskem Pedagoške fakultete Orjani Gregorič,
- dijakinji Srednje vzgojiteljske šole Koper in sodelavki na Pedagoški fakulteti Univerze na Primorskem ter športni pedagoginji Giuliani Jelovčan,
- pevki in nekdanji glasbeni urednici na Radiu Koper Capodistria Lei Hedžet,
- pevcu Vokalne skupine Dijaškega doma Koper in Moškega pevskega zbora Simon Gregorčič v Kopru Vinku Kljunu,
- pevki mešanega pevskega zbora Svoboda iz Izole Nadi Kljun,

- pevcu Moškega pevskega zbora France Bevk iz Šmarij pri Kopru in Mešanega pevskega zbora Obala Koper gospodu Filipu Krtelju,
- pevcu Mladinskega mešanega pevskega zbora Gimnazije Koper, Mešanega pevskega zbora Obala Koper in Primorskega študentskega okteta ter sodelavcu Univerze na Primorskem Pedagoške fakultete Bojanu Šturmu,
- pevcu Mešanega pevskega zbora Obala Koper Borisu Palčiču,
- pevki Mladinskega mešanega pevskega zbora Gimnazije Koper in Dekliškega okteta ter Mešanega pevskega zbora Obala Koper Meliti Černe,
- zborovodji Tržaškega okteta Janku Banu,
- pevcu Mešanega pevskega zbora Obala Koper, Portoroškega zbora in srednješolskemu profesorju Jožetu Peganu,
- predsedniku Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič iz Ljubljane mag. Samu Jakliču,
- pevcu Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič iz Ljubljane Janezu Kukovici,
- pevki Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič Ljubljana Marjeti Raztresen,
- pevki Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič Ljubljana Alenki Jenko Boh,
- pevcu Učiteljskega pevskega zbora Slovenije Emil Adamič Ljubljana Sebastjanu Mavriču,
- predsednici in pevki Portoroškega zboru Darinki Čoga,
- pevki Portoroškega zbora Mojci Ždrnja,
- pevki Portoroškega zbora in Dekliškega pevskega zbora Sirene na Univerzi na Primorskem, Pedagoške fakultete Barbari Kopačin,
- nekdanji študentki razrednega pouka Tamari Žagar,
- nekdanjemu študentu razrednega pouka Lovrencu Habetu,
- nekdanjemu študentu razrednega pouka Martinu Fabčiču,
- pevcu Moškega pevskega zbora Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice Ivanu Šuštarju,
- Mirkovemu sodelavcu, prijatelju in novinarju Tomu Šajnu,
- nekdanjemu zborovodji Moškega pevskega zbora Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice in Mirkovemu prijatelju Dimitriju Grlju,
- zborovodji Matjažu Ščeku,
- nekdanji urednici za zborovsko glasbo na Televiziji Slovenija Jasni Nemec Novak,

- sodelavki Pedagoške fakultete Univerze na Primorskem dr. Edi Birska za oblikovanje ilustracij in naslovnice,
- arhivistki Pokrajinskega arhiva Koper dr. Mirjani Kontestabile Rovis,
- sodelavki Univerze na Primorskem, Pedagoške fakultete Lari Krmar,
- sodelavki Univerze na Primorskem, Pedagoške fakultete Andreji Perčič,
- recenzetkama izr. prof. dr. Barbari Baloh in red. prof. Brini Jež,
- tajnici Glasbene šole Koper Tanji Grubač,
- tajnici JSKD Sežana Vladislavi Navotnik,
- knjižničarkam Kosovelove knjižnice Sežana,
- knjižničarkam Univerzitetne knjižnice Univerze na Primorskem.

Recenziji

Red. prof. Brina Jež Brezavšček

Mirko Slosar je v glasbenih krogih poznano ime, povezano predvsem z zborovodstvom, še posebej pri nekoliko starejši populaciji glasbenih in posebej zborovskih zanesenjakov, ljubiteljev glasbe in nenazadnje glasbenih strokovnjakov.

Z dr. Mirkom Slosarjem sva se osebno srečala, ko je prevzel mesto učitelja glasbe na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, kjer sem tudi sama poučevala glasbo. Spominjam se, da je v njem vedno žarela dobra volja, gorečnost in tudi tihi občutek, kako bi stvari upognili, priredili, izmojstrili, da bi bile lahko kar najširše sprejemljive, da bi navdušile in obenem še vedno ohranjale žlahtnost kvalitete ter strokovne sprejemljivosti. Ne bodi len, je kar hitro že pripravil tudi zbirko pesmic z didaktičnimi navodili za poučevanje v šoli in poučevanje študentk ter študentov *Nackove pesmi*. Po nekaj letih dela na Pedagoški fakulteti, ki ga je kombiniral s Pedagoško fakulteto v Kopru, se je slednjič odločil samo za Koper, kjer je deloval v njemu bližjem in toplejšem primorskem okolju.

Mirko Slosar je širši javnosti gotov najbolj poznan po svojem zborovskem delovanju. S svojim entuziazmom je poganjal slovensko ljubiteljsko zborovsko sceno in tudi v manj naklonjenih razmerah ustvarjal nove zborovske sestave, ki so kmalu posegali po najvišjih zborovskih odličjih na nacionalnih in mednarodnih zborovskih tekmovanjih. Še pomembneje, bi rekla, pa je tisto navdušenje, ki ga je posejal med mladimi, da so živeli s svojimi zbori, jim namenjali svoj prosti čas z vso potrebno vnemo, vztrajnostjo in razvijanjem pevsko-glasbenega talenta, ki ga Primorska, pravijo, premore še nekaj več kot druge regije Slovenije. Avtorici monografije, izr. prof. dr. Barbara Kopačin in Bojana Kralj, sta nadvse slikovito predočili vse faze dirigentskega razvoja in posamezne zborovske sestave, ki jih je vodil Mirko Slosar, da jih je prevzel, ustvaril na novo in potem, ko je uvidel možnost nadaljnega širjenja, tudi ne-sebično predal v roke mlajšim kolegom in kolegicam. Posebej dragocena so mnoga pričevanja bivših zboristov, ki nam posebej pestro približajo vzdušje in živost glasbe ter njenega intenzivnega predajanja, kar je bil Mirko Slosar zmožen ustvarjati vedno znova.

Med mnogimi nadvse uspešnimi zbori pod Slosarjevo dirigentsko roko je posebej pomembno kar osemnajstletno vodenje Učiteljskega pevskega zbora, kjer sodelujejo učitelji in učiteljice iz vse Slovenije. Kljub redkejšemu sestajanju je Slosar tudi s tem zborom dosegal visok domet pevske kulture in izbora programa. Popeljal jih je tudi na mnoge turneje po Evropi, Kanadi in ZDA.

Iz vodenja gimnazijskega zbora v Kopru se je razvil na Primorskem kulturni zbor Obala Koper, ki ga je Slosar zasnoval v svojih štiridesetih letih, ko je človek nekje na vrhuncu moči. V knjigi zasledimo kar precej podatkov in tudi različne zorne kote pogleda na ta pomemben del njegovega življenjskega dela, saj ga najprej opiše Slosar sam v intervjuju z Leo Hedžet, nato pa še dva pevca, Bojan Šturm in Boris Palčič, kar nam omogoči večplasten vpogled. Slosarju samemu je bila Obala Koper njegov najljubši zbor, s katerim je dosegal tudi najvidnejše uspehe na zborovskih tekmovanjih. Med drugim je zbor na pobudo znanega primorskega publicista in glasbenega kritika ter radijskega sodelavca Ivana Siliča postal uradni zbor Radia Koper in se tako lotil tudi pomembnega zalogaja, spodbujanja nastanka novih slovenskih del. Njim ob bok so zapeli tudi tuje poznane avtorje.

Vodenje zborov je tako Mirka Slosarja spremljalo od samih začetkov glasbenega delovanja v študentskih letih pa do upokojitve in odhoda iz življenja. Poleg tega je prehodil bogato profesionalno pot kot visokošolski učitelj, pri čemer se je lahko posvečal širši vsebinski paleti v Kopru. Glasbene vsebine je po svojem ključu večne vedoželjnosti in živega pristopa do stvarine dopolnil s študijem zanj novega področja, glasbene terapije oz. pomoči z umetnostjo. Tako je opravil izpopolnjevanje iz glasbene terapije v Najmegenu na Nizozemskem (1992–1994) in lahko tudi ta znanja vključeval v svoje predavateljsko delo.

V knjigi najdemo zbir podatkov dodatnega strokovnega delovanja v organih in institutih nacionalne ravni tako na umetniškem kot na pedagoškem področju, kar kaže na Slosarjevo veliko kapaciteto za uveljavljanje glasbenih vidikov in standardov ter za izboljševanje glasbenih pogojev v splošnem družbenem okolju.

Enako je v fakultetnem okolju sodeloval v mnogih organih, komisijah in drugih fakultetnih sestavih, bil predstojnik oddelka ipd., pri čemer je tudi akademsko napredoval in nazadnje dosegel najvišji učiteljski naziv zaslužnega profesorja.

Monografija o dirigentu in pedagogu Mirku Slosarju predstavlja prikaz njegove osebnosti, glasbene in pedagoške poti ter je dragocen vir za preučevanje tudi časa in prostora, ki ga je Mirko lahko glasbeno in človeško obogatil.

Avtorici sta monografijo zasnovali pregledno, tekoče in zaobjeli vsa mnogotera strokovna področja, ki se jim je portretiranec posvečal. Poleg prikaza življenjske in karijerne poti sta knjigo popestrili z mnogimi pričevanji Slosarjevih pevcev, strokovnih sodelavcev in kolegov. Vsi zapisi sodobnikov imajo skupno točko, da sta se jih Slosarjev neposredni, sproščeni način komunikacije in predano glasbeno delo, začinjeno z mnogimi enostavnimi, a originalnimi in učinkovitimi idejami, močno dotaknila. Knjiga je dragocen zapis, ki lik dirigenta in pedagoga Mirka Slosarja ohranja zanamcem ter omogoča seznanjanje z njegovimi predstavami, vizijami in idejami, ki segajo od glasbe k življenju in so v mnogih pogledih daljnosežne ter vizionarske.

Nedvomno je Slovenija tisto okolje, kjer je doma pesem – ljudska in umetna – in kjer živi neizmerna ljubezen Slovenk ter Slovencev do petja, tudi in predvsem zborovskega, saj tu prepeva izjemno veliko število aktivnih, kakovostnih zborov. Prav v tem bi bili lahko Evropi in svetu vzor. Pričujoča knjiga lahko navdihne mnoge svetovne iskalce, glasbenike, umetnike, intelektualce in druge profile, da se v duhu zavzetosti Mirka Slosarja posvetijo glasbi, petju in izboljševanju pogojev ter kakovosti zborovskega področja. In si pri Sloveniji narišejo zvezdico za izjemnost ne samo pri športnih dosežkih, temveč tudi za izjemnost kvalitete in množičnosti zborovskega petja ...

Izr. prof. dr. Barbara Baloh

Potencialni bralci monografije *Mirko Slosar (1942–2019), glasbenik svojega časa* so pedagogi, ljubitelji glasbe ter različni ustvarjalci in poustvarjalci, ki se zavedajo pomena glasbenega ustvarjanja in poustvarjanja ter njegovega spodbujanja že v otroštvu. Njena pomembna značilnost in aplikativna vrednost je velik poudarek na aktivnosti in vključevanju otrok v različne faze glasbenih dejavnosti.

Monografija predstavlja obsežno in poglobljeno študijo o življenju ter delu Mirka Slosarja, izjemnega glasbenika, pedagoga, zborovodje in skladatelja. Skozi natančno analizo njegovega dela in dosežkov na različnih področjih glasbenega življenja avtorici ponujata celovit vpogled v Slosarjevo bogato kariero, obogaten s številnimi osebnimi spomini njegovih učencev, sodelavcev in drugih glasbenih kolegov. Gre nedvomno za dragocen vir, ki po eni strani predstavi strukturiran pregled relevantnih izhodišč iz življenja in dela Mirka Slosarja, po drugi strani pa ponuja konkretne sugestije, smernice, dejavnosti, ki bodo vzgojiteljem, učiteljem in strokovni javnosti v podporo ter pomoč pri ustvarjanju in poustvarjanju glasbe.

Poglavja monografije odstirajo nove poglede na relevantna spoznanja, ki segajo na različna področja Slosarjevega življenja in dela.

Monografija podrobno razkriva Slosarjevo pedagoško delo, pri čemer poudarja njegove inovativne metode in predanost glasbenemu izobraževanju mladih. Avtorici izpostavljata njegov neprecenljiv prispevek k spodbujanju mladih talentov ter njegovo iskanje novih poti v glasbenem izobraževanju. Posebna pozornost je namenjena tudi njegovi vlogi zborovodje, kjer se kaže njegova sposobnost združevanja tehnične odličnosti in čustvene globine v izvedbah zborovskih del.

Poleg pedagoškega in zborovodskega dela monografija osvetljuje tudi Slosarjevo skladateljsko ustvarjanje. Predstavljeni so zapisi dramatizacij štirih pravljic z glasbo, vključno z besedili in notnimi zapisi, kar bralcu ponuja dragocen vpogled v njegovo kompozicijsko tehniko in umetniško vizijo. Avtorici prav tako obravnavata Slosarjevo znanstveno in strokovno delo, pri katerem je skozi analize in refleksije bogatil svoje glasbeno znanje ter ga delil z drugimi.

Pomemben del monografije je posvečen priznanjem in nagradam, ki jih je Slosar prejel za svoje delo. Avtorici dokumentirata njegove dosežke z različnimi pevskimi zasedbami in njegov vpliv na razvoj glasbenega življenja v Sloveniji. Te nagrade ne služijo le kot priznanje njegovemu delu, temveč tudi kot dokaz njegovega vpliva na glasbeno skupnost.

Posebna vrednost monografije je v zapisih spominov še živečih učencev, dijakov, študentov, pevcev in sodelavcev, ki so se s njim srečevali v različnih kontekstih. Ti osebni zapisi prinašajo živahen in intimen portret Slosarja kot pedagoga, mentorja ter prijatelja. Posebej izstopa prispevek zaslužne profesorice glasbene didaktike dr. Brede Oblak, ki je bila Slosarjeva mentorica na doktorskem študiju in kasneje njegova sodelavka.

Avtorici v monografiji uporabljata ustaljeno terminologijo, primerno za obravnavo glasbenega področja, in tako omogočata dostop do monografije širšemu krogu bralcev.

Monografija je izjemno delo, ki ne dokumentira le življenja in dela Mirka Slosarja, temveč tudi osvetljuje njegov vpliv na glasbeno izobraževanje in zborovsko ustvarjanje v Sloveniji. S svojim bogatim in natančnim pristopom avtorici ustvarjata celovit portret človeka, ki je s svojim delom in predanostjo pustil neizbrisen pečat v glasbenem svetu. Monografija je nepogrešljivo branje za vse, ki želijo bolje razumeti zgodovino in razvoj slovenskega glasbenega življenja ter prispevek posameznikov, kot je bil Mirko Slosar. Delo izpostavlja in dokazuje pomen interdisciplinarnosti, kar je razvidno tudi pri oblikovanju njene celostne podobe (platnica, ilustracije ...), nova spoznanja pa so pomembna tudi za širši mednarodni prostor, v katerem je deloval Mirko Slosar.

Viri in literatura

- Baloh, B. (2016). Razvijanje sporazumevalne zmožnosti z neumetnostnimi besedili. *Trends and Tendencies in Modern Philology*, (1), 169–187.
- Baloh, B., Furlan, P., Jelovčan, G., in Kralj, B. (2022). Mnenja strokovnih delavcev v vrtcu o medpodročnem povezovanju v prvem starostnem obdobju. V S. Čotar Konrad, B. Borota, S. Rutar, K. Drljić in G. Jelovčan (ur.), *Vzgoja in izobraževanje predšolskih otrok prvega starostnega obdobja* (str. 153–168). Založba Univerza na Primorskem.
- Bettelheim, B. (1999). *Rabe čudežnega: o pomenu pravljic* (J. Unuk, prev.). Studia humanitatis.
- Borota, B. (2013). *Glasbene dejavnosti in vsebine*. Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Univerzitetna založba Annales.
- Borota, B., Geršak, V., Korošec, H. in Majaron, E. (2006). *Otrok v svetu glasbe, plesa in lutk*. Pedagoška fakulteta.
- Cencič, M. (2004). *Šola za znanje učiteljev: od učiteljskih tečajev do Univerze na Primorskem*. Univerza na Primorskem, Znanstveno-raziskovalno središče, Založba Annales.
- Čebren, J. (2017, 12. december). Učiteljište u Kopru. V *Istrapedia: istarska internetska enciklopedija*. <https://www.istrapedia.hr/hr/natuknice/3201/uciteljiste-u-kopru>
- Čok, L., Dellore, N., Pišot, R., in Slosar, M. (2003). *Un, due, tre: učbenik z delovnimi listi*. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije.
- Darinka Matić Marović. (B. I.). V *Wikipediji*. https://sr.wikipedia.org/wiki/Darinka_Mati%C4%87_Marovi%C4%87
- Dr. Mirko Slosar – prejemnik nagrade za življenjsko delo v visokem šolstvu. (2007). *Snežnik*, 16(205), 5.
- Goljevšček, A. (1991). *Pravljice, kaj ste?* Mladinska knjiga.
- Habe, K. (2012). Zvok kot bivalni prostor z glasbeno-psihološke perspektive. *Glasba v šoli in v vrtcu*, 16(1/2), 24–27.
- Hasl, M. (2013). *Moje zgodbe: bil sem vse razen dimnikarja*. Libris.
- Hasl, M., in Logar, B. (Ur.). (1992). *Poročilo o delu glasbenih šol v Izoli, Kopru in Piranu v šolskem letu 1991/92* (21. št. Letnega poročila Centra za glasbeno vzgojo Koper). Center za glasbeno vzgojo Koper.
- Hedžet, L. (2007). 30 let MEPZ Obala iz Kopra. *Primorska srečanja: revija za družboslovje in kulturo*, 31(316/317), 18–27.
- Ilirska Bistrica z okolico na razglednicah*. (2011, 26. oktober). Kamra: digitalizirana kulturna dediščina slovenskih pokrajin. <https://www.kamra.si/digitalne-zbirke/ilirska-bistrica-z-okolico-na-razglednicah/>

- Janša Zorn, O. (1997). Od Višje pedagoške šole do Pedagoške fakultete. V O. Janša Zorn, G. Kocjan in I. Škoflek (ur.), *Zbornik ob 50-letnici Višje pedagoške šole, Pedagoške akademije in Pedagoške fakultete v Ljubljani* (str. 7–69). Modrijan.
- Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. (B. I.). *Srebrna plaketa*. https://www.jskd.si/priznanja-in-nagrade/prejemniki_srebrna_plaketa.html
- Jelerčič, I. (1980). Deset let združenja pevskih zborov Primorske. V D. Kalc (ur.), *Primorska poje: 80; Vipava 15. marca, Tolmin 16.marca, Ilirska Bistrica 21.marca, Koper 22.marca, Komen 23.marca, Gorica 29.marca, Dornberk 30.marca, Idrija 6.aprila, Trst 19.aprila, Ljese 20.aprila* (str. 12–16). Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske.
- Jelerčič, I. (1999). Prisotnost zborov na reviji Primorska poje. V I. Jelerčič, B. Kljun, K. Koloini, I. Ota, T. Šajn in M. Tavčar (ur.), *Primorska poje: 30 let; zbornik ob 30-letnici revije 1970-1999 in ob 30-letnici delovanja Zveze pevskih zborov Primorske* (str. 88–125). Zveza pevskih zborov Primorske.
- Jelovčan, G., Lekše, M., Baloh, B., in Kralj, B. (2020). Pravljica v povezavi z gibalnim izražanjem skozi jezik in ob glasbi. *Pedagoška obzorja = Didactica Slovenica: časopis za didaktiko in metodiko*, 35(2), 23–37.
- Kljun, B. (1979). Mirko Slosar. *Grlica*, 21(1–2), 11–12.
- Kljun, B., in Jelerčič, I. (1999). Kakovostni dosežki. V I. Jelerčič, B. Kljun, K. Koloini, I. Ota, T. Šajn in M. Tavčar (ur.), *Primorska poje: 30 let; zbornik ob 30-letnici revije 1970-1999 in ob 30-letnici delovanja Zveze pevskih zborov Primorske* (str. 207–217). Zveza pevskih zborov Primorske.
- Kobe, M. (1987). *Pogledi na mladinsko književnost*. Mladinska knjiga.
- Koren, J. (1988). Slosar, Mirko. V M. Jevnikar (ur.), *Primorski slovenski biografski leksikon* (14. snopič, *Sedej – Suhadolc*, str. 395–396). Goriška Mohorjeva družba.
- Korošec, T. (B. I.). *Pravljice zdravijo nas in naše otroke*. Mladinska knjiga. <https://www.mladinska-knjiga.si/dobrezgodbe/druzina/pravljice-zdravijo-nas-nase-otroke>
- Kos, J. (2001). *Literarna teorija*. Državna založba Slovenije.
- Koštiál, R. (1984). Kronika zborovega življenja v letih 1974–1984. V R. Koštiál (ur.), *10 let pevskega zbora »France Bevk« Šmarje pri Kopru* (str. 11–21). PZ »France Bevk«.
- Kucler, M. (2002). Pravljica kot socialnopedagoška intervencija. *Socialna pedagogika*, 6(1), 21–46.
- Lukač, A. (2000). Študentski svet na koprski enoti Pedagoške fakultete v Ljubljani. V V. Medved Udovič (ur.), *25 let Enote v Kopru* (str. 55). Pedagoška fakulteta.
- Lutkovno gledališče Ljubljana. (B. I.). *Mojca Pokrajculja*. <https://www.lgl.si/si/vrtci-sole/spletna-pedagoska-gradiva/mojca-pokrajculja>
- Marušič, A. (2015). *V vrtincih časov*. Amalietti & Amalietti.
- Mešani pevski zbor Obala Koper/Coro misto Obala Koper. (B. I.). *Dosežki Mešanega pevskega zbora Obala Koper*. <https://zborobala.net/page/index.php/sl/dosezki>
- Ministrstvo za šolstvo in šport. (2007). *Nagrajenci—Šolstvo 2007—UTEMELJITVE*.

- Mladinski opus Franceta Bevka. (B. I.). V *Wikipediji*. https://sl.wikipedia.org/wiki/Mladinski_opus_Franceta_Bevka
- Möderndorfer, V. (1954). *Mojca Pokrajculja*. Mladinska knjiga.
- Pravljica. (B. I.). V *Slovar slovenskega knjižnega jezika*². Fran.si. <https://fran.si/133/sskj2-slovar-slovenskega-knjiznega-jezika-2/4516623/pravljica?View=1&Query=pravljlja&hs=1>
- Predmetna kurikularna komisija za glasbeno vzgojo. (1999a). *Glasbena vzgoja: učni načrt; dvojezična osnovna šola, predlog, januar 1999*.
- Predmetna kurikularna komisija za glasbeno vzgojo. (1999a). *Učni načrt; osnovna šola z italijanskim učnim jezikom, predlog, januar 1999*.
- Predmetna kurikularna komisija za glasbeno vzgojo. (2001). *Glasbena vzgoja: učni načrt; program osnovnošolskega izobraževanja*. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Predmetna kurikularna komisija za glasbeno vzgojo. (2002). *Glasba: ansambelska igra, glasbena dela, glasbeni projekt; učni načrt, izbirni predmet*. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport in Zavod Republike Slovenije za šolstvo.
- Orel, K. (2017). *Zanimivi izolani: Ženski pevski zbor Sinji galeb*. Kamra: digitalizirana kulturna dediščina slovenskih pokrajin. <https://www.kamra.si/digitalne-zbirke/zanimivi-izolani-zenski-pevski-zbor-sinji-galeb/>
- Pangerc, B. (2020). *Zapisani petju: beležke iz življenja Tržaškega okteta*. Mladika.
- Pardo, D. (2017). Privez h glasbi: pogovor z zaslužnim prof. Dr. Mirkom Slosarjem iz Jelšan. *Jesenski listi*, 12(23–24), 4–6.
- Peroci, E. (1957). *Muca Copatarica*. Mladinska knjiga.
- Pesek, A. (1997). *Otroci v svetu glasbe: izbrana poglavja iz glasbene psihologije in pedagogike*. Mladinska knjiga.
- PGD Jelšane. (B. I.). *O nas*. <https://www.pgd-jelsane.com/o-dru%C5%A1tvu>
- Plahuta Simčič, V. (2012, 6. februar). Ela Peroci: Otroci so ji včasih rekli kar Muca Copatarica. *Delo*. <https://old.delo.si/kultura/knjizevni-listi/ela-peroci-otroci-so-ji-vcasih-rekli-kar-muca-copatarica.html>
- Primorski akademski zbor Vinko Vodopivec. (B. I.). V *Wikipediji*. https://sl.wikipedia.org/wiki/Primorski_akademski_zbor_Vinko_Vodopivec
- Prodnik, I. (Režiser). (1999). Mirko Slosar, *Glasbena mavrica* [Videoposnetek]. Debora.
- Razpotnik, A. (2005). Zbor nedavno. V F. Kene idr. (ur.), *UPZ Slovenije Emil Adamič praznuje: 80 let* (str. 14–21). Samozaložba.
- Repe, B. (B. I.). *Slovenska himna in njen zgodovinski okvir*. Slovenija30let. <https://slovenija30let.si/himna.html>
- Rojc, T. (Ur.). (1998). *Iz kamna rastejo rože ljubezni: jubilejni zapis ob 30-letnici moškega in 25-letnici dekliškega zbora »Igo Gruden« iz Nabrežine*. Slovensko kulturno društvo Igo Gruden.
- Saksida, I. (1998). *Slovenska mladinska dramatika*. Obzorja.

- Samotorčan, M. (2019). *Portoroški zbor in njegova vpetost v primorsko kulturno okolje* [Neobjavljeno magistrsko delo]. Univerza v Ljubljani.
- Simfonic voices: »Mladi pojejo«*. (2016, 11. marec). Študentska organizacija Univerze na Primorskem. <https://soup.si/sl/novice/simfonic-voices-mladi-pojejo>
- Slosar, M. (1979). Seminar za učitelje glasbene vzgoje v Kopru. *Grlica*, 21(1–2), 14.
- Slosar, M. (1985a). I. *Naši zbori*, 37(3–4), 101–103.
- Slosar, M. (1985b). Ob jubilejnim koncertu Tržaškega okteta. *Primorski dnevnik*, 41(288), 9.
- Slosar, M. (1986). Zborovodje bi morale posvetiti več pozornosti izgovorjavi, vezanemu petju in zvočnemu oblikovanju. *Primorski dnevnik*, 42(93), 9.
- Slosar, M. (1993). *Nackove pesmi: pesmi za predšolske in šolske otroke*. Pedagoška obzorja.
- Slosar, M. (1994). Razredni učitelj in glasbena vzgoja. V V. Medved Udovič (ur.), *20 let Enote v Kopru* (str. 46–48). Pedagoška fakulteta.
- Slosar, M. (1995). *Dejavniki uspešnosti razrednih učiteljev pri glasbeni vzgoji na razredni stopnji osnovne šole* [Neobjavljena doktorska disertacija]. Univerza v Ljubljani.
- Slosar, M. (1996). *Pesmi za Nacka*. Debora.
- Slosar, M. (1999a). *Glasbena mavrica 1* [Zvočni CD]. Debora.
- Slosar, M. (1999b). *Glasbena mavrica 1: delovni učbenik za prvi razred devetletne osnovne šole*. Debora.
- Slosar, M. (1999c). *Glasbena mavrica 1: priročnik za učiteljice in učitelje*. Debora.
- Slosar, M. (2000a). 25 let Pedagoške fakultete – Enote v Kopru. V V. Medved Udovič (ur.), *25 let Enote Koper* (str. 12–13). Pedagoška fakulteta.
- Slosar, M. (2000b). Dejavniki uspešnosti razrednih učiteljev pri glasbeni vzgoji na razredni stopnji osnovne šole. V P. Kuret in B. Rotar Pance (ur.), *Akademija za glasbo: 1919-1939-1999: izdano v počastitev osemdesetletnice konservatorija in šestdesetletnice Akademije za glasbo v Ljubljani* (str. 120). Akademija za glasbo.
- Slosar, M. (2000c). *Glasbena mavrica 2* [Zvočni CD]. Debora.
- Slosar, M. (2000d). *Glasbena mavrica 2: delovni zvezek za pouk glasbe v drugem razredu devetletne osnovne šole*. Debora.
- Slosar, M. (2000e). *Glasbena mavrica 2: priročnik za učiteljice in učitelje*. Debora.
- Slosar, M. (2007). *Izbrana poglavja iz didaktike glasbene vzgoje I*. Debora.
- Slosar, M. (2008a). *Izbrana poglavja iz didaktike glasbene vzgoje II*. Debora.
- Slosar, M. (2008b). *Izbrana poglavja iz didaktike glasbene vzgoje III*. Debora.
- Slosar, M. (2017). Izpovedi umetniških vodij. V D. Škergat Toškan (ur.), *MePZ Obala Koper: 40* (str. 13–14). Kulturno društvo Mešani pevski zbor Obala.
- Slosar, M., in Tržaški oktet. (1987). *Rokovanja* [Zvočni posnetek]. Tržaški oktet.
- Slosar, N. M. (2020). Prvi med enakimi, Mirko Slosar. V G. Dolenc in J. Konestabo (ur.), *Primorska poje 2020: 51 let* (str. 23–24). Zveza pevskih zborov Primorske, Zveza kulturnih društev v Italiji, Zveza slovenske katoliške prosvete Gorica in Zveza cerkvenih pevskih zborov Trst.

- Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske. (1974). *Primorska poje 1974* (M. Kapelj, ur.).
- Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske. (1975). *Primorska poje 1975*.
- Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske. (1976). *Primorska poje 1976* (D. Kalc, ur.).
- Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske. (1977). *Primorska poje 1977*.
- Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske. (1978). *Primorska poje 1978* (D. Kalc, ur.).
- Slovenska prosvetna zveza in Združenje pevskih zborov Primorske. (1980). *Primorska poje 1980* (D. Kalc, ur.).
- Sulič, M. (2019, 28. februar). In *memoriam Mirko Slosar*. Slovenski glasbenoinformacijski center. <https://www.sigic.si/in-memoriam-mirko-slosar.html>
- Šuštar, M., Tavčar, I., in Jelerčič, I. (Ur.). (2000). *Naša pomlad 2000: 30 let; zaključni koncerti izbranih otroških in mladinskih pevskih zborov Primorske*. Zveza pevskih zborov Primorske.
- Trdina, S. (1975). *Besedna umetnost*. Del 2, *Literarna teorija*. Mladinska knjiga.
- Univerza na Primorskem, Pedagoška fakulteta. (B. I.). *Kronološki pregled prejemnikov priznanj in nagrad Univerze na Primorskem, Pedagoške fakultete*.
- Velkaverh, D., in Golob, J. (1993). »Pustite nam ta svet.« V M. Hauptman in M. Gobec (ur.), *Notna mapa*. Zveza kulturnih organizacij Slovenije.
- Vogelnik, M. (1992). Trije koprski portreti / Mirko Mršnik, Lučka Čok, Mirko Slosar. *Primorska srečanja: revija za družboslovje in kulturo*, 17(131/132), 196–199.
- Voglar, M. (1987). *Otrok in glasba: metodika predšolske glasbene vzgoje*. Državna založba Slovenije.
- Zalokar Divjak, Z. (2002). *Brez pravljice ni otroštva*. Gora.
- Zveza kulturnih društev Mestne občine Koper (B. I.). *Dobitniki plaket in priznanj ZKD MOK*. <https://zkd-koper.si/o-zvezi/dobitniki-plaket-in-priznanj-zkd-mok>
- Zveza slovenskih kulturnih društev in Združenje pevskih zborov Primorske. (1971). *Primorska poje 1971*.
- Zveza slovenskih kulturnih društev in Združenje pevskih zborov Primorske. (1972). *Primorska poje 1972*.
- Zveza slovenskih kulturnih društev in Združenje pevskih zborov Primorske. (1973). *Primorska poje 1973*.
- Zveza slovenskih kulturnih društev in Združenje pevskih zborov Primorske. (1981). *Primorska poje: 1981*.
- ŽPZ Ivan Grbec. (B. I.). *Z roko v roki zaplešimo rimop7* [Zvočni posnetek].

-AH-)

-AH K ,

3-21

U
-AH

-KU

ETIS
12-21